

Uredništvo:
Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 3073 in 3064, ponoči tudi št. 3034.
Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravitelj: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 3054.
Izdatnik: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 3054.
Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem cek. zavodu: Ljubljana št. 11.443 - Praha čisto 78.180 - Wien, Nr. 205.441.

Ljubljana, 15. septembra.

Wickham Steed je slavno evropsko ime. To je publicist in — mirno smemo reči — državnik, ki je že pred svetovno vojno igral v svetovni publicistični veliki vlogi, a je bil za časa svetovne vojne eden od najučinkovitejših činiteljev velikega zakulisja evropske politike. Kdor čita njegove spomine, eno najinteresnejših knjig, kar jih je izšlo po vojni, šele vidi, kako so včasih bile največje odločitve odvisne od napornega dela, od argumentov in propagandističnih sposobnosti moža, katerega ime se takrat ni čulo, ki pa je bil moralno in politično včasih močnejši od samih vodilnih državnikov.

Vloga Wickhama Steeda v velikem procesu jugoslovenskega nacionalnega osvobodjenja in ujedinjenja je osobito pomembna. Steedova hiša v Londonu je bila dolgo časa središče jugoslovenskih stremiljenj in od tam so mnogokrat prišli najučinkovitejši vplivi na politiko Velike antante z ozirom na naš nacionalni pokret, a istočasno tudi najblagodejnejše akcije za sporazumno delovanje med predstavnikmi Srbije in predstavniki jugoslovenskega naroda iz bivših avstro-ogrskih pokrajin. Zlasti znatna je Steedova zasluga pri pripravi in pri končnem sporazumu za krško deklaracijo, osnovo vse naše državne eksistence. Steed in njegov krog so svoje požrtvovalno prijateljstvo do Jugoslavije navzlic vsem razočaranjem očuvali do danes. In če ima kdo od redkih ljudi, ki so v zapadni Evropi do skrajnosti vdan naši veliki nacionalni ideji, pravico, da v današnji kritični dobi, ko se tako rekoč majajo osnove velikega historičnega dela ujedinjenja Jugoslavije, spregovori iskreno besedo, je to gotovo Wickham Steed.

Danes objavlja Steed v angleškem mesečniku »Reewiew of Reewiew« odprto pismo na našega kralja. Pismo, ki ni odprto samo po svoji obliki, temveč tudi po svoji vsebini in svoji tendenci, ker je iskrena izpoved vdanega prijatelja našega naroda, ki ne taji svoje globoke skrbi nad razvojem razmer in dogodkov v naši državi in ki ima moralno pravico, da kliče k preokretu, ker je sam pozitivno in konstruktivno sodeloval na velikem delu našega nacionalnega ujedinjenja. Steedovo pismo je vzbudilo po vsej Evropi senzacijo. Ono je dokaz, kako resno presoja naši najboljši prijatelji v inozemstvu situacijo, v katero je nesrečni hegemonistični režim pripeljal Jugoslavijo, in kako težko tragičen se jim zdi položaj, ki je nastal po strašnem umoru v Nar. skupščini.

Steed se je s svojim pismom obrnil na našega kralja. Njegov apel velja našemu vladarju, kot živi personifikaciji jugoslovenskega edinstva, kralju, katerega historična naloga leži v tem, da za vsako ceno očuva, kar sta usoda in zgodovina našemu narodu dala kot garancijo njegove eksistence in njegovega razvoja v družbi civiliziranega in kulturnega človeštva. Rdeča nit, ki prepleta celo Steedovo pismo, je ta, da mora pri Srbijancih nastopiti brz in odločen preokret v pogledih na državo, njeno politiko, upravne metode in na sodelovanje s predstavniki prečanskega naroda, da mora nastopiti reorganizacija celokupnega notranjega političnega in upravnega ustroja v smislu polne enakopravnosti in temeljitega preobrnjenja pogledov na značaj in na naloge naše jugoslovenske države. Z globokim poznavanjem naše nacionalne zgodovine ugotavlja Steed zasluge vseh delov naroda za naše ujedinjenje in osvobodjenje. S prstom kaže, kako je jugoslovenska ideja, torej ideja današnje velike države Slovencev, Hrvatov in Srbov vzniknila v prečanskih krajih in kako so baš Hrvati skupno s prečanskimi Srbi in pozneje s Slovenci v času, ko je majhna Srbija bila obremenjena z drugimi problemi, postavljali osnovne linije jugoslovenskega nacionalnega pokreta, katerega veliki rezultat je današnja država.

Pogumno, kakor je treba v usodepolnih trenutkih, ugotavlja Steed, da se jugoslovenska ideja ni imela boriti samo z odporom tujih gospodarjev nad našim narodom, temveč na žalost ni naša dovoljna razumevanja tudi pri srbijanskih politikih, ki so ji mnogo škodili s svojo protitožjo o Veliki Srbiji. Steed tudi ni slep za velike težkoče, ki se postavljajo nasproti jugoslovenskemu ujedinjenju in naši nacionalni konsolidaciji. Razlike med zapadno in balkansko kulturo, nedostatek dovoljnega razumevanja za značaj, mentaliteto in mislijo posameznih plemen se mu zdijo velepomembne. Steed obžaluje, da beograjska politika ni mogla in še danes ne more razumeti jugoslovenskega značaja te države, ki more uspevati in napredovati le v enakopravnem sodelovanju vseh treh ogrankov velikega naroda. In z odločnostjo, ki mu jo pravi Jugoslovenec ne bodo pozabili, z ono odločnostjo, s katero je znal za časa vojne nastopiti proti gotovim velsrbskim izrastkom tedanje službene beograjske politike, konkretizira Steed mnenje

Nenadni povratek kralja v Beograd

Sinoči je kralj nenadoma odpotoval z Bleda in se vrnil v Beograd. — Vtis odprtega pisma g. Steeda na dvoru

Ljubljana, 15. septembra. Te dni je bilo objavljeno v listih, da ostane kralj na Bledu še kakih 10 dni. Danes popoldne pa so bile v največji tajnosti izvršene priprave za kraljev odhod v Beograd. Ni dvoma, da je ta kraljev nenadni odhod v zvezi s politično situacijo, ker so se v zadnjem času vedno pogostje pojavljali glasovi, ki so zahtevali intervencije krone. Oblasti so držale kraljev povratek v Beograd v največji tajnosti. Niti železniška uprava, niti policija nista hoteli o tem ničesar vedeti.

Kralj je odpotoval z Bleda točno ob 9. zvečer z dvorskim vlakom v spremstvu maršala dvora Ace Dimitrijeviča, svojega adjutanta in ostale dvorske suite. Kraljica in kraljevič ostaneta na Bledu še nekaj dni.

Na kolodvoru v Ljubljani so pričakovali prihod dvornega vlaka veliki župan dr. Fran Vodopivec, direktor železniške direkcije inž. Knežević in šef ljubljanske policije dr. Guštin ter predstavniki vojaške oblasti. Dvorni vlak je došel v Ljubljano točno ob 10.07. Kralj v Ljubljani ni izstopil in je očitno že legel k počitku. Le njegovo spremstvo se je razgovarjalo z navzo-

čimi predstavniki ljubljanskih oblastev. Po 6 minutnem postanku je dvorni vlak nadaljeval pot proti Beogradu.

Vaš dopisnik je imel priliko govoriti z ugledno osebnostjo iz kraljeve okolice ter se je zanimal predvsem za vtis, ki ga je napravilo na dvoru odprto pismo g. Steeda. O tem je dobil sledeče informacije:

Kralj je z veliko pozornostjo prečital pismo, ki ga je naslovil namj ugledni prijatelj našega naroda in države g. Steed. Poznavajoč in visoko cenec njegovo skrb za bodočnost in napredek Jugoslavije, je kralj popolnoma razumel korak g. Steeda, da v za naš narod in državo težkem času spregovori svojo prijateljsko iskreno besedo. G. Steed je lahko brez skrbi glede bodočnosti naše države. Krona se popolnoma zaveda težine sedanjega časa in svoje naravnost zgodovinske vloge ter bo zastavila ves svoj visoki vpliv, da povede v sporazumu z vsemi deli naroda državno življenje na ono pot, ki bo v enaki meri zadovoljevala vse dele našega naroda in vse pokrajine, in ki bo zagotovila silajno bodočnost jugoslovenske države.

Koncentracijska volilna vlada je nemogoča

Pribečević o dnevnih vprašanjih. — KDK ne sprejema nikakih koncesij. — Neresnične vesti o novih kreditnih poudbah

Zagreb, 15. septembra, n. Danes popoldne bi se imela vršiti seja vodstva KDK. Ker pa niso bili navzoči vsi člani, se je vršila samo konferenca. Popoldne je Pribečević sprejel novinarje, ter jim med drugim izjavil:

»Razpravljali smo o organizaciji družabnega bojkota predstavnikov in nosilcev sedanjega režima. Ta bojkot bo organiziran po vsej državi in povsod tam, kamor sega naš vpliv. Izdelali smo načrt, končna odločitev pa bo sprejeta na četrtkovni seji vodstva, na kateri bodo navzoči vsi člani. Dotlej bomo ta načrt še podrobno proučili in pripravili vse potrebno.

Nadalje je bilo na današnji konferenci sklenjeno, da se bo vršil velik shod KDK v Sisku dne 21. oktobra. Na shodu bova govorila z dr. Mačkom, kakor je bilo že napovedano. Navzoči pa bodo tudi skoro vsi drugi naši poslanci. Poprej se bo vršila še plenarna seja poslanskega kluba KDK. Dan te seje bo določen šele v četrtek.

V današnji beograjski »Politiki« citam v poročilu o situaciji, da more dobiti KDK samo take koncesije, ki so v skladu s sedanjo ureditvijo države. Največ, na kar bi v Beogradu pristali, je razpis volitev, ki bi jih vodila koncentracijska vlada. KDK hoče volitve, toda ne pod vodstvom koncentracijske vlade. Koncentracijska vlada je bila nemogoča že pred 20. junijem, sedaj pa je popolnoma izključena. Če pa bi vendarle vodila volitve vlada četverne koalicije ali ena izmed sedanjih vladnih strank, KDK ne bo priznala rezultatov teh volitev. Po takih volitvah bi bili tam, kjer smo sedaj. Teorijo koncesij pa sploh odklanjamo. Če se narodu proži možnost, da svobodno izrazi svojo voljo, potem ne more biti govora o koncesijah, ki bi jih KDK sprejela, marveč kvečjemu o koncesijah, ki bi jih KDK dala.

Prejel sem povabilo na shod v Podgorici dne 24. t. m. Iz beograjskih listov pa sem razvil, da bo to nekaj izvenstrankarski shod, na katerega je med drugimi povabljen tudi Nastas Petrovič. V sporazumu z izvršnim odborom

Evrope, da se današnji velsrbski značaj beograjskega režima ne more držati, da so današnje metode jugoslovenske uprave nemogoče in da je nadaljevanje režima, ki je dovedel do umora v Narodni skupščini, nemogoče, ako hočemo ohraniti to državo.

Steed povdarja v svojem pismu in opozarja pri tem tudi na zunanjo politično situacijo, ki nikakor ni rožnata, da dogodki in zgodovina zahtevajo brzih odločitev. Z globokim razumevanjem za položaj v naši državi, za pozicijo Jugoslavije v svetu, za interese evropskega miru Steed javno proglašja brzo ureditev notranjih sporov v Jugoslaviji ne le za vprašanje bodočnosti našega naroda, temveč — akoravno tega izrecno ne povdarja — za splošno evropsko vprašanje. Steedov apel je izraz mišljenja mnogih iskrenih prijateljev našega naroda v Evropi, je pa istočasno tudi izraz globokega prepričanja, ki se vedno bolj uveljavlja v najširših krogih našega naroda samega.

Pogajanja za izpraznitev Porenja napredujejo

Vlade zainteresiranih držav so konkretizirale na včerajšnjih sejah svoj pogoje

Pariz, 15. septembra. g. O eksploziji zunanega ministra Brianda o dogodkih v Ženevi glede izpraznitve Porenja se oficijelno ne izve ničesar. Oficijelna poročila zatrjujejo samo, da so trajala Briandova izvajanja nad eno uro in da jih je ministrski svet soglasno odobril.

»Intransigent« poroča, da je državni kancelar Müller stavil Briandu stvarne predloge Nemčije. Nemška vlada priznava, da je razumljivo, če Francija zahteva kompenzacije, ki naj bi služile za kritje francoskih tu- in inozemskih vojnih dolgov, kakor tudi vojnih rent, je pa mnenja, da to kritje nikakor ne sme biti samo relativnega značaja. Zaradi tega je državni kancelar Müller stavil predlog, da naj bi bile prej mobilizirane železniške obligacije Dawesovega načrta v višini 16 milijonov zlatih mark.

O tem predlogu je razpravljala tudi nemški ministrski svet. Francoska vlada zastopa slej ko prej stališče, naj se obligacije ne

plasiarajo na ameriškem trgu. Stevilna privatna podjetja so pripravljena prevzeti del obligacij. V poštev pride prevzem na angleškem, francoskem in nemškem trgu, kjer so uplivni konkretni pristali, da bi deloma prevzeli te obligacije. Francoski ministrski svet pa je mnenja, da te obligacije ne zadostujejo za kritje francoskih obveznosti. Zaradi tega je državni kancelar Müller stavil širok predlog, ki gre za tem, da bi s sklepom državnega zbora dosegel izredne davke, ki naj bi služili kot kritje za izplačilo nadaljnjih reparacijskih dajatev.

Bruselj, 15. septembra. d. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je poročal Hymans o pogajanjih glede izpraznitve Porenja. Ministrski svet je soglasno odobril Hymansovo stališče, da mora Nemčija staviti stvarne predloge, ki naj bi jih nato proučili zavezniki. Ti predlogi naj bi se nanašali na važne varnostne garancije v Porenju, kakor tudi na finančne ugodnosti pri reparacijskih obveznostih.

Katastrofalen orkan v Ameriki

Uničene so cele pokrajine. — Številne človeške žrtve. — Nevarnost epidemij. — Škoda sega v milijone

San Juan (Portoriko), 15. septembra. d. Nad mestom je včeraj divjal strašen orkan, kakršnega na Portoriki še ne pomnijo. Trenutno se še ne da ugotoviti niti obseg uničenja, niti število mrtvih. Gotovo je le to, da je mesto in okolica v premeru 10 km zelo težko prizadeta. Kakih 80 % prebivalstva je brez strehe. Mnogo hiš je vihar porušil do tal. Strehe z bolnic in drugih možno grajenih poslopij je potrgal. Razrušil je vodovod, kar ima lahko za posledico veliko epidemijo, ker vlada še velika vročina. Viharju, ki je divjal s hitrostjo kakih 160 km na uro, je sledil strašen nalič. Dosedaj ugotovljena škoda znaša nad 2 milijona dolarjev.

Ravnatelj univerze v Portoriki je brezžično zaprosil Ameriko za pomoč. V svoji brzokrajni izjavi, da je sam obiskal prizadete kraje in ugotovil, da je vihar opustošil ploskev kakih 7 kvadratnih kilometrov. Mnogo ljudi je usmrtenih. Stvarna škoda pa je neprecenljiva. Plantaze kokosa, kave in banan so popolnoma uničene. Bati se je strašne epidemije, če ne pride čim prej pomoč.

Tudi o raznih parnikih, ki so bili ob viharju na odprtem morju, ni dosedaj nobenih vesti. Zelo se bojuje za usodo Nemca, Franca Romerja, ki v svojem žolnici jadra na odprtem morju.

Washington, 15. septembra. d. Orkan, ki je divjal včeraj na Leevarških otokih in Portoriki, se pomika ob severni obali San Dominga proti severozapadu, tako da bo tokom noči dosegel Turcosove otoke. Severna obala Haitija še ni v nevarnosti, toda ameriška vojaška oblast na rtu Bitieniu je izdala povelje za takojšnjo izpraznitev. Ameriški Rdeči križ je mrzlično opremil in odposlal pomožne ekspedicije na Nebraska, v južno Dakoto in na Portoriko. Sedaj, ko so zopet vzpostavljene zveze s srednjim zapadom, se izve, da je večje število manjših krajev popolnoma razdejanih. Na stotine ljudi je težje ali lažje ranjenih. Stvarna škoda je nepregledna, ker je uničena skoro vsa žetev. Na polji je mnogo pomožnih vlvakov.

Rocqueford, 15. septembra. s. Številno žrtv, ki jih je zahteval zadnji orkan v zapadni Ameriki, cenijo na 75 mrtvih in dvakrat toliko ranjenih. Bati pa se je, da leži pod razvalinami tovarn in drugih poslopij še mnogo žrtev. V neki tovarni za pohištvo je bilo zaželen nad sto oseb. Po pripovedovanju očividcev je nekatera poslopja dobesedno raztrgala na komade. Avtomobile je neslo po več sto metrov po zraku. Portgane električne železnice so popadale po cestah, tako da je bilo reševalno delo zelo oteženo. Na Portoriki je vsled opustošenj 100 tisoč oseb brez strehe.

V pričakovanju krvavih zborovanj v Dunajskem Novem mestu

Naraščajoča napetost med Heimwehrom in Schutzbundom. — Možnost ponovitve julijskih dogodkov. — Obsežni varnostni ukrepi vlade

Dunaj, 15. septembra. d. Danes je prispel zvezni kancelar dr. Seipel semkaj. Njegova navzočnost je zelo nujna, ker se polasčanja javnosti zaradi nameranih zborovanj Heimwehrovcev in republikanskega »Schutzbunda« v Dunajskem Novem mestu veliko razburjenje. Vlada je takoj po njegovem prihodu sklepala o demonstracijah v Dunajskem Novem mestu.

Med tem je dunajska policija podprta z vojaštvom že izvedla obsežne varnostne ukrepe za 7. oktober. Če zborovanja ne bodo prepovedana, bo dunajska policija poslala 2900 mož z oklopnimi avtomobili in oddelki strojníc v Dunajsko Novo mesto. Tudi vojaške oblasti bodo naopile tlakaj močne oddelke, ki bodo skupno s policijo napravile kordon, tako, da oba nasprotniška tabora ne bosta prišla v dotik.

Socijalno demokratsko glasilo v Dunaj-

skem Novem mestu izjavlja, da bodo dne 7. oktobra na nogah vsi delavci industrijskega ozemlja, da pridele manifestacije, kakršne mesto še ni videlo. Organizirano delavstvo hoče enkrat za vselej odpraviti izlivanja fašističnih Heimwehrovcev. Tudi železnižarske organizacije so izjavile, da se od Heimwehrovcev ne dajo izlživati. Stori se celo sklep, da bodo zajele pritok Heimwehrovcev iz Koroske in Tirolske če treba, s pomočjo delne stavke. Tudi komunisti so se priključili agitaciji za 7. oktober. Pozivalo je več dni na mobilizacijo vsega proletariata. Poziv je izšel v listu »Rote Fahne«, čigar urednika je dal dunajski državni pravdnik zaradi tega aretirati. Ker urednik ni priznal, da je sam pisal te članke, bo najbrže izpuščen ter bo obveljala samo zaplemba predvčerajšnje izjave lista.

Novi belgijski vojaški zakoni

Bruselj, 15. sept. d. Sinoči je zbornica sprejela vojaške zakone. S 97 proti enemu glasu je bil v zadnjem čitanju sprejet zakon o službeni dobi, ki določa za 23.000 mož pešadije službeno dobo 8 mesecev, za topništvo, konjenico, trdnjavske čete ter rezervne in podčastniške pripravnike pa od 12 do 14 mesecev, pri čemer ima lahko vsak mož po dovršenem osmem mesecu pravico na plačo po 400 frankov mesečno. Socialisti in flamski nacionalisti so pred glasovanjem zapustili dvorano! Istočasno je bil sprejet tudi zakon o ureditvi jezikovnega vprašanja v armadi. Socialisti se tudi tega glasovanja niso udeležili. Jezikovni zakon temelji pred vsem na tem, da je treba vsakega vojak izobraziti v materinem jeziku, zaradi česar bodo ustanovljene jezikovno ločene formacije, Listine, ki veljajo za vsa armado, na morajo biti izdane v obeh jezikih, ki jih morajo častniki popolnoma obvladati.

Mravlje ovirajo promet

Benetke, 15. septembra. g. Sinoči se je spustil nad Mestre oblak letetič mravelj. Železniška postaja in okoliške ceste so bile posejane z mravljami tako da je na nekaterih mestih zastal promet. Prebivalstvo je v vsel naletel zapirko okna in vrata. Ljudje, ki so morali na cesto, so se sklanjali z brizgalkami ubraniti nadležnega mravelja.

Atentat na Trockega

Pariz, 15. sept. d. »Matine« poroča iz Moskve, da se je Trockemu, ki živi med tajskim Turkestanom in Mongolsko, v kraju Vjerni, ki je oddaljen 2000 kilometrov od železniške proge, posrečilo, dobiti zvezo z bivšim ruskim poslanikom v Parizu Rakovskim, ki živi v Astrahanu ob Kaspiškem morju v prognamstvu Trockij, proš svoje prijatelje za pomoč in pristavlja, da ga hoče politična policija umoriti. Če več dni ni dobil nobenih živih in rdeči gardisti so baje iz zasede streljali nanj, nakar sta s sinom z lovskimi puškami pričela odganjati. Ko se je zvedelo v Moskvi za ta dogodek, so izjavili, da so atentat vzpiorile izolirane osebe, in obljubili, da bodo uvedli preiskavo.

Rezultat francoskih letalskih manevrov

Pariz, 15. sept. d. Kakor poroča »Petit Journal« je vojni minister Painleve ugotovil, da je pri včerajšnjih zračnih manevrih mnogo letalskih častnikov letelo le najmanj 10 določeno dobo in da so celo to izmerno preleteli z veliko nejevoljo. Te dni se bodo vršili novi veliki zračni manevri, pri katerih bodo skušali najti vse te častnike. Ugotovljeno je bilo dalje, da so dobivale mladi letalci le najslabše aparate, dokim so dobili ostali v hangarjih. Prišakovati je, da bo po teh manevrih mnogo letalskih častnikov premešanih k poboti.

Apel zapadne Evrope na Jugoslovence

Odrpito pismo slovitega angleškega publicista W. Steda kralju Aleksandru

Ljubljana, 15. septembra

Vplivni in po vsemu svetu znani angleški publicist W. Stead je objavil v današnji številki znane svetovne politične revije »Review of Reviews« v obliki odprtega pisma na našega kralja Aleksandra pomembno apel na Jugoslovence brez razlike plemena, vere in stranke. Apel je značilen ne le zato, ker kaže, s kako skrbjo spremlja naši inozemski prijatelji dogodke v Jugoslaviji, temveč tudi zato, ker bo ta odkrita beseda velikega angleškega publicista gotovo vzbudila pozornost po vsem svetu.

V uvodu svojega odprtega pisma pojasnjuje Stead, zakaj je naslovil svojo spomnilo na kralja Aleksandra. V njem vidi predstavnika Jugoslavije, personifikacijo jugoslovenske ideje in posebej še moža, ki je v težkih letih borbe za jugoslovensko svobodo pokazal tako pogumno požrtvovalnost za blagostanje troedne kraljevine. Nato izjavi Stead:

»Prva moderna manifestacija jugoslovenskega pokreta se je pojavila v Avstro-Ogrski leta 1905, ko je bila v septembru s sprejemom reške resolucije formirana srbsko-hrvatska koalicija. Voditelji pokreta si takrat še niso postavili za geslo ujediničenje vseh Jugoslovenov za vsako ceno. Bil so zadovoljni, da so premostili prepad med Hrvati in Srbi. Položaj je bil tak, da je bilo težko slutiti razvoj, ki je čakal ta pokret, enega najvažnejših političnih fenomenov v Evropi.

Srbija v tem pokretu še ni sodelovala. Začela se je šele konsolidirati v sistem stabilne vlade pod pok. očetom Vašega Velikanstva, kraljem Petrom, katerega ministri so skušali izboljšati odnose tudi z Bolgarsko. Koncem leta 1905. je bil dosežen sporazum za srbsko-bolgarsko carinsko unijo. Bolgarsko soprotno je sporazum 2. januarja 1906. soglasno sprejel. Tedaj pa se je zli na Srbijo besni gnev Avstro-Ogrske. Iz Beča je prišel oster protest in v poletju 1906. so se zatvorila za srbske proizvode vsa avstrijska in ogrska tržišča. Srbija je imela na izbiro, ali da kapitulira, ali pa da očuva svojo neodvisnost za ceno notranjih kriz in osiromašenja. Pod vodstvom Vašega očeta si je Srbija izbrala tretjo, častno pot. Poiskala si je druga tržišča in se gospodarsko emancipirala od Avstro-Ogrske. Od takrat datira protisrbska politika bivše monarhije.

Medtem pa se je v habsburških pokrajinah začel jugoslovenski pokret. Po zaslugi srbsko-hrvatske koalicije je dobila Hrvatska-Slavonija leta 1906. svobodno volitve. Kandidati koalicije so si osvojili vso deželo. Zagrebški »Sabot« je postal le izraz narodovega mišljenja. Čeprav to mišljenje takrat ni imelo značaja neolatične od habsburške krone, so na Dunaju in Budimpešti smatrali za pregreho še samo dejstvo, da so se našli k bratskemu sodelovanju Srbi in Hrvati, ki so jih oni vedno hoteli držati razdvajene in ki so jih izgrajevali druge proti drugim. Ker so se posrečili poskusi Srbe in Hrvatov zopet razdvajati, so posegali po nasilni taktiki. V sledečih letih ni ostalo neizkušeno niti eno sredstvo korupcije in nasilja.

Leta 1907. je madžarska vlada izzvala konflikt s srbsko-hrvatsko koalicijo zaradi službenega jezika na železnicih. Ko niso mogli zločiti odpora koalicije in njene obstrukcije v madžarskem parlamentu, so vzpostavili znano veleizdajniško afero, ki je rodila naprejši veleizdajniški proces v Zagrebu, nato pa sloviti Friedmurov proces, ki je leta 1909. odkril iznenašeni Evropi grde falzifikacije, izvršene pod okriljem habsburške diplomacije. Ako ne bi Nemčija preprečila avstrijske nakane, bi Avstrija že takrat navahala na Srbijo. Supila in njegove tovariše pa postavila na morišče.

Vsi ti dogodki so znani tudi Vašemu Velikanstvu in Vam pa morda dovolj jasno, kakšen razmah je dalo razkritje o tej avstro-ogrski zaroti proti voditeljem jugoslovenskega pokreta celemu temu pokretu v monarhiji. Ta zarota je vzbudila med Hrvati dvom, ali je sploh mogoče doseči pravico in dobro vlado v okviru habsburške monarhije. To jih je privedlo do tega, da so začeli gojiti perspektive ujediničenja s Srbijo. Ta pokret se je ojačal v času balkanskih vojn proti Turkom in dosegel vrhunec leta 1913. ko je Srbija zmaganosno vzdrla bolgarski napad. Hrvati in Srbi, pa tudi še Slovenci, so gledali na Srbijo kot domovino svojih bratov, s katerimi se bodo nekega dne ujediničili v svobodi in bratstvu.

Niti v Avstriji, niti v Madžarski niso poznali pravega značaja tega pokreta za ujediničenje. Klevetali so ga kot velesrbsvo in ga pripisovali srbijski propagandi. Še danes sumim, da je bila ta pogreška avstro-ogrskih državnikov storjena namerno z željo, da se z obrekovanjem jugoslovenskega pokreta odvrnejo od njega Hrvati in Slovenci. Res pa je, da so se na Dunaju in Budimpešti lahko opirali na govore nekih srbijskih javnih delavcev, ki so polmovali jugoslovensko ujediničenje samo kot utopijevanje habsburških jugoslovenskih pokrajin Srbi.

Na ta način je prišla v pokret že na njegovem prvem koraku neka divergenca, na kateri Jugoslavija trpi še danes. Po mojem mišljenju zavisi dobroti Jugoslavije od tega, da se reši ta inkompatibilnost in da se spravijo v sklad divergentni cilji. Res je, 10 let odkar obstoji ujediničenja kraljevine SHS, je prekratka doba, da bi se mogle stare generacije živjeti v nove ideje in nove prilike. Od usodnega Kosova leta 1389 so misli srbskega naroda krenile na jug. Svojo srečo je videl predvsem v osvoboditvi Dušanovega carstva izpod turške jarma. Hrvati in Slovenci pa so gledali na sever. Posebno Hrvati so bili ponosni na svojo zapadno kulturo. Hrvati in Srbi iz Dalmacije so imeli zopet drugo orijentacijo. Njihov pogled je bil uperjen na zapad.

Toda kljub tem razlikam so pesniki in učenjaki v vseh jugoslovenskih pokrajinah že davno odkrili enoten jugoslovenski ideal. Vi, Sir, ste Srbi iz Srbije in ste bili eden od prvih mlade generacije, ki ste ta ideal sprejeli in ga avtoritativno proglasili. Nikdo izmed nas, ki smo čuli Vaše besede v Londonu aprila 1916., ko ste kot prvim-razredni sprejeli deputatko angleških javnih delavcev, ni pozabil Vaših pogumne potrditve tega ideala. Rekli ste: »Ta ideal je ujediničenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so en narod z istimi tradicijami,

istim jezikom in istimi težnjami, ki pa im je razdelila zla usoda.

Dobro mi je znano, da tedaj in kasneje niso delili Vašega naziranja vsi srbijski državniki in da je bil zlasti gosp. Pašić bolj naklonjen velikosrbski konceptu Jugoslavije. Še potem, ko je bila slovita krška deklaracija že podpisana in objavljena, gosp. Pašić ni odobral stališča londonskega poslanika gosp. Joce Jovanovića, ki je brez rezerve sprejel jugoslovenski ideal. Toda krška deklaracija je bila in je vodilna misel za vse one, ki resnično hočejo ujediničenje Jugoslavijo. Z njenim postankom smo bili jaz in drugi britanski prijatelji Jugoslavije v tesni zvezi, saj so bile njene glavne točke sestavljene v moji hiši. Ta deklaracija izraža željo teh Srbov, Hrvatov in Slovencev, da se ujedinijo v neodvisni narodni državi na podlagi polne verske in politične enakopravnosti vseh treh obojnih jugoslovenske rase. Vi, sir, niste od te deklaracije nikdar niti za hip popustili. Ta činjenica je simbol in jamstvo narodnega edinstva.

V Veliki Britaniji so prijatelji Jugoslavije s simpatijami spremljali napredek Vaše države. Kakor nismo odobrali, da srbijski državniki niso vedno postopali v duhu Jugoslovenstva, tako smo se tudi protivili ekstremnim zahtevam hrvatskega stališča. Nimam pravice, da razpravljam o vzrokih tragičnih dogodkov, ki so razžalostili Vaše Velikanstvo in povsod vznemirili prijatelje Jugoslavije. Ne morem si zamisliti, da bi ostala Vaša prizadevanja brezuspešna in da bi nasprotja med Hrvati in Srbi ogrozili njihovo skupno domovino.

Verujem, da bodo Srbi, Hrvati in Slovenci spregledali pogubne posledice nebrzdane strasti Britanski prijatelji Jugoslavije do brohotno apeliramo na vse, da premislijo in pravočasno ukrepejo. Spomnimo naj se, da njihovo osvoboditev izpod turje vlade ni samo delo junake srbske vojske, jugoslovenskih dobrovoljcev in jugoslovenskega odbora, temveč da je kupljeno z milijoni življenj zavezniških vojakov, ki so umrli v veri, da bo zmaga zaveznikov rodila boljši in pravičnejši svet. Tudi Jugosloveni morajo biti poroki za to dedščino padlih. Rotimo jih, da se s svojimi notranjimi borbami ne izneverijo tej svoji dolžnosti.

Nadejamo se, da bo najna potreba privreda dalekovidne državljane Jugoslavije do tega, da si podajo roke in da skupno store vse ne za zmago te ali one smeri, temveč za ustvaritev resnično svobodnega in tolerantnega sodelovanja za skupno dobro. Uverjeni smo o tem tembolj, ker vemo, da so se notranji težkočam pridružile tudi zunanje. Ne moremo verovati, da Srbi, Hrvati in Slovenci ne bi preli ali slej spravili v sklad zgodovinske tradicije z vdano skupnemu prestolu in skupni državi. Toda čas pritiska. Zato vsi mi dobrohotni prijatelji Jugoslavije v zapadni Evropi apeliramo na narode Vašega Velikanstva, da mislijo na vlogo, ki jo lahko igra njihova domovina v Evropi in da dokažejo, da niso bile zaman nade, ki jih je zapadna Evropa stavila v nje v letih svetovne vojne.

„Orjuna“ o zadevi Pericevega umora

Včeraj izšla številka »Orjuna« mirno in brez razburjanja presoja ves položaj, ki je nastal v teku preiskave Pericevega umora. Uvodnik predvsem obsoja postopanje policije, ki je aretirance držala v svojih zaprtih tako dolgo, da je zaključila preiskavo in predložila sodišču po njenem mnenju brezhiben dokaz resnice. Koliko pa se je ta dokaz posrečil, se bo izkazalo pred sodiščem in je policija kot pomožni organ državnega pravdnstva in preiskovalnega sodnika prekoračila svoj delokrog, ko je na temelju preiskave že predložila dokaz resnice. Uvodnik nadalje v zmernih besedah kritizira postopanje policije, ki bi morala vršiti preiskavo v vsej tajnosti, pa so »ljub temu vsi listi imeli najpodrobnejše podatke o poteku in ugotovitvah policijske preiskave. »Orjuna« ugotavlja kot edin uspeh policije, da je njeno poslovanje do prineslo jasen dokaz, da ni izmed osumljenih aretirancev ni sodeloval pri umoru. V ostalem bo glede vseh očitkov, ki so se iznesli proti Orjuni v javnosti govorilo sodišče.

Kot ozadje afe je navajala »Orjuna«, da je bila aretacija ing. Kranjca že davno prej sklenjena. Takoj ob nastopu dr. Korošca kot ministra notranjih zadev se je začela akcija za obnovitev trboveljske afe, kar pa se ni posrečilo, ker so sodišča odklonila ponovno obravnavo že rešene zadeve. Kmalu nato se je začelo prizadevanje premestiti ing. Kranjca v Skopje, kar pa se tudi ni posrečilo kljub zahtevi Italije, ki jo je podpirala Koroščeva vlada. O priliki ratifikacije nettunskih konvencij, da sta vlada in policija očitali ing. Kranjcu, da je on aranžiral demonstracije. Dolžili so ga tudi baje nameravanega atentata na Davidovića in ga svarili naj tega ne stori. »Orjuna« trdi, da je oblast že mesece prej vedela za vsebino Pericevih zapiskov. Šele z umorom Perica je smatrala »zakulisna visoka politika«, da je prišel primeren trenutek, da zloži tilnik ing. Kranjcu.

Nadaljnji članek podaja historijat spora in sodnih obravnav med E. Pericem in Orjuno. Zanimiva je izpovedba, da je ing. Kranjec pred sodiščem pozval eno izmed glavnih Pericevih prič, Rajka Samsa, da naj mirno pove vse, kar ve o Prestranku. »Orjuna« vztraja na resničnosti vseh očitkov, ki jih je svojedobno iznesla proti E. Pericu in odklanja trditve, da bi Orjuna imela interes na tem umoru. Doslovno navajamo: »Orjuna se ni bala Pericevih zapiskov ves čas, odkar je tekla tožba in se jih torej ni imela vzroka bati pri obravnavi. Ravno tako pa ni imela vzroka napraviti iz E. Perica mučenika, ko si je bila popolnoma svesta, da bo sodišče na podlagi iznesenih dokazov potrdilo krivdo E. Perica.

Ista številka »Orjuna« javlja svojim čitateljem, da preneha izhajati, dokler ne dobi pri pristojnem sodišču popolnega za-

moščenja za očitek, ki sečasno že zgolj iz gnotnih razlogov onemogočajo izdajanje lista.

Katoliški „Slovenec“ in židovski „Piccolo“ v objemu

Italijani in italijanski okoli »Piccola«, ti poklicni hujskači proti Jugoslaviji in najbolj zagrizeni njeni sovražniki, imajo sedaj dobre čase. Ni se jim treba mukoma izmisljati vedno novih lažnivih senzacij, da drže laško javno mnenje v stalnem deliriju sovraštva proti Jugoslovenom, kajti dobili so v glasilu dr. Korošca izvrstnega pomočnika. Židovskemu »Piccolu« že deset let ni nobena lopovščina prenikotna, da bi je ne porabil proti nam, vendar moramo ugotoviti, da se njegova nesramnost ni mogla nikoli povprečiti, do te mere, kakor te dni, ko mu list, tiskan v Jugoslovanski tiskarni daje obilo gradiva proti nam.

Židovski fašist je dosegel izvrh mero trfamiše šele, ko je začel brpati iz »Slovenca«. Med sardonskim posmehom nad prokletimi »schiaivi«, ki so tako nebotično neumni, da pišejo sami proti sebi, ponatiskuje »Piccolo« doslovno in podrobno vse nesramnosti »Slovenca«. Dasi so italijanski nemavdno sposobni za gonjo proti naši državi in je bil »Piccolo« od nekdaj na čelu vsake take gonje, so zadnje dni izprevideli, da zaostajajo daleč za slovenskimi klerikalci. Zato pristavljajo »Piccolo« s slastjo poravljanjem »Slovenčevim« hujskarijem le stereotipno opazko, da tako piše osebno glasilo jugoslovenskega predsednika vlade in notranjega ministra dr. Korošca.

»Piccolo« si je v svesti, da je njegovo pisanje tako gorostasno, da bi ga ne mogel verjeti niti najbolj zagrizen Italijan, zato vsakemu ostavku verno dostavlja: To vse piše »Slovenec«. In resnično toliko blata še ni metel na svojo državo nihče, toliko sramote Jugoslaviji ni prizadejal še nihče in tako vehementno proti interesom države še ni pisal doslej nihče. Ta žalostni rekord je bil pridržal Koroščevemu glasilu, kajti noben drugi list ne bi mogel doseči take mere brezvestnosti.

Razseden človek se mora vprašati, komu naj koristi ta delirij. Umor, ki ga »Slovenec« izrablja za svojo nečuvno gonjo, preiskuje objektivno sodišče in ni nikakega dvoma, da bo to kaznovano krivdo in skrivdo na temelju zakonov. Odkod tedaj ta divjost, ki obrekuje, blati in spravlja v zvezo z umorom vse na levo in na desno, kakor da se najmanj polovico Slovenije bavi z razbojništvom in umori?

Mi smo že poudarili, da ima ta pobesnost duhovniškega glasila edini namen, da se v javnosti pozabi in pokrije zločin Puniš Račica, ki je bil najozlogovitejši duhovniški lajški poslanec SLS. Strankina korist jih je silila, da se niso odrekli družbi, iz katere je izšel morilec. Pokrili so se z neizbrisno sramoto in zdaj bi radi vsaj nekoliko potlačili neprijetni dojem, ki ga je naša javnost dobila o poslancih SLS po umoru 20. junija. Ali ni »Slovenec« tedaj branil, zagovarjal in ščitil morilca Račica? Kaj se mu je šele sedaj oglasila črna vest?

To božastno vpitje »Slovenca« pa ima tudi namen, da odvrne pozornost javnosti od vedno hujskega gospodarskega propadanja, od davčnega izmožganja, od ostudnega strankarstva klerikalnega režima.

Rim, 15. septembra s. Italijansko časopisje zasleduje z velikim zanimanjem kampanjo nekaterih jugoslovenskih listov proti Orjuni. Radikalno-fašistični »L'Impero« izjavlja, da mora Italija žal opazovati dogodek v sosedni državi, ker je položaj jugoslovenske vlade nenavaden. V Jugoslaviji prihajajo na dan preveč balkanski običaji, zaradi katerih ni tako lahko pozabiti na izvor svetovne vojne. Razen tega se spreminja notranji red v Jugoslaviji v divje barbarstvo in protitalijansko delovanje, dočim želi Italija, da bi v sosedni kraljevini vlada disciplina in red. Dogodki, ki so bili razkriti, presegaajo celo vsako mejo barbarke aktivnosti. Niti v kitajskem kaosu se ni dogodilo kaj takega. Na ta način vzgaja Jugoslavija sovraštvo do Italije. Ti krogi ne delajo tega iz ljubezni do domovine ali nacionalizma, marveč izvirajo iz vrst najbolj razkričanih avanturistov. Italija svetuje Jugoslaviji, naj opusti sovraštvo proti Italiji ter bolj nadzira domače zločinstvo.

Dr. Pernar na Dunaju

Dunaj, 15. septembra n. Vaš poročevalec se je razgovarjal danes z zdravnikom dr. Srkovićem, ki je spremljal poslanca dr. Ivana Pernarja na Dunaj in ki ga je zadnje tedne stalno nadziral na Semmeringu. Dr. Srković je zatrjeval, da je posl. Pernar v resnici poslal znano petično Društvo narodov v Zenevo. Jutri se dr. Pernar vrne na Dunaj, kjer ostane približno 8 dni, da počaka na prof. Eisenberga, znanega kirurga, ki se nahaja na dopustu. Dr. Pernar pa se sedaj ne bo podvrgel operaciji, ker so zdravniki izjavili, da se izstrelek nahaja na varnem mestu in da v sedanjem trenutku ne preti nobena nevarnost. Posl. dr. Pernar se vrne v Zagreb koncem meseca.

Beograjska sodba o rešitvi bolgarske krize

Beograd, 15. septembra. p. Nocojšnje »Novosti« komentirajo rešitev vladne krize na Bolgarskem in naglašajo, da tudi tokrat triumfirajo makedonski revolucionarni čobor. Kriza bolgarske vlade, ki jo je izzvala demarša Anglije in Francije, kateri je nato sledil se nastop Burova in Cankova, je končala tako, da sta morala Cankov in Burov kapitulirati pred makedonskim odborom in je ustal v vladi celo general Vlkov, tako da je vlada prav za prav v rokah makedonskega odbora. V vsakem slučaju lahko pričakujemo sedaj pojačan vpliv makedonskega odbora na bolgarsko vlado in se intenzivne akcije makedonskih revolucionarjev v Južni Srbiji. V Bolgariji je polemikam ostalo vse pri starem in Bolgarija bo še v naprej glavna ovira boljše balkanske politike.

K stavki na Jesenicah

Delavstvo Kranjske industrijske družbe na Jesenicah je v sredo delno stopilo v stavko, v soboto pa je »Slovenec« pod poglavjem »Delna stavka na Jesenicah« prinesel dolgobesedno politično demagoško izrabljanje te stavke v svoje strankarske namene. Klerikalcem je v današnjih časih vsesplošnega gospodarskega propadanja, ki se širi pod vladavino »največjega Slovencev«, politična demagogija nujno potrebna, da z odvajanjem ljudskih misli od jedra vseh današnjih kriz in neprilik preprečujejo in zmanjšujejo katastrofalen beg delavskih kmečkih ter obrtniških množic iz tabora SLS. Vsak prah na cesti pride klerikalcem prav in s polno silo svojih pljuč ta prah dvigajo v zrak, da bi ljudje, ki gredo po cesti, ne videli, da je prah sam na sebi čisto nedolžna stvar, da pa je jedro zla slaba cesta in slabo vzdrževanje ceste. Klerikalci so bili vedno taki: Za gospodarske in socialne potrebe naroda nimajo ne volje in ne smisla, ker jim je ljubše, da v zvezi z beograjskimi mogočnejši in izkoriščevalci državnega premoženja upropaščajo državo in uganjajo politično partizanstvo, mesto da bi resno in temeljito delovali za ljudski blagor. Da pa svojo sramoto pred ostrim očesom ljudstva zakrijejo, dvigajo prah v zrak in oponašajo tuljenje volkov.

Stavka na Jesenicah ima globlji socialni vzrok, kakor pa skuša delavcem to predložiti »Slovenec«. Po »Slovenčevih« modrosti so kajpak stavko zakrivali SDS in posamezni njeni pristasi. Ta ugotovitev »Slovenca« zadošča, ker mu je in rešitvi težkih socialnih problemov presneto malo lažje, njemu so socialne krize dobrodošle, da more udariti po hrbtu političnega nasprotnika in sebe postavljati v lepo luč. Delavstvo je seglo po stavki, ker tovarna ni hotela ustreči želji, da se neki paznik prestavi v drug oddelček. Delavstvo ima do stavk popolno pravico in vsa poštena javnost ga bo v njegovih socialno obrambnih korakih vedno dejansko podpirala. Ne tako, kakor so to storili klerikalci pri zadnji stavki papirniškega delavstva v Vevčah, ko so stavko iz političnih razlogov povzročili, potem pa delavstvo pustili na cedilu.

Ne bomo se spuščali v podrobnosti jeseniške stavke, na demagogijo SLS pa hočemo v dejansko obrambo interesov delavstva povdariti sledeče: Stavke so v vseh obratih možne, dokler niso podani predpogoji za dejanski in globoko podtemeljen industrijski mir. Ta se doseže z demokratizacijo industrijskih obratov. Smešno pa je, ako »Slovenec« misli, da se to doseže z loparjem po SDS in v valjenjem krivde na SDS. V vsem ustroju industrijskega življenja mora postati samovoljna posameznika izključena s tem, da o nastalih sporih (in seveda tudi pri pozitivnem ustvarjanju) odločuje skupnost delavstva in podjetništva, da se na ta način zagotovi nepristranost in socialno pojmovanje pri vseh delanjih in nehanjih v obratu. Naš »največji Slovenec«, ki predstavlja SLS, je danes vsega mogočnejši gospod, je ministrijski predsednik in minister notranjih zadev. Mesto da je tako »priden« in »uren«, da se je požuril za aretacijami delavcev in s pošiljanjem žandarjev na Jesenice, bi storil za delavstvo bolj prav, ako bi vrgel v koš dr. Gosarjev pravilnik o obratnih zaupnikih in namesto njega postavil tak pravilnik, ki bi v obratih podobne slučaje izključeval in predvsem onemogočal, da KID dela v odvisnosti od SDS, kakor pravi »Slovenec«. Ne govorite v zasmeh delavstvu, za delo primite!

Krščansko »socialna« čudesa očesa klerikalcev so zopet enkrat pogledala pobožno proti nebu in hinavsko je privlelo iz pokvarjenih src: »Glejte delavci, SDS je tega kriva, zato pridite k nam«. SLS pa moče povedati, da je že dve leti na vladi in ima vso moč v rokah, za delavstvo zlasti za rudarsko in plavzarsko, pa ni storila ničesar. Pač nekaj je storila: Z aretacijami delavcev in svojo popolno socialno sterilnostjo in brezdelnostjo odpira delavcem oči, da spoznajo, da je SLS močna le v besedah, slaba pa v koristnih dejanjih. Dobro je vedeti tudi še sledeče: Kakor naj bi bila po »Slovencu« za dogodke pri KID odgovorna SDS, ker je v upravnem svetu te družbe nekaj pristavev SDS, tako je za vso bedo rudarjev TPD odgovorna SLS, ker v upravnem odboru te družbe sede izraziti SLSarji; isto velja za Polakovo tovarno, za delavce Remčeve tovarne v Duplic, kjer so socialne razmere izredno žalostne, za delavce in delavke v tovarni v Tržiču itd. Ni nobeno čudo, da so pošteno krščanski socialci vsi besni na SLS, ki s cinično demagoškim početjem prikriva svojo socialno reakcionarnost oficijelne stranke in njenih gospodarsko močnih pristavev.

Strel v židovskem templju

Budimpešta, 15. sept. g. Kakor poročajo iz Keckemeteta, se je pripetila v tamkajšnjem templju med novoletno službo božjo težka nesreča. V templju je nenkrat počil strel, ki je zadel 15letnega Josipa Levovicsa, ki se je zgrudil pred oltarjem. Službo božjo so takoj prekinili. Kmalu nato se je oglasil 15letni Ador Kellermann, sin nekega židovskega zdravnika in s strahom priznal, da je ustrelil svojega prijatelja. Policija je ugotovila, da je prinesel Kellermann v tempelj revolver, s katerim se je v ženo igral, pri čemer se je samokres sprožil. Ranjenca so prepelali v bolnico, vendar ni mnogo upanja, da bi ostal pri življenju.

Sijajna manifestacija Maribora za KDK

Maribor, 15. septembra.

Maribor je nocoj pokazal v vsej svoji rešnosti, da je edino v vrstah KDK pravo mesto pravega Mariborčana. Dolgo že ni bila velika dvorana Narodnega doma tako polna, kakor nocoj, ko so povabili tja volilce poslanci KDK. Policija je bila z velikim številom detektivov v pripravljenosti, vendar seveda ni imela povoda intervenirati.

Ob 8. je otvoril zborovanje pooblaščenec poslovnega odbora KDK v Mariboru odgovornik dr. Faninger. Za predsednika zbora je bil nato izvoljen stari narodni borec Ivan Kežar, ki je takoj dal besedo najprvo posl. dr. Stjepanu Košutiću, kateremu so zborovalci priredili viharne ovacije. Za njim je govoril burno pozdravljen nar. posl. Metišk, Srb iz Like.

Enako toplih ovacij je bil deležen naslednji govornik posl. Ivan Pucelj, ki je govoril nad eno uro in zlasti podprl zgovorno soodgovornost SLS za strahoviti zločin v Narodni skupščini.

Zadnji govornik je bil ljubljanski poslanec dr. A. Kramer, kateremu so zborovalci priredili že pri nastopu frenetične ovacije. Govoril je o Koroščevi vlogi v sedanjem političnem položaju, o vlogi, ki bo za vedno odigrana, ko bo Beograd pristopil k poštenim ureditvi in preureditvi države potom sporazuma s KDK. Nato je govoril o resnem položaju v državi, za katerega se sedaj zanimajo tudi naši udani prijatelji v inozemstvu; opozoril je na senzacionalno pismo angleškega publicista Steda in na njegov pomen za našo borbo.

Po kratki zahvali posl. dr. Pivka je bila res lepa manifestacija zaključena.

Klerikalna politika v ljubljanskem radiju

Sinoči je radio Ljubljana zajahal političnega konjčka. Poročal je o pomanjkanju vagonov ter napovedal, da je za Ljubljano že na poti 100 vagonov, dve sto jih bodo pa jutri odposlali. Vse to, da je uspeh intervencije Jugoslovanskega kluba. Radio-Ljubljana seveda ni povedal, da se je klerikalni klub zavedel svoje dolžnosti za intervencijo šele pod pritiskom »Jutra«, ki že teden dni energično zahteva remediuro zaradi pomanjkanja vagonov. Radio-Ljubljana je tudi opravičeval dr. Koroščev režim, češ da je treba v Sloveniji zaradi vagonov potpeti, ker imajo državne železnice na razpolago le 60 odst. števila potrebnih vagonov, povedal pa ni, da ima Slovenija le 10 odst. onega števila na razpolago, ki ga potrebuje.

Vest, ki jo je dal sinoči v javnost Radio-Ljubljana, ni bila le politična, marveč tudi tendenciozna. Svetovalec bi klerikalnim gospodarjem pri ljubljanskem radiju, naj se krote v svojih političnih namerah in naj s politiko ne uničujejo stvari, ki bi se ne smela mešati v politiko. Abonent radija ne plačujejo visokega prispevka 300 Din na leto za to, da bi jih še v radiju gnjavili klerikalni politikaster.

Hmeljski trg

Zatec, 15. septembra h. Promet je bil v tem tednu zelo živahen. Povrsod se je pridno kupovalo, predvsem koncem prejšnjega in začetkom tega tedna. Kupci so komisionirali za tu- in inozemski račun; razen tega se kupuje o komisijskih in za tujeznice pivovarne. Današnje cene: KČ 2300 do 2400 za srednji hmelj, KČ 2350 do 2500 za povrsnotno blago za 50 kg brez prometnega davka. Hmeljska žetev bo v tem tednu zaključena. Vreme je bilo ugodno, tako da je letošnji hmelj težak, zelo dober, gladke barve in zelen.

Lahkoatletski dvomatch

Ilirija : Primorje za prvenstvo Slovenije

Včeraj se je pričel na igrišču Primorja lahkoatletski dvomatch za klubsko prvenstvo Slovenije, v katerem si stojita nasproti ljubljanska kluba Ilirija in Primorje. Ilirija je pogrešala v svojih vrstah svoje močnejše atletke Gregorko, Zupana, Gaberska in Habica, vsled česar se je opazila precejšnja premoč Primorja v večini disciplin. Vrstne Ilirije so pa v veliki meri ojačene s izbornim atletom Lojkom, ki je včeraj prvič startal za njene barve. Stanje dvomatcha po včerajšnjih tekmovaljih je 51 : 19 v korist Primorja. Disciplina skok v daljavo z zaletom je bila prelozena na današnji dan.

Doseženi so bili sledeči rezultati: Tek 100 m: 1. Perović 12, (P), 2. Stepnik (I), 3. Jug (P).

Met kroglice: 1. Slamič (P) 11.455, 2. Lofk (I) 11.34, 3. Petkovšek (P) 10.62. Oba prva sta izboljšala dosedajni posavedni rekord.

Skok v višino: 1. Medica 1.60, 2. Svetlo 1.60 (oba Primorje), 3. Pogačnik (I), 1.55.

Met diska: 1. Slamič (P) 34.75, 2. Lofk 32.40, 3. Banko 31.48 m (oba Ilirija).

Tek 400 m: 1. Furjan (P) 55.1, 2. Zoraga (P), 3. Pogačnik (I).

Tek 1500 m: 1. Zoraga 4.36.2, 2. Slapničar (P), 3. Senčar (I).

Stafeta 4 krat 100 m: 1. Primorje 46.3, 2. Ilirija cca 10 m zadaj.

Današnji program obsega naslednje discipline: skok v daljavo, met kladiva, tek 200 m, troskok, met kopja, tek 800 m, skok ob palici, tek 110 m z zaprekami, tek 5000 m in švedska stafeta. Pričetek točno ob 15. uri.

Sodniški zbor JLAS-a. (Službeno.) Današnje tekmovalje prične točno ob 15. Povzajajo se vsi sodniki in tekmovalci, da bo na igrišču najpoznejše ob 14.30 uri. Po pet rediteljev obeh klubov se mora javiti sva. odborniku Savu Saneinu najpoznejše ob 14.15. Imeti morajo seboj rediteljske znake. Predsednik.

Postava ljubljanske reprezentance pri tekmi Ljubljana : Celovec, Jančigaj (Primorje), Unterreiter (Maribor), Pleš (Ilirija), Zemljak (Primorje), Kirbiš (Maribor), Korošena (Ilirija), Jug I. (Primorje), Vodeb (Maribor), Oman (Ilirija), Pavlin, Bertoncelj (oba Maribor).

Naši kraji in ljudje

Rešiteljica izgubljenega Boga

Poljana, 14. septembra. Bil bogin, mrtvoč rešnica, kar bomo povedali. Mladica nedelja, 9. t. m., je bila poljana v Poljanah vaščanka in Vinharjev Kana Dolena, po domače Naconka, stara 67 let, ki jo je legla v grob ena iz redkih živih pri izgubljenega Boga. Četudi preprosta kmetijska žena, vendar v polni meri zaslužila, da se je spominjamo tudi v »Jutru«.

Reči, da je blaga in rešnica pobožna žena, ki je bila v domači družini, kakor tudi v vseh drugih, doživela je dogodke, kakor težko je katera na svetu, a gotovo še nobena Slovenka. Nji je bilo prisojeno, da je nosila pri sebi, v žepu svojega krila Najsvetejšega. Ta dogodek je kaj lepo in živo opisal naš rojak, blagopokojni dr. Ivan Tavtar v poeziji »Izgubljeni Bog«.

Zgodilo se je to nekako pred 30 leti. Duhovnik, ki je bil sprevlečen neko bolnico, se pomno zvečer v hribe, v vna, ležebo na Vinharju, ki je po nesreči na poti iz burje izgubil poosevčeno hostijo, Boga. Seve, to se lahko pripeti vsakemu duhovniku. Posebno je to mogoče poudariti in na poti v hribe. Zadržal pri buri se zadržal in odneha. Tako je bilo najhujše tudi tukaj.

Drugo jutro po tem dogodku pride v hišo pokojne Naconke beratica, s imenom Hadučja, prosit milostino. Naconka jo obdara s primernim darom, kakor vobče vsakega siromaka. V hiši se je igralo več otrok. Beratica jim pomoli kot igračo majhno, posebno vrsto škafčico ali puščico s besedami: »Nate, tole sem našla tam-le na poti! ... Otoci so bili, kajpada, veseli, da so dobili novo igračo. Poskušali so na vse načine, da bi puščico odprli, kar pa jim ni sreči ni uspelo. Ker je bil pomladanski dan, so nekateri pustili vse igrače s puščico za mizo in so odstranili iz hiše. Medtem pristopi pokojna k mizi in vzame puščico v roke. V svoji poštenosti si misli: »Morda je pa le kaj važnega in utegne le kdo vprašati po nji! Ni posebnega sluteč, vendar puščico v žep svojega krila ter spodnjici in kuha naprej, ne da bi vedela, da nosi Boga v žepu. Dopoldne sreča soseda pred hišo in ta ji reče ves prestrašen: »Veš, kaj se je enoči zgodilo? Kaplan je izgubil Boga, ko je šel obhajati. Mežnar ga išče!«

Naconka stopi nekako v strahu k sosedu, kjer se je nahajal mežnar, da bi morda kaj več svedela o dogodku. Tja prišedši potegne iz žepa puščico s besedami: »Pa menda ni to-le?«

»Je že pravilo, odvrne mežnar. Prišle takoj luč in prične moliti ter se vrne proti Poljanam. Spotoma je srečal neko žensko in ji baje rekel: »Če bi ti vedela, kaj jaz nesem, bi pred menoj pokleknila! ... V Poljanah, seveda, je župnik v cerkvi takoj napravil najdeno Najsvetejšega zopet v tabernakelj.«

Umislivo, da je dogodek povzročil v dolni razburjenje, razne domneve in vsakovrstne govorice. In to se je toliko bolj stopnjevalo, ker se je nesrečni kaplan baje na višji ukaz moral opravičevati prihodnjo nedeljo pred ljudstvom v cerkvi in dati razgovorne obljube. Ali se je ravnal po njih, ali ne, ne vemo, ker je bil kmalu nato prestavljen nekam na Dolenjsko ...

Kata Dolencova tedaj, ki smo jo zadnjo nedeljo položili v večnem počitku, je nosila izgubljenega Boga v žepu. Njeni provodnosti in poštenosti se je zahvaliti, da ni prišlo iz nevednosti do bogoskrunstva. Bila je tedaj res prava rešiteljica izgubljenega Boga. Ta dogodek je porabil pokojni dr. Iv.

Tavtar na osnov svojih ideoloških gledišč, a glasbo izverženim čustvom, povesti »Izgubljeni Bog«, ki je vzbudil najhujši politični boj, boj na noč med napredno in klerikalno stranko. Povod za to pa so mu dali nasprotniki sami s strupeno besnim napadom nanj in na stranko v svojih klerikalnih listih, v katerih so poudarjali, kakor se danes vnaše svoje malenkostne dela, pri tem pa so celo dovolile slabosti duhovnikov pretvarjati v čednostne vrline, same če so bili dobri politični priganjaji. To pa je ravno pobožni dr. Tavtar najbolj smislil in se boril proti farizejstvu, a nikdar proti veri.

Blagi duh Kana Dolencovi naj bo ohranjen blag spomin.

Klerikalne parade v Črnomlju

Črnomelj, 14. septembra. Ako pustimo, koliko slobo se je na črnomelj vnašalo med našim narodom, koliko je bilo zločinskih kreator, ki so po njih naročili in za tuje namene izročale naše ljudi zaradi malenkostne nepremišljene besede krvniku, in ako se spominimo na nesrečni Suhi bajej pri Ljubljani, takrat pride nam Belokranjecem nehotno na misel tragična smrt nesrečne žrtve, četa osmih otrok, Ivana Kromarja, ki je padel med tišerimi drugimi kod odkupnina našega osvobodjenja. Krivci teh nesrečnih žrtv so ostali do danes enaki kakor so bili in nepobojljivi. Kakor so v stari Avstriji odobraval smrt Ivana Kromarja, Brečeta in drugih naših nesrečnih žrtv, Suleha bajeja, tako tudi danes odobravajo zločin Puniše Radčiča, od katerega zločinske roke so dane 20. junija padli borci za ravnopravnost, red in poštenje. Ti ljudje so danes zopet pogumni, ker se čutijo ravno tako varne in močne, kakor so se čutili v črni dneh leta 1914. in 1915.

Videli smo to v Črnomlju študijske protokole dni, ko so klerikalci v svetli orlovski taborom v Črnomlju priredili 7., 8. in 9. t. m. razne parade, da bi na ta način izmerili svoje moči v Beli Krajini in obenem izrežajo zaupnico dr. Korošcu. Ker so klerikalci dobro vedeli, da brez naprednjakov ne bi po Črnomlju vneli niti 5 zastav in da brez njih ne bi mogli prirediti kakšne prireditve v večjem obsegu, so po svoji stari navadi posegli po zvižaku, s katero se jim je res posrečilo, da so dobili večino naprednjakov za skupno sodelovanje, prepričajoč jih, da gre samo za 700letnico Črnomajske župnije, da je to skupna stvar vseh meščanov brez razlike strank in zgodovinskega pomena na celo Belo Krajino. Tako so dosegli, da je naš novi župan pozdravil škola, da ga je stari župan pripeljal s kolodvoru in celo jedilni list za slavnostno pojedino so si hoteli dati sestaviti od znanega laprednjaka.

Prvi dan te parade je bil torej posvečen sprejemu škofo. Sprejema so se v glavnem udeležili Orli in Orlice v kroju, a bi vendar silno klaverno. Drugi dan bi minil skoro neopazeno, če ne bi popoldne bilo orlovske akademije v klerikalni »Prosvetici«, združene seveda s raznimi nagovori; nekateri klerikalni eksponenti so v fraku udeležili na uradnike, da se naj vendar udeležijo te orlovske prireditve. Kljub temu bodo seveda še vedno trdili, da niso partizani in da ne poznajo terorja.

Na tretji dan parade so potožili najhujšo važnost; že cele tedne so po cerkvah agitirali in so zato pričkavali, da bodo svabili celo Belokrajino v Črnomelj. Za ta dan je namreč bila določena glavna orlovska prireditev in sprejeto po mestu. A ravno ta dan je prinesel klerikalizmu požar, ker so skoro vsi možki ostali doma in je tako belokranjsko ljudstvo pokazalo jasno in glasno, da je že sito klerikalnih parad in klerikalne politike, ki goni državo in narod v prepad. Ker so pa naprednjaki napovedali uvideli, kaj Orli vse pripravljajo in gre tu za strogo klerikalno orlovske prireditev in ne za cerkveno, so pospravili svoje zastave pod streho, radi česar so bili klerikalci silno poparjeni, ker je mesto bilo naenkrat brez zastav in je to še bolj povečalo pogrebniško orlovske prireditev v Črnomlju. Pomislimo! Tri dni raznih orlovskih nastopov, tri dni zborovanj raznih odevov in Marijinih družb v klerikalni »Prosvetici« in tri dni pojedine župnišče — to naj bi bilo za naše klerikalce proslava 700-letnice Črnomajske župnije, ki bi v rešnici morala biti skupna proslava vseh brez razlike strank.

700-letnica Črnomajske župnije ni bila samo sloraba cerkve v politične namene, ampak tudi sloraba državnih uradov. Ali smo kdaj slišali, da so v naši državi recimo ob priliki velikih sokolskih slavnosti in obletnih raznih kulturnih, političnih in narodnih društev visele v dotičnem mestu na vseh državnih uradih zastave? Sigurno ne. —

Toda gladi To se je zgodilo 9. t. m. v Črnomlju na črni orlovski taboru in orlovske poverke po mestu, ke se morali vsi državni uradi razobesti zastave. To iznanašne danes pred celo javnostjo, da sodi in preodi, kaj je vse mogoče pod današnjim režimom. Kde je priporočal državnim urad-

Najmanjši „diplomirani“ slovenski harmonikar

Litija, sredi septembra. Pri novinarji je že tako: če boš kaj »naštudiral«, pa te bomo dali »not ... in ker je zadnja nedelja, ko je bila na ljubljanskem velešolskem harmonikarskem maturi, mali gospod Rakar Anton iz Oradca pri Litiji (da ga predstavimo povsem po bon-tonu in po predpisih) take »špilale«, da so ga vsi občudovale poslušali. le tako rekoč

6-letni Rakarjev Tonček iz Litije v krogu svojih občudovalcev.

naša sveta dolžnost, da spravimo našega muzikalnega fantička v »Jutro« in po njem v svet. O, pa je že svet slišal o njem in je čul že tudi njega samega odnosno njegovo harmoniko, ki jo je mladi Tonček raztegoval pred strogo izpitno komisijo. Takrat je šlo fantovo »špilanje« po radiu v svet, in vemu, da si je marsikdo želel podjetnega fantička tudi videti, ko ga je bilo že tako ljubko poslušati.

Kako samozavestno je sedel ta mali muzikant pred vso velešolsko množico. In se ni ničesar ustrašil. Kar prstki so se mu fletno sprehajali po tipkah, njega samega pa ni bilo skoraj nič videti. Le nožice so mu bingljale izpod meha, zgoraj pa si videl majčkeno glavo, pa še te ne vse, samo droben voščen nosček — ampak brez svečel in par živahnih ognjevitihi očli, ki švigajo Tončku vsekrižem, kakor dve nje-ti miški, ki se hočeta rešiti z begom ...

Da! Imeniten priznani je bila za mladega fantička harmonikarska nedelja in bo tudi ta dan zanj ostal nepozaben. Nov »gvan-

stikom, naj škola pri sprejemu poljubito roke? Ali ni to nekaj gorostanega in neverjetnega? Vprašamo, na čigav mlg se je vse to zgodilo in ali ve na vse to gospod veliki župan? Ali ni notranji minister g. dr. Korošec satrjeval ob svojem nastopu, da bo njegova glavna skrb dobra, pravična in poštena uprava? Mesto tega pa vidimo, kako v naši državi danes evete nagriseno partisanstvo in vlada pendrek. Zato ni čudno, da si tudi pri nas v Belokrajini vse želi novih volitev.

to je imel takrat in klobuček s puščicom, pa za 15. harmonikarja so ga ta dan spoznali. V večem spomin bo dobil zato diplomu. Pa še nekaj, kar bo Tonček zdaj le zvedel. »Jutro« stric, tisti, ki je imel takrat harmonikarje na brigi, je rekel pri velešolskem direktorju g. Dularju za malega poba z veliko harmoniko dobro besedo. In beseda bo postala — mala special-

koči, boš ali pa potica. Za en sam komad na neki občeti so mu naložili poln krožnik bobov, ki bi jih sicer doma tako pogosto ne dobil. Mladi umetnik je namreč iz delavske rodbine. Ob 6. zjutraj gredo domači na delo, pa jim fantič dostikrat že zagode budnico. Tako spravi predničarje z veselimi akordi na noge. On pač hoče biti »rajsar« in muzikant. Po pravici lahko upamo, da bo pobič na nojem instrumentu še lepše muzical. Upamo pa tudi, da bomo o njegovih uspehih in »špilanju« čitali še v »Jutru«, morda celo pod rubriko »Kulturni pregled«.

Epilog burnim debatam zaradi zdravljenja raka

Marihor, 15. septembra. Spodaj zaradi Poljšakovega zdravljenja se je že začel in bo, kakor se vidi, tudi dolgotrajen in buren. Pomožni zdravnik marihorske bolnice so poslali zaradi zadnjih napadov »Slovenskega gospodarja« na zdravnike povodom polemike o Poljšakovem načinu zdravljenja raka v oblastnem odboru, velikemu županu, zdravniški zbornici v Ljubljani in Zdravniškemu društvu spomenko, v kateri protestirajo proti gojenju mrtnje napram zdravnikom in proti očitku, da iz neozdravljivosti nekih boleznih črpa dobiček. Obenem prosijo navedena oblastva in korporacije, naj store korake v zaščito eksaktne medicinske znanosti in zdravniškega stanu.

Na drugi strani pa nam poročajo, da se je bolnikov, ki jih je zdravil g. Poljšak zaradi sklepa oblasti, odbora, da se zdravljenje ustavi, polastilo silno razburjenje. V petek zvečer so zatorej vložili na oblastni odbor nujno prošnjo, naj dovolji vsaj še enomesečno nadaljevanje zdravljenja po Poljšakovem načinu, ker imajo vanj nemajno zaupanje.

Svetislava Petroviča ne bo v Ljubljano

Malo presenečenje v Zagrebu

Zagreb, 15. septembra. Senzacije! Teh je vedno treba, da se ljudje lahko malo vzemirijo. No, in senzacija je gotovo, če pride na posete kak znan filmski umetnik. Tako je včeraj obiskal Zagreb znani filmski igralec Svetislav Petrovič. Prišel je popoldne z beograjskim brzovlakom in ga je ob tej priliki, seveda, dočakala na kolodvoru množica vžvičenih častik, mladih in starih, oboroženih s cveticami. Čudno pa je bilo, da je prišlo sprejet umetnika tudi zelo mnogo moškega sveta, zlasti mladih študentov.

Ko se je prikazal Petrovič na peronu, je vsa množica začela vzklikati umetniku in ga obisipavati s cvetjem. Le težko se je s pomočjo stražnikov preril Petrovič na prsto v pripravljeno avto, kjer ga je znova pozdravljala velika množica ljudi. Naenkrat pa so se med navdušeno vzklikanje začeli mešati vžviži in klicji: Dol z njim!

Petroviča je ta pojav zelo neprijetno presenetil, ker ni vedel zanj razlage, zaradi česar je svojemu spremstvu izjavil, da bo še istega dne zopet odpotoval iz Zagreba.

Kakor se je ugotovilo, so demonstracije izvirale od tega, ker je neki zagrebški dnevnik objavil baš ob prihodu Petroviča faksimile pismenskega ovolja z naslovom: Zagreb, Srbije, katerega je baje napisal sam Petrovič. Zagrebška mladina s tem, da bi se Zagreb nahajal v Srbiji, ni bila zadovoljna, in je napravila malo kravala. Pa se je zadeva kmalu pojasnila. Filmski umetnik je obrazložil, da ima dva tajnika ter kontoristko in ker mnogo potuje, ne more sam pisati naslovov na kuverje in odgovarjati, saj prejema dnevno 3000 do 4000 pism.

Petrovič se je nastanil v hotelu Esplanade, pred katerim so se nesmiselne demonstracije ponovile. Zvečer je sprejel umetnik zastopnike časopisa, s katerimi se je dolgo časa razgovarjal. Iz Zagreba bo Petrovič najbrže takoj odpotoval v Berlin, odkoder je prejel ponudbo nekega filmskega podjetja za angažman s tedensko plačo 280.000 Din. V Ljubljano torej Petroviča ne bo, kakor se je napovedovalo, in bodo ljubljanske čestitke umetnika prikrajšane za redek dogodek.

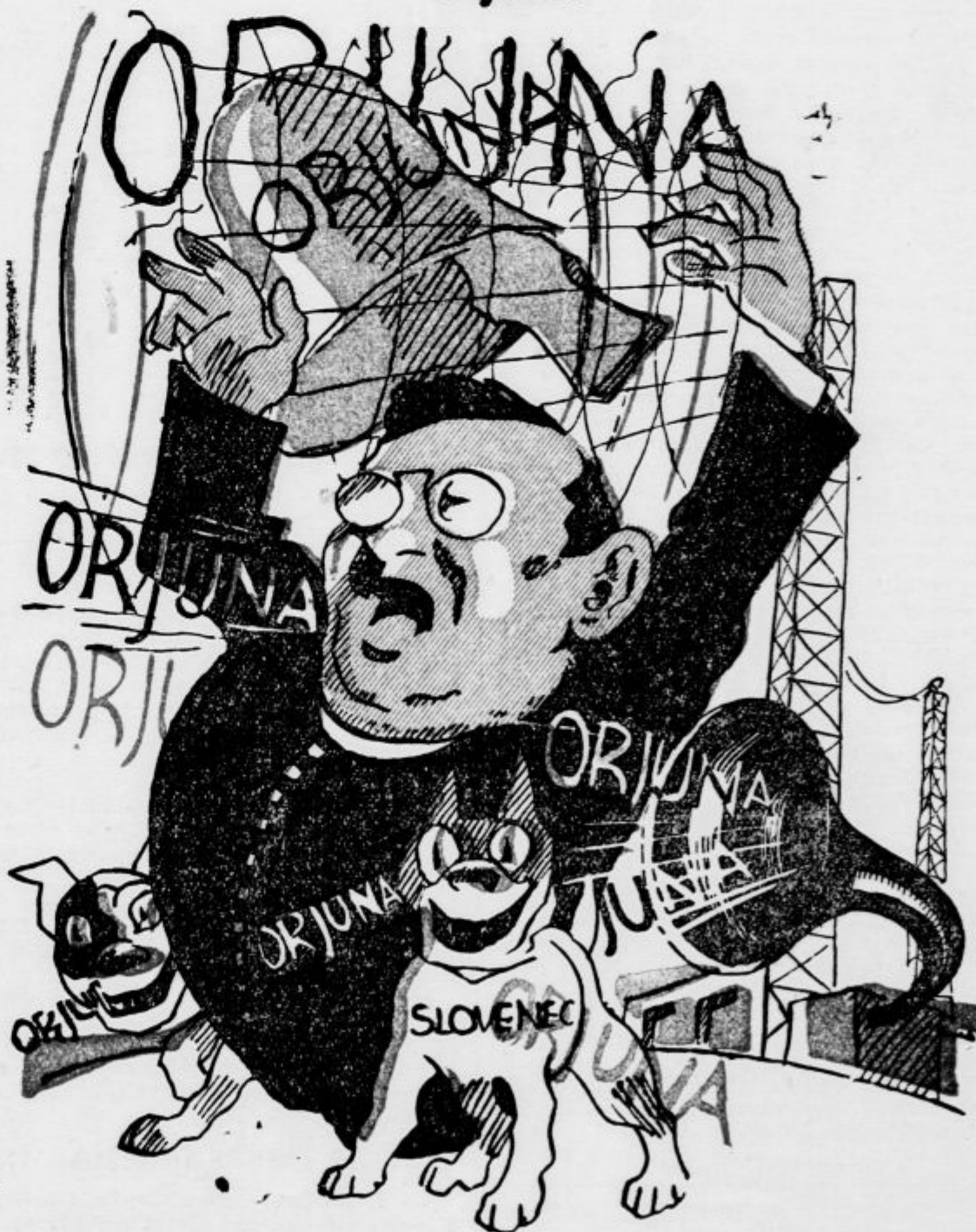
Nepošten oskrbnik

Ljubljana, 15. septembra. Vsakomur, ki se z resno skrbjo zaveda današnjih težkih časov, je skoraj nerazumljivo, kako se morejo najti med nami gotovi ljudje, ki brez vsakega pomsleka in mirne duše zaradi nekaj veselih, divjih ur naslade in užitka zapravijo svojo življensko eksistenco. Dandanes, ko tisoč brezposelnih troji strašno pomanjkanje, se najdejo posamezniki, ki zaradi enkratne pilanosti in varilivega ženskega bbiema zaigravo svoj lepi položaj, za katerega jih je še do včeraj zavidal marsikateri izmed zmognejših in nevernejših znancev in prijateljev. Tak neverjeten primer se je zgodil predvčerajšnjim na Gorenjskem.

Na velikem posestvu industrija Petra Majdiča v Jaršah pri Menšu je nastopil dne 10. t. m. službo kot ekonom 30-let stari zasebni uradnik Ivan H., rodom iz okolice Ptuja. H. je bil do nedaj na v službi v Bokavcih pri Ljubljani. Ko je nastopil svojo novo mesto pri Majdiču, mu je izročil njegov prednik razen spisov in ostalega tudi 18.000 Din gotovine. Mladi H. je svojo novo službo odpravljal, cela dva dneva v popolno zadovoljstvo svojega delodajalca. V sredo, dne 12. t. m. pa je zaprosil za enodnevni dopust, češ, da gre po obleko, ki jo je pustil na svojem starejši službenem mestu v Bokavcih.

In res se je še istega dne odpeljal v Ljubljano, odtod pa z avtomobilom v Bokavce, kjer je vzel svoje stvari. Z vso prtijago se je nato vrnil v Ljubljano. Do

Zakaj se dere ves klerikalni Izrael: Orjuna! Orjuna! Orjuna!

DRŽAVLJAN: Da bi prevpili neenakosti in krivice, hegemonizem, preobdavnost, teror in korupcijo, budalosti in nesposobnosti, ki vladajo pod doktor Koroševim režimom!

SLOVENEK: Da bi pozabili, da sem pod klerikalnim režimom hegemonističnega centralizma samo lani plačal 17 milijonov Din več državnih danih davščin, ter da bi pozabili, da nam je SLS naložila 100 milijonov novih klerikalno-oblastnih davkov!

KMET: Da prevpijejo Korošev boben, ki nas preganja z domov. DELAVEC: Da prekrižajo 30 milijonov ročnega davka, ki smo ga plačali zadnje leto!

URADNIK: Da bi pozabili na 80 milijonov, ki smo jli letos več plačali na uslužbeniškem davku!

KATOLICAN: Da bi preslišal obrekovanja, častikrajo, klevete, laži in nemoralo klerikalnega tiska!

KRISTJAN: Da prevpijejo umor poslancev v Narodni skupščini ter druga krvoprelitja pod Koroševim pendrekom!

Ogromen trijumf je dosegla naša premijera velefilma

TITANIC

gigantsko mesto sanj.

Skrozi ulice, trge, pristanišča, podzemne železnice preko vrhov ogromnih nebotačnikov, osem-milijonskega New Yorka, skrozi sijaj in bodo veličastnega življenja, preko nebroj katastrof in potopov oceanskih parnikov vodi čista ljubezen dveh lepih mladih src, nezakonskega sina ... George O.'Brien in lepe židinke Judite ... Virginia Valli k novi sreči k novemu življenju.

Film, katerega morate videti!

Stalne razprodane predstave!

Preobratite si takoj vstopnice v predprodaji od 11. do pol 12. in 14. ure dalje.

Predstave ob 2., pol 3., 6., pol 8. in 9. uri.

Pri vseh predstavah pojačen orkester!

ELITNI KINO MATICA.

Telefon 2124.

in je bila vseh stvar v redu. Ko pa je v Ljubljani čakal na vlak, ga je nenadoma premagala skušnjava in je sklenil noč prebiti v vesel družbi svojih ljubljanskih znancev. K nesreči je imel s seboj vseh 18 tisočakov gospodarjevega denarja, ki ga je našel, kakor da je njegov. Z zavestjo polnega žepa je najel avtomobil in se vozil od gostilne do gostilne širom bele Ljubljane. Spetoma je našel tudi nekaj veselih ljubljanskih ljubljanskih, znanih talnih Venerinlihih svedenih, ki so se mladega, pa bogatega rodoljuba z dežele oprijeli kakor muhe lepljivega muholovca. Vesela vožnja in obiskovanje gostoljubnih okrajin se je raztezala tudi na deželo, tako v Medvode, St. Vid in še drugam.

Bog ve, kako dolgo bi trajalo to milijonarsko veseljačenje, če ne bi v Jaršah s tako skrbjo opazil nerazumljivo odsotnost skrbnika H. in pa praznoto blagajne. Orožniška postaja iz Domžal je o zadnji obvestili ljubljansko policijo, ki je H. v družbi njegovih ljubih kmalu izsledila in aretirala. Ko je bil H. predstavljen dežurnemu uradniku, je bil zaradi naporov dveh prejšnjih noči tako zbit, da je jedva gledal. V zaporu, kamor so ga spravili, se je za prvo silo odpotil, danes pa je bil ponovno zaslišan. H. je policijskemu uradniku izpovedal, da se sam ne zaveda, kako je do vsega prišlo. Za božjo voljo je prošil, naj ga izpuste vsaj za pol ure, ker da bo takoj prinesel manjkajoči denar, ki ga vsak trenutek lahko dobi pri svojih znanih. Policija mu seveda ni mogla ustreči in je morala napraviti predpisano ovadbo.

H. je tekem dveh noči zapravil nekaj nad 4.000 Din gospodarjevega denarja. Pri aretaciji so dobili v njegovih žepih še okrog 13.000 Din. H. ki je zaradi skrajne lahkomišelnosti izgubil dobro službo in svoje dobro ime, je bil izročen danes popoldne ljubljanskemu sodišču.

Zasledovanje drznega roparja in sleparja

Zagorje, 15. septembra. Poročali smo, da je pred tednom dosel že neizsleden ropar napadel g. Lovra Turka in njegovo ženo ter mu izmaknil večjo vsoto denarja. Dosedanja poizvedovanja so dognala, da je tujec tisti dan v Kisovcu obiskal rudarja Leopolda Zupana, ki ima s svojo sestro in volakih v Beogradu, ki pa se zadnje čase nahaja v opazovalnici za duševno bolne. Zupan je nedavno pisal sinu v bolnico dopisnico, s katero se je napadalec hotel okoristiti, in je na podlagi te dopisnice, ki jo je bogve kje izmaknil, prišel v Kisovec.

Zupan se je tujec predstavil kot uslužbenec bolnice, kjer se nahaja njegov sin. Pravil je, da je službeno prišel v Ljubljano in se spetoma po naročilu Zupanovega sina ogledal pri očetu, da mu opiše trpljenje v bolnici, iz katere nikogar več ne izpuste. Previdno je vprašal Zupana, ali ima kaj več denarja na razpolago, češ, da on lahko uredi da bo sin izpuščen iz bolnice. Sicer pa da bo moral še nadalje ostati v »zverinjaku«. Zupan ni popolnoma verjel lepih besedam tujca in je odzvil, da denarja nima. Nato je tujec zatrijeval, da mu bo po možnosti še pomagal, da pride sin prej iz zverinjaka, vendar za nekaj kovačev prosil, da bo sinu olajšano bolniško trpljenje. Zupan je bil izročil tujcu par kovačev v dobri veri, da jih bo izročil njegovemu sinu, nakar mu je še gostoljubno ponudil malico, ki pa jo je mož odklonil. Zatrijeval, da se mu mudi na vlak.

Z dobjenim denarjem je nato tujec odšel v Robovosovo gostilno, kjer je opreznost med gosti našel žrtve v osebi g. Turka, katerega je po izhodu iz gostilne ropal. Orožništvo je na podlagi dobjenih informacij ukrenilo vse potrebno in je zločinca že za petami.

Prekmurski paberk

Sobota, 15. septembra. Kolikor vernikov ima neko mišljenje, to liko veljave mu prisodimo. Lahko pa ima mnogo vernikov in more biti splošno razširjeno, — resnično radi tega ni vedno. To je tudi primer z našo Soboto (nerodno — uradno sicer Murska Sobota nazivajo). Vsi, ki lahkomišelnost in površnost poznajo, bodo drugih so ji nadeli dokaj čuden sloves. Draga da je, dolgočasna, nehijska itd. Slovenski uradnik v akademskem poklicu jo smatra za »štrajposten« in se je boji bolj kakor naglavnega greha. Dokler ni tuj Kajtji če ni zakrknjen egoist, bo tu popravil svoje apriorno mišljenje, ne sicer glede gotovih civilizatoričnih potreb, predvsem higijenskega in kulturnega značaja, pač pa glede zanimive pestrosti tukajšnje sociološke strukture in glede notranjega življenja tega nepoznanega ljudstva.

Prekmurje je danes za slovenskega inteligenta najinteresnejši objekt študija in tudi najhvalejše polje za resnega delavca. Je to ljudstvo pogreznjeno samo vase (birokrat bo rekel: zakrknjeno), je še nesvobodno in od skrajnih meja pohlevno, toda mladina, ki temu ljudstvu dorasča, bo svobodnejša, prihodnja še bolj, in strupen mrdarskega magnatskega vladništva bo nenadkrat le neučinkovita, zgodovinska reminiscenca. To pa je življenska naloga vsake gimnazije: biti temu ljudstvu vzgojnik v novo življenje. V malem kraju in za manjši okoliš ista naloga, kakor jo ima za večji akcijski radij ljubljanska univerza. Velika in lepa je naloga, pot pa je silno trnjeva. Je še kako po nepotrebnem trnjeva!

318 učencev šteje letos sobotška gimnazija (to je več kakor kočevska in več kakor ptujska) med temi so 304 Slovenci (katoliške vere med njimi 218, evangeličanov 92, izraelitov 7, brez konfesije 1), pa se mora zadovoljiti s prostori, ki bi komaj zadovali za večjo ljudsko šolo. Z malo vsoto bi se dalo poslopje dvigniti ali dopolniti z novim traktom. Pa pravijo, da ni denarja. Za važne narodne postavke pri nas nikoli ni denarja. Ali pa le razumevanja ni? Tudi so bili vsi višji razredi prvotno ukinjeni in sedaj mora skrbeti kuratorij privatnikov in občine za njih vzdrževanje. Ogromno finančno breme za peščico ljudi in ustanov. Ljudstvo tu pa je bedno in lačno. In nekaterih krajev ni mogoč priti niti po en učenec v gimnazijo, ker je toča in suša uničila vse. Ljudstvo pa ni lačno samo kruha, ljudstvo hoče tudi izobrazbe in kulture. Pa so mu jo hoteli s potezo peresa odmakniti za desetletja nazaj!

Letos bodo zapustili realno gimnazijo v Soboti prvi maturanti. Strogo vzgojen, discipliniran in talentiran naraščaj, ki bo kaj lahko zabil prepad nezaupanja med tukajšnjim ljudstvom in inteligenco. Onega nezaupanja, ki je bilo deloma upravičeno

po prvih pogreških naše uprava, ki pa bo napram lastnemu človeku skrbno na minimum. Za slovenstvo in državo vsekakor velik plus.

Gimnazijo zapusti ta mesec prof. Bogo Teply, ki je premeščen v Maribor. Na novo pa sta prišla iz Ljubljane gg. Stane Melihar in Leon Detela, zadnji je bil večletni asistent botaničnega inštituta ljubljanske univerze.

V Soboti sta sedaj dva primera škrtinške. Higijenske razmere tu sicer niso ravno idealne, zdi pa se, da ostane bolezen osamljena. Tudi dijaki so bili te dni vsi preventivno cepljeni.

Sestava novega železniškega mostu preko Mure med Veržemem in Dekležovem je do dveh tretjin izgotovljena.

Gospa in gospod čne

Postužite se ugodne prilike in prijavite se h pouku na izvrševanje lastne garderobe. Pričetek sistematičnega 3-mesečnega pouka bo 1. oktobra.

Modni atelje
M. ŠARC, LJUBLJANA
Miklošičeva cesta, vhod Pražakova
ulica III. nadstr.
Palača Pokojniškega zavoda.

Lepo kulturno slavlje v Metliki

Metlika, 15. septembra. Dočim so v Črnomlju pretečno soboto in nedeljo 8. in 9. t. m. po svoje slavili 700 letnico ustanovitve prve belokranjske župnije, je Metlika obhajala lepo kulturno slavlje, in sicer 65 letnico delovanja metliške mestne godbe.

»Kdor poje, ta slabo ne misli!« Znan rek, ki so ga Metličani vedno upoštevali. Zato tudi vedno doni pri nas lepo ubrano petje in blagodejni zvoki naše godbe. Danes se je naša godba, že povzpela do dostojne višine, kakor jo pač more doseči podeželska mestna godba in to zgolj z lastno poštrevovalnostjo in lastnimi sredstvi.

Na Mali Šmaren so godbeniki prisostovali maši za umrle godbenike pri Sv. Roku. Pri maši je igrala godba, lepo je nato izpregovoril kaplan g. Vinko Lovšin, ki je sam velik ljubitelj in glasbeno zelo naobražen, da je vsem godbenikom izrazil solze. Zelo lepo je nato na pokopališču godba zaigrala pretrajališče Pacherjevo žalostinko »Rodoljubu«. Popoldne že ob 15. uri so zadelo zvoki koračnice in vabili meščanstvo, da poseti to pot čisto glasbeno prireditve. Meščanstvo se je seveda tudi odzvalo, saj godbo potrebujejo prav vsa društva. Prostorni grajski vrt je bil kmalu zaseden. Koncert je pričel. Na sporedu so bile naslednje koncertne točke: 1.) Uvodna koračnica: General Teržič. 2.) »Oporni poturci«, Em. Stolec. 3.) Motivi iz »Prodane neveste«, Smetana. 4.) »Čarj Orienta«, Nosberger, valček. 5.) »Naše Tatre«, slovaški poturci, Em. Stolec. 6.) »General Pella« Doboš, zaključna koračnica.

To pot nas je domača godba presenetila s posebno efektivnim izvajanjem. Najtežja mesta v skladbah so bila odigrana s izredno preciznostjo in lepo glasbeno barvo, kar je v celoti nudilo popoln užitek. Le tu pa tam je bilo opaziti, da so po prebratosti najtežjih mest pri lažjih mestih popustili. V splošnem je bil koncert najboljši, kar smo jih dosedaj imeli priliko slišati.

Po koncertu je vodja in učitelj mestne godbe g. Ivan Drobnič izpregovoril o zgodovini metliške mestne godbe, iz česar v glavnem posnemamo: L. 1852. je prišel v Metliko kot učitelj že pokojni g. Vincenc Sturm, ki je bil izborni pevovodja, orglar in goslač. Četudi praktično ni poznal instrumentov godbe na pikala, se je lotil poučevanja ter izučil 8 dečkov in s pomočjo par drugih pričel z njimi nastopati. Prej je seveda nagovoril vplivne meščane, da so instrumente kupili na občinske stroške. Mnogo let se je trudil z godbo, mnoge je izučil, a moral je od tega odnehati, ker je imel kot edini učitelj s šolo preobilo opravka. Za njim so sledili kapelniki Franc Golob, Karel Kresal, nato zopet Golob do leta 1908. Od tega časa je vodil godbo naš domači godbeni veterani, g. Ivan Škof, ki vztraja pri godbi že 52 let. Medtem je bil še pri naši godbi g. Franc Finžgar, ki je uvedel pri godbi izvrstno disciplino, a je po poldrugi letu odšel v Ljubljano k Filharmoničnemu društvu. Razume se, da se je v tem času godba večkrat imenitno odrezala. L. 1883. je igrala pred Francom Jožefom v Ljubljani, ki ji je podaril celih 100 goldinarjev. Igrala je še v Ogulinu, na Reki, Karlovcu, Novem mestu, St. Rupertu, Črnomlju, Gradcu, Trebnjem in še marsikod drugod.

Danes šteje godba 22 moških, posebno lepo je število mladih godbenikov. Da je godba danes kvantitativno in kvalitativno na tej višini, gre vsekakor zaslugi sedanjemu načelniku g. Ivanu Drobničju, vodji zemljiške knjige, ki je neustrašiv pri poučevanju. Publiku mu je pri tej priliki viharno vzklikala in mu tako na prisrčen način izrazila hvalo za njegovo delo.

Po koncertu se je vršila zabava, ki je potekala med igranjem godbe v prav lepo razpoloženju. Tudi gmetni uspehi prireditve je za godbo razveseljiv, dasi ga ni bilo pričakovati, ker so se prej vršile številne prireditve pri nas in v okolici.

Vlado Tončič.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

RAZSTAVA

TISK

7.-21. X. 1928

LJUBLJANSKI VELESEJEM

Proslava 50 letnice tvornice S. Neumanna nasledniki v Čakovcu

Dne 8. t. m. je proslavilo Industrijsko podjetje, barvarna S. Neumanna nasledniki v Čakovcu 50letnico svoje ustanovitve. Barvarna je eno najmočnejših industrijskih trgovskih podjetij v Medijmurju. Iz zelo skromne barvarne, ki jo je ustanovil pokojni Samuel Neumann, se je razvilo do danes veliko industrijsko podjetje, ki svoje proizvode razpošilja v vse kraje države.

Za svoj uspeh se ima zahvaliti strokovni opremi in trgovinski sposobnosti tako ustanovitelja kakor današnjih lastnikov V. Neumann in B. Zora. Proslava se je vršila na svečan način in so jo priredili namočenci ter delavci sami. Prisostvovali so proslavi sreski poglavar g. Javor, župan g. Kropce, zastopnika Obrtnega zbora, in sicer predsednik Horvat ter tajnik Szöke, ter mnogi ugledni meščani.

Dopolne se je izvršilo svečano odkritje spominske plošče, katero so dali napraviti na lastne stroške tvorniški namočenci in delavci; dalje so dali napraviti tudi oprno plaketo pokojnemu ustanovitelju Samuelu Neumannu, ki jo je izdelal mladi umetnik Sulteis. Ob tej priliki so izrekli svečane govore v imenu namočencev gg. Baar, Magič in Bauman, potem sreski poglavar g. Javor, predsednik Obrtnega zbora Horvat in tajnik Szöke. Zahvalila pa sta se imela za lepe besede oba lastnika Vilim Neumann ter Dioniz Zoor.

Nato je bila svečana služba božja za pokojnikom v židovskem svetišču, kjer je imel zelo ganljiv govor nadrabin dr. Ilja Grünwald. V nedeljo 9. t. m. je bil svečan obisk židovskega pokopališča. Spreved so tvorili vsi namočenci in delavci. Na čelu spreveda so nosili lovorjev venec in takoj za njim okrog 20 šopkov cvetlic. Ganljiv moment je bil pred grobov, ko je prvi šopek položil na grob glezni Nikola, sin gospoda Vilima Neumanna. Za njim je položil na grob lovorjev venec Mikloš Neumann, poslovodja Zoor je imel kratek nagovor, nakar je govoril tudi g. Magič. Vsi govorniki so poudarjali velik pomen pokojnega Samuela Neumanna, njegov svet, njegov čisti značaj, sposobnost in delavnost, ki mu le ob težavnih prilikah dvignila podjetje do precejšnje višine in s tem postavila Čakovec v vrsto industrijskih centrov pokrajine.

Njegovemu delu sta sledila današnja lastnika, ki nam nudita primer dela in poštrevovalnosti, zaradi česar ni čudno, da je njun trud kronan s uspehom. Proslava 50letnice je naletela na veliko zanimanje meščanstva, ker se vsakdo veseli uspeha te zelo solidne velike tvrdke, ki je popularna zlasti zaradi svojega lepega postopanja napram svojim delavcem, ki so vedno najboljše plačani od vseh delavcev v tem kraju.

Aleksander Magič, barvarski pomočnik.

Danes ob 3. uri pop. velika tombola v Kranju

Nudi so prilika izredne sreče! V slučaju neugodnega vremena se vrši prihodnjo nedeljo.

Iz Tržiča

8. Veselice so v Tržiču v zadnjem času na dnevnem redu. Značilno je, da so imele zadnje tri nedelje tri klerikalne organizacije hrupne veselice na tržičkem stadionu. Kakor izvem, se je popilo mnogo alkoholnih pijač. Vincencijeva družba je otvorila na praznik tzv. Rokodelski dom, ki mu hočejo sedaj preskrbeti gostilniško koncesijo. Ridovodni smo, kaj porečejo gostilničarji na tako očitno krčenje in motenje obrti. Vsa dela se vrše pod geslom dobrodelnosti.

8. Okrajni cestni odbor prosimo, naj nam čimprej popravi tržičko cesto. Odkar so prejšnji cestarji pustili na njej delo, je še ni nihče posul z gramozom.

8. Oblastna podpora. Za Rokodelski dom Vincencijeve konference je oblastni odbor nakazal 25.000 Din podpore, ki jih je prinesel sam predsednik oblastnega odbora dr. Natlačen k otvoritvi. Brez komentara!

Iz Novega mesta

— Iz plenarne seje občinskega zastopa. V petek popoldne se je vršila plenarna seja občinskega zastopa. Prebrani sta bili poročili o zgradbi ljudskošolskega poslopja in ubožnega odseka o predloženem načrtu in proračunu za zgradbo občinske hišnice. Sklenjeno je bilo, da se predlog ljubljanske Gradbene družbe za spremembo načrta in proračuna ljudskošolskega poslopja zavrne in prav tako tudi ponudba dedičev Richarda Dolence za nakup hiše št. 218, ki naj bi se preuredila za občinsko hišnico. Prošnja Ivana Javornika iz Beršlina za sprejem v občinsko zvezo je bila odložena. V tajni seji se je oddalo stanovanje v občinski hiši št. 262 davčnemu upravitelju g. Zdravku Novaku. Ponudba V. Pogačnika iz Ljubljane za prodajo lesa iz občinskega gozda v Čegelnici v znesku 47.000 Din je bila sprejeta. Prošnja ženske bolnice za brezplačno dobavo lesa iz občinskega gozda je

bila odkazana finančno-gospodarskemu odseku.

— Mrtvo so našli v gozdu pri Zlici nad Žužemberkom 70letno Ano Plutovo, ki so jo pogrešali že od 8. t. m. Nesrečnici se je omračil um ter je umrla bržčas od lakote.

— Čiganska bitka v Gotni vasi. V Gotni vasi sta se stekli sredi ceste ciganski družini Jurkovič in Brajdič. V pretepu so vrgli cigani eno ciganko v potok Težka voda. Morda bi tekla tudi kri, če ne bi Brajdič zaplenil Mateju Jurkoviču vojaške karabinke. Izročili so jo orožnikom.

— Osebnost. Od sreskega glavarstva je premeščena v St. Peter učiteljica gđ. Albina Ahačičeva, iz St. Petra, k sreskemu glavarstvu pa g. Pavla Mundova, soproga tajnika SLS.

Iz Metlike

— Vinska letina. Kakor je dosedaj soditi, bo tudi letos vinska letina prav dobra, če ne nastopi dolgotrajno jesensko deževje, v katerem bi grozdje začelo gniti. Trgatev portugalko bo pričela prav gotovo proti koncu drugega tedna, dočim pridejo ostale vrste šele v oktobru na vrsto.

— Smrtna kosa. Pretečeni torek se je po kratki boleznii preselila v večnost gospa Amalija Flajšmanova, trgovka in gostilničarka, vdova po pokojnem večletnem županu Flajšmanu. Podlegla je pljučnici. Zaprta petoro otrok večinoma nepreskrbljenih. Znana je bila vsakemu kot ženska vselega temperamenta, ki je znala s prirojenim humorjem vsakega spraviti v dobro razpoloženje. Bila je članica vseh kulturnih in naprednih društev. Na zadnji poti so jo spremlili godba, gasilci, deputacija Sokola v kroju, obrtniki in številno ostalo prebivalstvo. Nad vse pretresljiv je bil trenutek, ko so spustili v zemljo rakev ob krčevitem joku otrok, ki so se poslavljali od svoje šele 44letne mamičice. Bodi ji lahka domača gruda!

Iz Litije

— Slovo od priljubljenega uradnika. Iz Litije odide prihodnje dni k celjskemu sreskemu poglavarstvu g. vladni svetnik Ljudevit Klobčič. Vseposred je bil na svojem mestu; v pisarni je šel strankam na roko, kjer se je le dalo. Za vsakogar je imel na razpolago pameten nasvet. Prijetnega, zabavnega in duhovitega družabnika pa bo pogrešala litijska družba, kjer bo nastala za njim neizpopolnjiva vrzel. Neljuba vest, da je prestavljen, je zadela g. vladnega svetnika za časa rednega letnega dopusta. Vestnemu uradniku naj bo v zadoščenju, da se je v vsem našem okraju izredno priljubljen; naše ljudstvo ga pa bo vedno rado zopet sprejelo v svojo sredo.

— Vače prosijo za telefon. V zadnjem času se je razvila pri naš živalnah akcija, da se zvežejo vsi večji kraji s telefonsko žico. Nedavno je dobilo Smarno telefonsko centralo (za pogovor z Litijo plašča samo 1 Din!), zdaj pa so vložili prošnjo za telefonsko napeljavo tudi Vačani. Ker so trg Vače precej živalno trgovsko središče, priporočamo poštni direkciji, da ugodno čimprej utemeljeni prošnji Vačanov.

— Preiskave pri komunistih. Policijska oblast je izvršila hišno preiskavo tudi pri naših komunistih. Stikali so za pisni, časopisi in brošurami. Preiskovalci pa niso našli nič sumljivega in obtežilnega materiala. Le pri nekem znanem komunistu so našli šop komunističnih letakov, ki pa jih je mož uporabljal zgolj na prostoru, kamor tudi papež baje hodi peš. Pa je litijska policija tudi ta obtežilni material zapolnila.

— Za rešitev stanovanjske akcije. Občinski prostor na zgornji Frtici pod Sitarjevcem se je določil za stanovanjsko kolonijo. Z zidanjem so že pričeli in je prva hiša že pod streho. Stavbišče je zelo poceni in to na lepem razglednem prostoru. Cena za kvadratni meter je samo 1 Din, a stavbišče mora biti zidano v teku 2 let. Nova kolonija bo občutno razbremenila znano litijsko stanovanjsko mizerijo.

Iz Trbovelj

— Ogerj v Dolski gmajni. V noči od četrta na petek je nastal ogenj v hlevu posestnika Toneta Klemenca v Dolski gmajni nad Dolom. Dolski gasilci hleva niso mogli šiti; zgorela sta dva prašiča. Ogenj je bil nazbrže potaknjen. Kot osumljenka je bila aretirana Marija Pintarjeva in izročena sodišču v Laškem.

Danes popoldne vsi k

„Trbovki“

ki bo otvorila svojo novo gostilno. Dobila se bo izvrstna pijača in dober prigriček.

Igrala bo delavska godba.

— Slavno gibanje. Nasproti stare bolnice si gradi hišo rudniški zdravnik g. dr. Baumgarten. Na trznem prostoru gradi občina hladilno napravo. Ga. Fortejeva je podrla barako za rudniškim konzumom in misli ta prostor zgraditi. Hiša ing. g. Krasnika bo kmalu gotova. Tudi meščanska šola je popolnoma dograjena in bo v najkrajšem času slovesno otvorjena.

— Osebnost. Mestnemu stavbeniku g. Čiuhu je bila podeljena koncesija za izvrševanje stavbne obrti v neomejenem obsegu.

Iz Zagorja

— Živo srno so ujeli. Ko se je v četrtek po službenih opravkih nahajal kotredelški župan g. Martin Drnovšek v Znojiljah, je opazil na opozoritev drugih bežečo srno, ki se je kmalu zamotala v gostem robidovju, iz katerega se ni mogla rešiti. Gosp. Drnovšek je srno živo vjel in jo pripeljal za gorskim zakupnikom.

— Brezuspesna pogajanja steklarjev. Zadnje dni so se zopet vršila pogajanja, ki pa so bila zopet prekinjena in se bodo ta teden nadaljevala. Kakor se čuje, bo vendarle prišlo do sporazuma.

Iz Laškega

— Vlom. Nedavno zvečer so opazili na tukajšnji postaji, da je bilo vlomljeno v prijažno čakalnico in da je bila odnesena prilaga za Karoline Höfler iz Gradca v vrednosti ca. 2000 Din. K sreči je bil vlom odkrit pred odhodom vlaka proti Celju, s katerim je vlomilec s plenom namenaval odjadrati v varno zatočišče. Tako so ga pa kmalu našli skritega v neki kornuzi blizu pokopališča ter ga prijeli. Dognalo se je, da je storilec Friderik Hribernik, slaščičarski pomočnik iz Celovca, ki ima na vesti še razne druge tatvine. Oddan je bil v zapore tukajšnjega okrajskega sodišča.

— Gradba vodovoda. Pri kopanju jarka mimo farne cerkve so zadeli na staro pokopališče, ki

Novo! Smeh! Premijera!

Našo zimsko sezono sta otvorila kralja smeha

PAT in PATACHON

velefinančnika, dolarska bogataša, upravna svetnika, meština župana, delničarja in veleindustrijalca

Predstave danes ob pol 11. dop., 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

KINO IDEAL

se je nehalo vporabljal pred 101 letom. Izkopali so cele grmade kosti ter jih prenesli na sedanje pokopališče. Delo gradbe hitro napreduje. Z glavnim jarkom so že v Vrtečah, mesto pa je tudi že razkopano, da izgleda kakor v vojni s turškimi jarki. Privaniki so tudi pridno pričeli s hišnimi instalacijami.

— Proračun okrajnega zastopa je odobren in so bile dovoljene 50% doklade. Zdal bo pa zopet dosti denarja.

Z Jesenic

— Brezobziren voznik. 65letna gluhomoma občinska reva Marija Čop je v torek popoldne nabirala po Kurji vasi milodare, za njo je privozil po poti Jože N. iz Zabravnice, ki je z vozom, naloženim z raznimi poljskimi pridelki, siroto podrl na tla, da sta ji šla prvo in zadnje kolo čez obe nogi tik pod koleno. Videvši, kaj je storil, je voznik pognal konje v dir, da bi ušel, toda mimo idočih delavci so ga ustavili ter prisilili, da je vzel v škodovanko na voz in jo prepeljal v njeno bivališče na Jesenicah. Sirota je dobila težke poškodbe po nogah, tako da ne more prav nič stopiti nanje, kar je tembolj težko zanjo, ker nima na vseh Jesenicah nobenega sorodnika, ki bi ji pomagal v nesreči.

— Razdelitev podpor za obrtno šolstvo. Odbor zadruge krojačev in krojačic za srez Radovljico s sedežem na Jesenicah je v svoji seji na predlog načelnika zadruge g. Ivana Gogala votiral naslednje za obrtno-nadaljevalne šole: na Jesenicah 1000 dinarjev, na Bledu 600 Din, na Lescach 400 Din, v Radovljici 500 Din in v Kropi 300 Din. Tudi ostale obrtniške zadruge naj se pridružijo tej prepotrebni akciji, kajti le s skupnimi močmi se bodo dobivala sredstva za vzgojo našega obrtniškega naraščaja.

Iz Ptujja

— Veliko javno tombolo s popoldanskim zabavo v mestnem parku bo priredilo tukajšnje prostovoljno gasilno društvo. Popoldan bo v mestnem parku koncert. Čisti dobiček je namenjen nabavi rešilnega avtomobila.

— Lokale kavarne »Evropa« so pričeli renovirati, kar je bilo že skrajno potrebno. Po izvršenih adaptacijskih delih bosta prevzela s 1. oktobrom kavarne R. in M. Matz, ki bosta skrbela tudi za primerne večerne koncerte.

— Deška meščanska šola se je s pričetkom šolskega leta preselila iz stare vojašnice v poslopje »Mladike«, kjer sta se doslej že nahajali dekleška osnovna in meščanska šola. Tudi šolske sestre so v istem poslopju že pričele poučevati. Dosedanji prostori deške meščanske šole se bodo baje preuredili v stanovanja.

Udeležite se vojne igre

Kalvarija
danes zvečer ob 20^h na Kodeljevem

Naši onstran granic

8. V Dornbergu pričakuje polovico lanskega pridelka. Zadnje tedne je delal škodo veter bolj kot solnce. Zlathnina nima nobene prave cene. Na domačem trgu gre po 1,20 do 1,30, v Gorici od 1,30 do 1,50. To se pravi, da je težko pridelano grozdje cenejše kot črnejše, ki same zraste. Staro vino se prodaja po 3 lire liter.

— Protislovenskim listom divjalo sedaj povsodi fašistični direktorij s slovenskimi resolucijami, da se mora nemudoma zatreti vse slovenski fašisti. Fašisti v Krmnu so menja, da baš slovenske časopise ovira prodiranje fašizma med bližnje slovenske Brice.

— Iz Istre. Na Vrhu pri Buzetu sta dva mskirana moška počakala župnika Peršiča, ko se je ponoči vračal domov, ga napadla in natlačila. Stvar je bila takol oznanjena orožnikom in vrši se preiskava. Aretirali so več oseb. To je že šest napad na župnika Peršiča. Pred nekaj meseci so kmetje obkolili župnišče in od Peršiča zahtevali, da se odroče bire. Tega ni hotel storiti, maverč se je obrnil do oblasti, ki mu je priznala pravico do bire. Kmetje pravilo: kako bomo dali, ko še sami stradamo! Župnik je brezobziren, in s tem so v zvezi napadi nanj. V Črnišah so ljudje nekoliko zaslužili pri gradbi cest ali eno

Domače vesti

Sprejem v naše državljanstvo. V državljanstvo naše kraljevine so sprejeli: učiteljica Marija Pahor v St. Vidu, gostilničar Ivan Proha na Bledu in strugar Josip Krabat v Mariboru.

Zaradi demonstracij proti ministru Angelinoviču. Po vestih iz Splita vlada v vrstah KDK veliko ogorčenje zaradi suspenzije sreskega poglavarja na Hvaru g. Anisima. Suspenzija je zato, ker na dan prihoda ministra Angelinoviča ni bil prisoten v pristanišču in ni službeno sprejel ministra. Suspenzija je bila odrejena na Angelinovičev zahtevo. V kratkem času so bili zaradi Angelinoviča odpušteni iz službe trije višji državni funkcionarji. Minister Angelinovič beleži torej lepe zasluge za državo.

Proslava prebitja solunske fronte. Predvčerajšnjim je bil obavljen proglas državnega odbora za proslavo desetletnice prebitja solunske fronte. Proglas naglašajo našto zavzetost in pravico: »Na Dobrem Polju 15. septembra 1918 je bil siloviti sunek srbske vojske odločen za izid vojne. Z brati dobrovoljci in Francozi je omenjenega dne izbila zavojevalec iz njihovega položaja ter pri sovražnikih omajala vero v zmago na vseh frontah. Prodiranje srbske vojske po dolini Vardarja in Morave, osvoboditev Skoplja, Niša ter Beograda in naše zastave, razvite na Tamišu, Triglavu in Jadranu, so oznanile, da je konec velike svetovne vojne in da bo trajen mir zavladal med zmagovalci in premaganci. Junaki iz topleškega vstanka so objeli svoje tovariše; naši bratje, ki so odvrli verige robljivosti in ki so se rešili ječe ter viliš, so podali roke svojim osvobodilcem, da skupaj dovršijo sveto delo narodnega osvobodjenja in ujedinjenja.« Proglas daje počastitev žrtvam, ki so položili temelje te države, ter objavlja vlad. odlok, da se bodo ti največji dnevi v največji zgodovini našega naroda proslavljali 7. in 8. oktobra na največnejši način tako v prestolnici, kakor tudi v vseh naših državah. Državni odbor pričakuje, da bo na tej proslavi sodelovalo vse prebivalstvo ter vse nacionalne, kulturne in ostale organizacije.

Proslava Koseskega. V rojstni vasi Ivana Vesela-Koseskega, velikega pesnika in narodnega probuditelja v Spod. Kosezah pri Lukovici se bo vršila 23. t. m. proslava 130-letnice njegovega rojstva in 30-letnica odkritja spominske plošče. Dopoldne ob pol 10. uri bo maša, cerkven govor in spred. Nato pozdravi zastopnikov oblasti in društev. Ob 12. uri bo kosilo, popoldne pa vrtna veselica s srečanjem. Igrala bo godba iz Mengša. Vabilo se društva in posamezniki, posebno pa oni, ki imajo narodno nošo. Vstopnine ne bo. Preskrbljeno bo za vožnjo iz Domžal ter tudi za hrano in plačilo po zmernih cenah. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vab. Pripravljalni odbor.

Polovična vožnja za sokolski zlet v Hrastniku. Dovoljena. Prometno ministrstvo je dovolilo udeležencem sokolskega zleta v Hrastniku polovično vožnjo. Vozna karta za potovanje v Hrastnik velja skupno s potrdilom o udeležbi za brezplačno potovanje nazaj. Prijatelji Sokolstva, izkoristite to priliko in pridite danes v Hrastnik!

Uspesobljeno izpit za slovensko stenografsko na srednjih in tem sorodnih šolah se bodo vršili 27. oktobra v poslopju velikega županstva v Ljubljani. Pismeni izpit se bo pričel ob 9. uri, ustni izpit pa bo sledil dne popoldne. Prošnje za pripest naj se vložijo najkasneje do 14. oktobra pri predsedniku izpraševalne komisije. Izpitna pristojbina znaša 250 Din.

Spomenik vojnemu Putniku. Gradbeno ministrstvo je odobrilo načrt in proračun za projektirani spomenik pokoj. vojvodi Radomiru Putniku.

Kongres fotografov v Ljubljani. V dneh 18., 19. in 20. t. m. se bo vršil v Ljubljani kongres vseh fotografov naše kraljevine, na katerem se bodo razpravljala vprašanja, ki zanimajo poklicne fotografe. Prometno ministrstvo je udeležencem kongresa dovolilo polovično vožnjo na vseh državnih železnih.

Pomoščene vojaških obsojencev. Po vestih iz Beograda je ministrski svet sklenil, da se ob priliki proslave proboja solunske fronte izvrši pomoščene vojaških obsojencev iz dobe svetovne vojne. Ministrstvo pravde že pripravlja potrebni material.

Kako se pobirajo davki v Hercegovini. Narodni poslanec dr. Bariša Smoljan poroča, da se v Hercegovini na strohovit način izterljava davki. Doslej se je od sadilcev tobaka izterlaval davek na ta način, da se je davčni zaostanek enostavno odtegnil od kupnine za tobak. Letos pa davkarje ne čakajo na to, marveč ekskvirajo zaostanke in jemljejo ubogemu selaku živino, ki gre brez pardona na boben.

Naši iz Italije se sele v Ameriko. Te dni je iz Splita odplovil prekooceanski parobrod »President Wilson«. V Splitu se je vkrcalo 117 dalmatinskih izseljencev, v Trstu pa 746 Slovencev in Hrvatov z Ostriškega in Istre. Kakor so pripovedovali slovenski emigranti, se je z Goriskega izselilo doslej nad 9000, iz Istre pa približno 25.000 naših rojakov. Italijanska oblast deluje zlasti na to, da se izsele naši ljudje na območji con ter jim dajejo tudi sredstva za emigracijo.

Streljanje. 40. in 52. pehotni polk bosta imela od 18. do 29. t. m. streljanje z ostrimi najboji na prostoru Ormada pri Polhovem gradu. Opozorja se prebivalstvo okoliških vasi, da v tem času ne vrši svojih del na zastraženem prostoru. Streljanje se bo pričelo vsak dan ob 6. in končalo ob 18. uri.

Preveč praznikov. Zaradi velikega števila praznikov, katoliških in pravoslavnih, je beograjska Trgovska zbornica pričela akcijo, da se že vendar enkrat reši vpraša-

nje praznikov. V to svrhu je zbornica predložila spomenico ministrstvu ver in predsedniku vlade.

Jahaški rekord. Konjiški podporačnik Slavko Lohc v Zagrebu je nedavno na Zagrebškem zboru razstavil svojega slovitega konja »Vihorja«, s katerim je odnesel na raznih tekmah že dvajset lepih nagrad. Včeraj jutrat se je na tem konju iz Zagreba preko Siska, Broda, Vinkovcev in Rume podal v Beograd, da na tem potu (nad 470 kilometrov) postavi rekord in da se ugotovi, koliko časa je pri današnjih cestnih prilikah treba, da se na konju prehodi ta pot. Aeroplan potrebuje za to pot dve in pol ure, avtomobil šest ur, brzovlak osem ur, osebn. vlak pa dvajset ur. Zanimivo bo vedeti, koliko ur potrebuje za to pot jahač na dobrem konju.

Opozorilo delojemalcem in delodajalcem! 1.) Ker je ministrstvo za pošto in brzojav odločilo, da so javne borze dela, njihove podružnice ali ekspoziture poštne proste le v medsebojnem in uradnem prometu, zato podpisani urad ne bo sprejemal nobenih nezadostno frankiranih dopisov, zlasti pa ne bo odgovarjal nikomur, ki ni za odgovor priložil znamk. 2.) Ker ima javna borza dela v Ljubljani svojo ekspozituro v Celju in podružnico v Mariboru, ki imata vsaka svoje določeno ozemlje, zato naj se interesi obračajo v vseh ozirom vedno le na svojo pristojno borzo dela, ker druga prilav. naročil. dopisov, predlog, pritožb itd. ne bo upoštevala. — Javna borza dela v Ljubljani.

Znano najboljši nakup

oblek, ter blaga za obleke modernih vzorcev po res nizkih cenah samo pri

A. PRESKER, Sv. Petra cesta

Kuponska trgovina trvdke Jiem. Trvdka »Manufacture Jiem« iz Amesa (Haute Savoie) pošila v našo državo pisma, s katerimi vabi prebivalstvo, naj kupuje ure po kuponskem (lavinskem) sistemu. Ker je v naši državi tako trgovanje prepovedano, je ministrstvo odredilo, da morajo pošte take pošiljke vračati kot nedovoljene sprejemni pošti.

Izmogavanje železničarjev. Prejeli smo: Finančno ministrstvo je dostavilo Generalni direkciji državnih železnice odlok, da ta pobira od pradištva skozi 36 mesecev po 10 Din, skupaj 360 Din, od nižjih uslužbenecv in upokoencev pa po 5 Din za Savez nabavljajnih združenj. Udrženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev je proti temu takoj protestiralo pri ministru za promet ter ga v svoji obširni predstavitvi, priloženi v »Glasniku železnice« 1. brodarja ob 31. avgusta 1928 opozorilo, da imajo železničarji lastne zadruge, katere niso v nobeni zvezi s Savezom nabavljajnih združenj ter ne pričakujejo od te akcije nobene pomoči. Krivica je zahtevati od železniškega osebja, da ono podpira njemu tujo ustanovo, s katero ni v nobeni zvezi. Železniška uprava se spomni svojih uslužbenecv le tedaj, kadar je treba vzeti slepa in gluha pa je, kadar je treba dati

Nova tvornica čokolade v Lescah. Tekom tega meseca bo dovidena in odprta v Lescah nova tvornica čokolade. Njen lastnik g. Adolf Zavrtanik je naš primorski rojak, ki se je po prevaru iz Trsta preselil v Lesce in pričel tukaj z izdelovanjem čokolade, ki je zaradi svoje izvrstne kakovosti že sedaj znana širno naše domovine. Odsle bo produkcija mogoča v mnogo večjem obsegu, tako da bo mogoče ustreči vsem naročilom. V tovarni g. Zavrtanika se izdelujejo razne vrste čokolade in čokoladnih bombonov, zlasti pa je dobro znana »Noisettes«, mlečna čokolada z lešniki.

Vsem, ki so se našemu novih dobrohotno odzvali in so pristopili k društvu kot ustanovni in podporni člani ter so s tem podprli naša stremilna in naše kulturno delo, izrekamo tem potom našim iskreno zahvalo. Ustanovniki bodo prejeli diplome tekom nekaj dni. Vabilo vlnidno še vse prijatelje naše pesmi, da pristopijo kot ustanovni člani k »Ljubljanskemu Zvonu« z enkratnim vplačilom zneska 100 Din za vselej. Brez podpore zavredne javnosti bomo težko izdajali glasbeni list »Zborik«, ki izhaja že četrti leto in ne bo nam mogoče več zalagati novih sklopov! Za vsak dar v naše dobre, kulturne namene bomo iz srca hvaležni. — Odbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon«.

Za otroke, zaostale v razvoju, s slabotnimi kostmi, za slabotne odrasle je JEMALT namesto ribjeve olja prava slaščica. Zavziva se s slastjo tudi poleti

Slovenija, glasilo Zveze za tujski promet v Sloveniji in Tujskoprometne zveze za mariborsko oblast, je krasna nova revija za vsa važna vprašanja, ki se tičejo tujskega prometa. Te dni je izšla 4. številka s prav pestro in splošno zanimivo vsebino ter z izvrstnimi slikami v remoniranih bakrotiskih Delniške tiskarne v Ljubljani. Da mora biti na to lepo publikacijo naročen vsakdo, ki potuje in hodi na letovišče, je razvidno že iz vsebine: A. V. P. Našim tujsko - prometnim interesentom. Dr. F. Ogrin: Kamnik kot letovišče in planinsko zdravilišče. Josip Vandro: Na koncu našega sveta. Abonnement u. Kaufpreis d. »Slovenija«. Nachsaison in Slowenien. Dr. R. Mann: Das Sportleben in Slowenien und unsere Gäste. »Putnik«. Wichtig für alle Besucher unserer Kistenorte. — er: Völkerverständigung und Fremdenverkehr. Hans Pecher: Reisebilder aus Slowenien. (Schluss). Celje, die alte Römerstadt Claudia Celeia. Dobro. — La-

Rimske Toplice. — Wanderungen durch die Täler und über die Höhen der Savinjske Alpe (Santaler Alpen). Bled v slovenski narodni pesmi, Blejsko lezero Po lezeru. Meglica (Članek in pesni tudi v nemškem prevodu in z notami.) Oficijelna obvestila Zveze za tujski promet v Sloveniji Prometne olajšave, popusti in drugo. (Velesojni, skupščine, tečaj, razstave, popusti.) Važno za posetnike našega morja. Zanimiva razstava zimskih lepote naše države Vožnja z letali Avtomobilska zveza Zagreb-Sleme O pozni seziji v Sloveniji. S Pohorja. Potniška literatura Doma bo pa tudi vsakdo rad čital imenik gostov, ki so bili v Bohinjski Bistrici, Begunjah, na Bohinjskem lezeru, v Dobrni na Jezerskem, v Kranju, Mediji-Izlahah, v Ratečah-Planici, Kranjski gori, Prevaljah, Rinskem Vrelcu, Rinskijh Toplicah in v Soštanju. Tudi inserati naših hotelov so potrebni za informacijo Elegantna in okusna oprema dela čast Delniške tiskarne vsebina pa založniku, kakor tudi cena, ker je uravnavana na nizko, saj stane 6 velikih števk le 40 Din. posamezne številke pa so po 8 Din. Naroča se revija pri »Putniku« v Ljubljani.

Tombola Sokola I. je preložena

radi neugodnega vremena na nedeljo, dne 23. septembra t. l.

Tombolski odsek

Igrišče Ilirije. Ob vsakem vremenu. Danes ob 16.30 popoldne medmestna nogometna tekma

Ljubljana: Celovec

Predigra ob 14.45. - Kvalifikacijska prvenstvena tekma za prestop v prvi razred Jadran: Reka.

Nagradno tekmovanje samostojno letelich modelov. Aero-klub »Naša krila« v Ljubljani priredi v oktobru I. nagradno tekmovanje palčastih modelov. Pogoje za tekmovalce in točen razpis dobe reflektanti v tiskovni, Kazina II. nadstr. K tekmovanju bo pripušena tudi javnost. Nagrade bodo prehodno darilo, obstoječe iz preciznega modela Dornier-Wal, I. nagrada, ki bo obstojala v brezplačnem letu z avijonom. »Ljubljana« nad Ljubljano, II. nagrada, obstoječa iz brezplačnega leta nad letališčem v Šiški, in nekaj modernih knjižic o letalstvu.

ITO — zobna pasta najboljša!

Avtomobilski podjetniki se opozarjajo na ponovno dražbo za oddajo prevoza pošte na progi Kočevje - Brod na Kupi za enoletno, oziroma triletno pogodbeno dobo. Dražba se bo vršila ob 11. uri 27. t. m. pri županstvu občine Kočevje. Pogoji so na vpogled pri občinah in poštah ob poštni progi in v poštnem odseku poštnega ravnanstva v Ljubljani.

Šivilje za izdelovanje volnenih pletenin prejemlje HENRIK FRANZL, tovarna pletenin Ljubljana Privoz 17

Loterija Jugoslov. Matice. — Izdavana v koncu 100 katekcijskih orodja za kol. srečke št. 724. 929. 1048. 1049. 1509. 2304. 2509. 3071. 3354. 3355. 4902. 4904. 6030. 2749. 7503. 6079. 1.80. 6081. 6099. 6100. 6102. 6103. 6777. 7142. 7307. 7590. 8200. 8913. 9082. 9938. 10.685. 10.841. 10.950. 10.951. 11.543. 12.143. 12.861. 12.897. 14.867. 15.082. 15.245. 15.624. 16.608. 16.917. 17.420. 17.792. 17.793. 17.795. 18.224. 18.264. 18.569. 18.866. 19.179. 19.339. 19.564. 19.980. 19.981. 20.133. 20.207. 20.211. 20.214. 20.217. 21.445. 21.459. 21.495. 21.866. 23.389. 23.579. 23.591. 23.797. 23.799. 23.800. 23.802. 24.489. 24.804. 25.784. 26.356. 26.373. 26.445. 26.446. 26.447. 26.485. 26.486. 26.590. 26.591. 26.592. 26.681. 26.683. 26.687. 26.688. 26.822. 27.164. 28.165. 28.288. 28.679. 28.681. 29.133. 18.570. 29.654. 29.958 — 185 zvoncev z zastavicami srečke št. 848. 849. 930. 1203. 1204. 1269. 1384. 1497. 1601. 2331. 2472. 2747. 2762. 2763. 2764. 2898. 3031. 3414. 3741. 3747. 3817. 3907. 4409. 4410. 4814. 5211. 5421. 5600. 5603. 5938. 6266. 6338. 6339. 7011. 7042. 7339. 7882. 7922. 8147. 8150. 8152. 8555. 8556. 9015. 9016. 9027. 9111. 9595. 9640. 9994. 9995. 10.101. 10.119. 10.120. 10.191. 10.194. 10.217. 10.218. 10.219. 10.220. 10.221. 10.236. 10.237. 10.238. 10.248. 10.270. 10.687. 11.116. 11.119. 11.217. 11.274. 11.275. 11.276. 11.277. 11.642. 11.643. 11.834. 11.838. 12.052. 12.053. 12.439. 12.502. 12.816. 13.027. 13.553. 14.221. 14.344. 14.503. 14.608. 14.907. 14.983. 14.986. 15.040. 15.272. 16.200. 16.441. 16.533. 16.536. 16.692. 16.700. 16.701. 16.991. 17.000. 17.389. 17.485. 17.486. 17.487. 17.626. 18.202. 18.420. 18.421. 19.003. 19.090. 19.372. 19.402. 19.423. 19.424. 19.767. 19.768. 19.859. 19.957. 19.965. 19.968. 20.013. 20.492. 20.509. 20.520. 20.521. 20.792. 21.176. 21.313. 21.435. 21.510. 21.721. 21.722. 21.723. 21.996. 22.035. 22.784. 23.029. 23.030. 23.166. 23.179. 23.180. 23.181. 23.182. 23.183. 23.439. 23.798. 23.984. 24.049. 24.104. 24.228. 24.346. 24.369. 24.374. 24.819. 25.500. 25.726. 25.771. 26.180. 26.684. 26.685. 25.714. 26.793. 27.281. 27.284. 27.306. 27.603. 27.604. 27.701. 27.988. 28.166. 28.444. 28.445. 28.882. 29.113. 29.156. 29.215. 29.477. 29.553. 29.880. 29.881. 29.944. 29.961 — Srečke, ki so zadele navedene dobitke, pošljite Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II ter javite naslov, na katerega naj se pošlje dobitok — Rok za dviganje dobitkov poteče nepreklicno dne 8. novembra 1928 ob 18. uri ter se na poznejše reklamacije ne bo več oziralo.

Planinski koledar za leto 1929, hočem zopet izdati, ker me mnogi k temu nagovarjajo. Zaradi tega prosim vse Planinske moledarje naklonjeno občinstvo, da ga blagovoljno potpm dopisnice naročijo, da vidim, ali se bo zgledlo zadostno število ali ne. Obenem prosim za popravke v besedilu koledarja 1924 in za novo gradivo za koledar vsaj do konca septembra. Inserterov ne bom pričel. Prebitek gre v planinske svrhe Planinski pozdrav! — Brunon Rotter, Maribor. Krekova ulica 5. 1613

Po dolgočasnju suši v Dalmaciji prvi dež. Iz Splita poročajo, da je po dolgočasnju suši predvčerajšnjim padel prvi dež. Do tega dneva so vsa splitska kopališča bila polna gostov in kopalcev. S tem dežjem je nastopil prvi del jesenske sezi. Prijatelji morja pa so prepričani, da ni še konec prijetnih toplih dni.

Velika zaloga prima šifona á 14 Din

JOS. SLIBAR, Ljubljana, Stari trg, poleg Zalaznika.

Grozna rodbinska tragedija. V Budafoku pri Budimpešti se je prošli četrtke odigrala grozna rodbinska tragedija. Natakard Rudolf Ratar je ustrelil svojo ženo in njenega ljubimca Josipa Klovca. Ratar je jugoslovenski državljani in madžarska oblastva so ga nedavno odpravila iz Madžarske. V zadnjem času je živel v Jugoslaviji, v četrtek pa se je vrnil v Budimpešto, da vzame tudi svojo ženo v Jugoslavijo. Našel jo je v njenem stanovanju v družbi njenega ljubimca. V divji jezi je potegnil iz žepa revolver ter ustrelil ženo in njenega ljubimca. Policija ga je na begu aretirala.

Tihotapci saharina pod ključem. Zagrebška policija je prišla na sled dobro organizirani volpi tihotapcev saharina in cigaretnega papirja. Kriminalna policija je zvedela, da tihotapci uvažajo saharin v Zagreb. Za torek ponoči je bil zopet aviziran prihod avtomobila s tihotapskim blagom. Kriminalna policija je priredila pri Mirogoju zasled in res zajela avtomobil, ki je vozil proti Zagrebu. V avtomobilu je bilo 20 kg saharina in 6500 zvezkov cigaretnega papirja znane znamke »Otomani« in »Sani«. Spremljevalci tihotapskega tovora trgovca Ivan Kranjčina nezaposleni trgovski pomočnik Martin Zučko in trgovca Koloman Kelner so bili aretirani in odvedeni v policijske zapore. Vihotapljeno blago je bilo zaplenjeno.

F. Lubas & sin, Celovec. Ta znamenita govorna harmonika, ki slovi, kar smelo trdimo, po vsem svetu, je odnesla z letošnjega velesema naravnost kolosalne uspehe. Pri tekmi harmonikarjev je dobil prvo nagrado znani virtuos g. Stanko Avgust. drugo nagrado pa g. Zalc Ivan, oba seveda na Lubasovi harmoniki. Lubasova harmonika je tudi v 3., 4., 5., 7., 10., 11., 12. in 14. nagradi sodelovala in si tako priborila zase vse prve nagrade. Pri tekmovanju na harmonike je sodelovalo 100 tekmovalcev, izmed katerih je dalo prednost 65 Lubasovim harmonikam. Na ta izreden uspeh moramo biti tem bolj ponosni, ker je bila zibelka te trvdki Ljubljana. Pred mnogimi leti je naš dobričina g. Lubas začel svoje podjetje v Ljubljani, ga nadaljeval v Gradcu, potem v Slovenjgradu, sedaj pa je centrala v Celovcu. Kakor slišimo, si želi gospod Lubas nazaj v Ljubljano in gotovo je, da bo svojo podružnico že v najbližnjih dneh otvoril na Dunajski cesti št. 36 v posebno zadovoljnost vseh krantiških harmonikarjev. Tako bo omogočeno vsem, ki ljubijo glasbo, priti po najkrajši poti do Lubasove harmonike. Tudi vse harmonikam potrebne dele bo zalozila podružnica v Ljubljani tako da bodo vsa popravila hitro in zanesljivo izvršena. Ob tej priliki opozarjamo na današnji oglas, ki ga priložuje trvdka v »Jutru«. 10849

Primarij docent dr. Ivan Robida ordinira odslej vsak delavnik od 2. do 3. ure popoldne na Miklošičevi cesti št. 16 (Bambergova hiša).

Röntgenolog 1-9 primarij DR KUNST v Ljubljani ne ordinira do 10. oktobra

Zobozdravnik dr. med. Anton Grebenc ordinira od 17. t. m. dalje Celovška c. 72, od 8.—10. ure in od 14.—17. ure.

Prof. ZANGE predstojnik univerzitetne klinike za bolezni v vratu, nosu in ušesih ordinira zopet od 3.—4. ure GRAZ, Beethovenstrasse 25 I.

Zakaj se priozuete nad slabo prebavo,

ko si lahko pomorete? Vzemite redno po vsaki jedi na konici noža prašek Magna v pol kozarcu vode. In kmalu ne boste vedeli, kaj je slaba prebava. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. I ovoi s točnim navodilom 4 Din.

Kjer ga ni, naročite naravnost pri

»LABORATORIJU ALGA«

Susak, Tvrniška 57.

Za dva ovočka priložite pismu 10 Din.

Za pranje volne in svile!

Ponarejeni žigl zlatnine in srebrnine. Že pred tedni je bila kontrola mer v Subotici obveščena, da se pri mnogih trgovcih z zlatnino in srebrnino v Subotici in Somboru nahajajo v prodaji zlati in srebrni predmeti, ki so žigosani z lažnim žigom od neznane osebe. Kontrola mer je izvršila ogled in res pri mnogih juvelirjih našla veliko množino raznih zlatih in srebrnih predmetov, ki so bili žigosani z lažnim žigom, največ pri juvelirju Adamu Imre, ki je izjavil, da je vse te predmete kupil od tvornice zlate in srebra, o falsifikaciji pa da mu ničesar ni znano. Doslej še ni ugotovljeno, kje se je vršilo lažno žigosanje. Lažni žig kaže tudi večjo količino zlate in srebra, kakor jo v resnici ima. Nadaljnja preiskava je poverjena policiji Domneva se, da gre za blago, vihotapljeno iz Madžarske.

Velika tatvina v Dubrovniku. Pred včerajšnjim je bila v penziji »Viktorija« na Pločah v Dubrovniku izvršena velika tatvina. Ko so bili gostje pri obedu, se je neznan zlikovec splazil v sobo, kjer se je nahajala ročna blagajna ter jo neopaženo odnesel. V blagajni je bilo 67.000 dinarjev ter več važnih dokumentov in vrednostnih papirjev.

V Vrakovi restavraciji na Rimski cesti svira vsako soboto in nedeljo »Orient orkester« na krasnem senčnatem vrtu. Izborna abonma hrana dnevno 16 Din. Priporočam se za mnogobrojne obisk. 8649

Proti trdemu stolu in njegovim posledicam, kakor migreni, hemeroidom, težki prebavi, jetrnim boleznim, želodčnemu kataru, navali krvi v možgane uporabljajte prašek »MAGNA«. Prašek ne slabi, ne draži prebavljajnih organov, ne povzroča bolečin v drobovju. Prašek »MAGNA« čisti in osvežuje želodec ter čreva. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. 1 zavoječek s točnim navodilom 4 Din. Kjer ga ni, ga naročite s pošto na naslov: Laboratorij »ALGA«, Susak. Za 2 zavoječka praška »MAGNA« priložite pismu 10 Din. 207

Kaj vse se nam more pripetiti, če se poslužujemo »kov.« Zlasti poudčen primer potvarjanja zdravi nam nudi naslednji dogodek, ki je bil nedavno priložen v nekem strokovnem farmacevtskem listu: Neka gospa je iz ozirov varčnosti kupila namesto originalnih aspirinov »Bayer« tako zvanj nadomestek. Ker so se po zaužitju tega zdravila pojavile neugodne posledice, se je zdravilo podvrlo strokovni preiskavi. Rezultat preiskave je bila ugotovitev, da nadomestek po sestavi ni bil niti podooben originalnemu aspirinu »Bayer«. Če bi gospa kupila originalni produkt, bi bila obvarovana pred mnogimi neugodnostmi in bolečinami. Samo originalni preparati nam nudijo sigurnost, da niso potvarjeni, dočim izdelkom raznih zakonitih podjetij ne moremo nikdar zaupati. 206

Gimnastika na V. olimpijadi v Amsterdamu. Na gimnastičnih tekmah na olimpijadi v Amsterdamu je zmagala švicarska olimpijska gimnastična skupina z 1718 točkami. Za dober uspeh trenirajo so švicarski telovadci posvetili največjo pozornost tudi racionalni prehrani, pa se je zaradi tega vsa skupina ob času treniranja hranila s Ovomaltinom. Član te skupine Georges Miez, ki je v gimnastičnem desetboju zmagal kot svetovni mojster, je znan velik prijatelj Ovomaltina. 1608

Ljudska samopomoč v Mariboru šteje že nad 9000 članov in je izplačala do danes 152.895 Din na podporinah. Samo do 30. t. m. se še sprejemajo vse zdrave osebe do 60. leta. Ali ste že član tega društva?

Tkanina »ETERNUM«, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura.

Dijaški koledar 1928/29 je tiskan v hrvaškem, srbskem in slovenskem jeziku; torej v 3 posebnih izdajah.

Oheke kemično čisti, barva, plisra in lika tovarna JOS. REICH.

Nov način pranja. Rublje se stavi nekoliko sati li uopće preko noči u vodu a sutradan se kuha pol sata u rastopini Radi-ona. Na taj način pretvara se mučno pranje u zabavu.

Telesno zantje,

Iz Ljubljane

— Seja občinskega sveta ljubljanskega. Občinski svet ljubljanski se bo prihodnji tork ob 17. ure na redno javno sejo. Na dnevnem redu bodo med drugim poročila: o posojilu 10 milijonov dinarjev za mestno klavnico in v kritje obveznosti iz 6% obligacijskega posojila; o kreditu za preureditev na ljubljanskem gradu ter cela vrsta samostojnih predlogov, med drugimi tudi predlog glede otvoritve živilskega trga za Bežigradom in gradbe otroškega igrišča istotam.

— Mladi gospodarji in upravitelji hiš! Odsek vodovodnih inštalaterjev za Ljubljano in okolico, to je oblastno priznanih mojstrov za napeljavo vodovodnih naprav, opozarja cenjene gg. hišne gospodaje in njihove namestnike, naj ne dovolijo izvrševati inštalacijskih del nepoklicanim, neprizanim in nevezanim šušmarjem. Šušmarji, nepoklicanci, zaračunajo svoja polovična dela prav toliko ali pa še več kakor priznani in odgovorni mojstri, pa jih nevezne in polovičarsko izvršijo, zaradi česar ima hišni gospodar ali upravitelj potem ponovne stroške, da mu mojster-veščak popravi napravo. Ravnanje mestnega vodovoda priključiti vodovod samo onim hišam, v katere je po vseh zakonih odgovarjajočih predpisih uvedena vodovodna naprava, to je od oblastno priznanega vodovodnega inštalaterja. Šušmar se mora skrivati, zato ne sme in ne more prijaviti vodovodne napeljave pri vodovodnem ravnanstvu in tako se dogaja, da je občina prikrajšana pri izvršitvah nedopustno uvedenih naprav v pristojbi za napeljavo vodovoda. Zaradi tega opozarjamo cenjene gg. hišne posestnike in njihove namestnike, da naročajo vodovodna inštalacijska dela samo pri mojstrih veščakih, katere je lahko najti po njihovih javnih trdnih napisih. Šušmarje bomo pa na stroške zasledovali po državnih in občinskih obrtnih zakonih. — Odsek vodovodnih inštalaterjev.

— Gozdovnik! V ponedeljek, 17. t. m., imajo Medvedki svoj sestanek ob 3. popoldne, ostali fantje in dekleta pa ob 7. zvečer. Pridite vsi! Tudi tisti, ki čez poletje niste mogli sodelovati! — Č. M.

— Napačna sramežljivost. Cenjeno občinstvo opozarjamo na današnje filmsko predavanje ZKD v prostorih Kina Matic. Na sporedu bo izvrsten film, delo kulturnega oddelka Ufe, ki predstavlja v nazornih slikah napačno pot, katero je krenila vzgoja današnje mladine, zlasti na seksualnem področju. Iz dnevnika zdravnika za spolne bolezni nam opisuje film vzroke propadanja današnje generacije in kliče potrebnu pozornost na vrtnitvi na pravo pot. Film je zlasti priporočljiv staršem in onim, v čijih rokah je vzgoja doraščajoče mladine. Predstava se prične točno ob 11. uri v Kinu Matic.

— Zahvala in slovo. V času veličanja je obiskalo moje atrakcije mnogo ljubljancev, ki so s svojo prijaznostjo mene kakor tudi vse moje artistične osebe prijetno iznenadili, tako da čutim kot svojo dolžnost, se v svojem ter v imenu svojega občinstva tem potom pristočno zahvaliti in poslovi. Spoznal sem toliko dobrih, prijaznih Slovencev, da se težko ločimo od vas. Upam pa, da bom že kmalu zopet z novimi atrakcijami in presenečenjem med vami. Hvala in na svidenje. — Feigel, posestnika atrakcijskega gledališča in vse osebe. 1620

— Dar društvu sleph. Gospod Peter Stepič, veletržec z vinom v Šiški, je namesto venca na krsto blagopokojnega g. dr. Šavnik, direktorja ljubljanske podružnice Poštnih hranilnice, Društvu sleph v Ljubljani naklonil denarni prispevek 300 dinarjev. Omenjeni znesek je društvu na razpolago v uredništvu Jutra.

— Nova pridobitev Ljubljane. Iz dolge vasi »Ljubljance« je nastala moderna Ljubljana. Ulice se modernizirajo in asfaltirajo, po njih brni nebroj avtomobilov. Avtomobil je postal trgovcu, inženjerju, potniku, zdravniku, da celo kmetovalcu prometno sredstvo, brez katerega si današnje živahne prometa sploh ne moremo misliti. Večina navedenih poklicev, ki uporabljajo avto, pa si ne more ali hoče vzdrževati šoferja. Zato je hvalavredna podjetnost g. Karla Čamernika, ki bo otvoril 1. oktobra t. l. šofersko šolo. Pour se bo vršil teoretično in praktično po načrtu, ki predvideva znanje pri šoferski preizkušnji. 1740

— Mestno kopalnice na Ljubljanci se je z dnem 15. t. m. zaprlo.

— Senzacija pred kavarno »Emona«. Včeraj popoldne je vzbujal pred kavarno Emona splošno pozornost g. P. zastopnik znane trdnice Pavel Stele z novim modelom motokicla svetovne tovarne »Wanderer«. Motokicla je izredno eleganten po svoji zunanosti in nepreokosljiv po kvaliteti motorja in drugega materiala. Doslej tega modela pri nas še ni bilo, ni pa nobenega dvoma, da se bo našim motokiclistom v kratkem času kar najbolje priljubil. 1590r

— Ze zopet inzerlat! Kdo? Seveda gospa Marija Götzl, ki je napočila svoj sahon na Kongresnem trgu z najnovejšimi kreacijami damskih klobukov iz Pariza, Berlina in Dunaja. 10911

— Pokrajnska zadruga kletarjev, inštalaterjev in kotlarjev v Ljubljani bo privedla 28. t. m. vajensko preizkušnjo. Prošnje je vpsolati do 22. t. m. — Odbor. 1622

— Odvetniška pisarna dr. H. Tume se je preselila v hišo Zadrugne banke, Miklošičeva cesta 13-I. 1623

— Ako hočete imeti zdrave in krepke otroke, dajte jih telovaditi k »Ateni«.

— Dame! Za pravilno nego telesa in vedrost duha je neobhodno potrebno, da se redno in smoteno gibljejo vse mišice, kite in drugi telesni deli. Noben drug pripomoček vam ne more nadomestiti telovadbe pri »Ateni«. 1621

— Gorazdov tečaj. Na željo mnogih staršev se bo otvoril koncem septembra znova Gorazdov tečaj (preje Gärtnerejev), ki je slovel po svojih izbornih učnih uspehih dolgo vrsto let. Več v današnjih malih oglaših. 1615

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V ponedeljek zvečer prva skupna vaja. Govor vsi in vse! — Tajnik.

— Gospodilne in gospe. Posužite se ugodne prilike in prijavite se k pouku za izvrševanje lastne garderobe. Pričetek sistematičnega poldnevne pouka. 1. oktobra. Modni atelje M. Šarc, Ljubljana, Miklošičeva cesta, vhod Pražakova, III. nadst. palača, Pokojniškega zavoda. 1616

— Male tatvine. Leopoldu Müllerju, trgovskemu sodniku pri Alojziju Sušniku na Zaloški cesti, je bil ukraden siv suknjič, vreden 400 Din. — Frančiški Godčev, gostilničar, stanujoči na Dunajski cesti 41, so bile ukradene iz gostilniške sobe nove modne hlače, vredne 600 Din.

— Dobro znana delikatesna trgovina Janc priporoča vsak dan svežo šunko, Zidovska ul. 195

Maribor

— Mariborsko gledališče je skor od države zelo zastopljeno, vendar jako živahno. V svesti si, da mu je najsigurnejši dohodek vendarle oni, katerega si bo samo prislužilo, je kar najbolj pridno na delu in si hoče obraniti zaupanje in priznanje publike. — V študiju so sledeči komadi: Cankarjevi »Hlapci«, s katerimi se bo 2. oktobra otvorila nova sezona, nadalje znamenito delo velikega francoskega pisatelja Emila Zola »Therese Raquin« ter fina komedija enega najpopularnejših sodobnih francoskih komediografov, Sase Guitry-ja »Moje oče je imel prav«. Vsa ta dela se vzpirajo v režiji g. J. Kovčiča. Opereta pa vadi z velikim veseljem klasično opereto Jones-ovo »Geisha«, ki je polna humorja in prekrasnih melodij in imamo zanjo izvrstno zasedbo. — Prepričani smo, da se bo uspešnost, ki se opaja v duhu publike glede letošnje sezone, kaj kmalu podelila, čim se prične gledališče.

— Današnji sport v Mariboru. Danes se ob 16. uri vrši na igrišču Rapida zanimiva tekma med prvakom štajerske province Deutscher Sportverein Leoben in Rapidom. Predtekmo absolvirata ob 14. rezervi Rapida in Svobode kot prvenstvo. Ob 10.30 se vrši na igrišču Maribora prvenstvena tekma med hazena družinama Maribora in Ptuj.

— Moderna kavarna v Mariboru. Iz poročil o sejah občinskega sveta je že znano, da se kavarnar g. Strehar, ki je imel do sedaj kavarno »Centra«, bavi z načrtom preureditve hiše v Slovenski ulici št. 2 v veliko moderno kavarno. Da se ta načrt ni uresničil, je iskati vzroka v tem, ker g. Strehar ni mogel pristati na pogoje, ki jih je stavil gradbeni urad mestnega magistrata. Moral bi bil namreč podreti toliko hiše, da bi bila preurejena zgradba v tisti črti, ki jo predpisuje regulacijski načrt mesta Maribora. Hiša bi bila po tem načrtu skrajšana za 9 m. G. Strehar je bil pripravljen, da jo takoj skrajša za 6 m, zdaj pa je pristal tudi na to žrtve, da bo izpolnil vse pogoje ter uredil iz stare stavbe nekaj takega, kar bo v okras mariborskemu mestu.

— Zadnje temne in deževne noči so posebno pospešile vilmolske poskuse. V dveh nočeh so se taksi poskusi izvršili na raznih mestih. Zadnjo noč je neka gospodinja v Motherjevi ulici opazila dva moška, ki sta se plazila okrog plota ter poskušala odpreti vrata, ki vodijo na dvorišče. Ko je jela klicati na pomoč, sta se sumljivca izgubila v noč. Drugi dan so doznali, da sta odtrgala od plota nekaj desek in da sta imela pripravljeno tisto lestvo, po kateri sta hotela splezati in vlomiti v prvo nadstropje, kjer so stanovalci slučajno odsotni.

— Sokolsko društvo v Mariboru, gradbeni odsek, bo priredilo 30. t. m. veliko javno tombolo z naslednjimi dobitki: kompletna spalnica, šivalni stroj, kuhinjska oprava, dirkalno kolo, voz premoaga, sani, smuč, drsalke, gramofon, obleke in še mnogo drugih praktičnih daril. Našo za 7. oktobra določeno tombolo smo preložili na ljubno Invalidskemu združenju v Mariboru na 30. t. m. in prosimo naš sokolsko in nam naklonjeno občinstvo to upošteva ter pridno sega po srečkah in s tem pripomore do čim večjega uspeha. 1625

— Oddaja dela. Mestna občina oddaja za izvršitev kanala v Samostanski ulici in za napravo podzemnega strnišča na Glavnem trgu vsa zidarska, betonska in druga dela z razpisom, ki je danes med oglašji.

— Tečaj za konserviranje sadja in zelenjave na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Ker se je prijavilo za ta tečaj izredno mnogo zanimancev, se zaradi pomanjkanja prostora ne bo mogel vršiti naenkrat, temveč v dveh etapah: 1.) od 17. do 19. septembra za prigašenke iz dežele; 2.) od 20. do 22. septembra za prigašenke iz mesta Maribora in bližnje okolice. Vse Mariborčanke naj se torej udeležijo tečaja v četrtek, dne 20. septembra.

Iz Celja

— Redek jubilej v eni družini. Srebrno poroko sta obhajala v petek 14. t. m. zakonca Dragotin in Neža Gobec v Celju. Obenem obhaja sestra gospe Gobčeve v Gradcu srebrno, starši gospe Gobčeve v Smihelu pri Pliberku pa zlato poroko.

— Učni uspehi na drž. realni gimnaziji v Celju. Po dovršenih razrednih in naknadnih izpitih izkazuje zavod za šolsko leto 1927-28. zelo razveseljujoč uspeh. Posamezne razrede je izdelalo učencev in učenek: I. 92,70% II. 90,2% III. 92,3% IV. 94,7% IIIA. 98,1%, IIIB. 81,7%, IVA. 90,4%, IVB. 96,4%, Va. 96,2%, Vb. 90,9%, VI. 90,9%, VII. 89,5%, in VIII. 92,3%, skupno pri 459 (87) učencih in učenkah 92%; 30 (4) učencev (6,5%) je padlo, neredovanosti je 5 (1) 14% in izgubila sta pravo na nadaljnje študiranje 2 učenca 0,4%. Učni uspeh je za 4% boljši od prejšnjega leta. — V šolskem letu 1928-29 šteje zavod 525 (91) učencev in učenek, 8 temeljnih razredov ter 5 vzporednic od I.—V. razr. Potrebni sta še dve nadaljni vzporednici.

— Planinske kočje savinjske podružnice SPD v Celju so zaprte od 17. t. m. dalje in sicer Frischaufov dom na Okrešlju ter kočje na Korošici, na Mrzlici in na Mozirskih planinah. Obiskovalcem Ojstrice bo nudila po

tem času prenočišče pol ure od Korošice oddaljena oskrbovana Kocbekova kočja, Pliskernikova, Tillerjeva kočja v Logarski dolini ter Celjska kočja so oskrbovane vse leto.

— Višek nemarnosti je, ako ne skrbni hišni lastnik za pravočasno izpraznitve greznice. Polcija je nekemu hišnemu posestniku v Gaberju že opetovano naročila, da mora izprazniti prenapolnjeno greznico, a dosedaj so bila ta naročila brezuspešna.

Gospodarstvo

Realnost proračuna za leto 1927-28.

Ze včeraj smo objavili glavne podatke o državnih dohodkih in izdatkih v proračunskem letu 1927/28, ki nam podajajo prazno sliko naših državnih financ. Se izrazitejša pa postane slika, če primerjamo državne dohodke na eni strani s predvidenimi dohodki, na drugi strani pa s proračunom izdatkov.

Po pregledu državnih dohodkov in izdatkov, ki je bil objavljen te dni v »Službenih novinah« (št. 211.), so znašali redni državni dohodki v l. 1927/28. brez dohodkov iz dolarskega posojila 10504,6 milijona Din. Če k tej svoti dodamo še dohodke, ki so v tem letu prišli iz državne blagajne na račun preteklih proračunskih let (482 milij. Din), dobimo pravo vsoto rednih državnih blagajniških dohodkov v višini 10.986,6 milijona Din. Ker pa so bili dohodki v proračunu predvideni v vrsto 11.477,6 milijonov Din, vidimo, da znaša primanjkljaj dohodkov napram proračunu 491 milijonov dinarjev. Ze ta številka primanjkljaja nam dokazuje, da proračun dohodkov za to proračunsko leto ni bil realen, kajti dohodki so bili za skoro pol milijarde Din višje predvideni, kakor pa so dejansko znašali. Nerealnost proračuna pa bo še bolj nejasna, če primerjamo dejanske dohodke s predvidenimi izdatki. Kakor je razvidno iz opombe k pregledu državnih dohodkov in izdatkov za april, ki je bil objavljen v naslednji številki »Službenih novic«, znaša vsota predvidenih izdatkov za l. 1927/28. skupno s naknadnimi in izrednimi krediti in s kreditom za pomoč gladnim (toda brez predvidenih izdatkov iz Blairovega posojila) nič manj kakor 12.116 milijonov Din. Z naknadnimi izrednimi krediti so bili torej predvideni izdatki za preko 1 milijarde Din večji, kakor pa so dejansko znašali redni dohodki.

Omenjena opomba h pregledu o državnih dohodkih in izdatkih pa nam tudi potrjuje, da je bila od Narodne skupščine sprejeta višina proračuna izdatkov z naknadnimi in izrednimi krediti z čl. 885. finančnega zakona za tekoče proračunsko leto povečana za 488,4 milijona Din in z zakonom o pomoči gladnim za nadaljnjih 150 milijonov Din.

Glede na primanjkljaj dejanskih dohodkov napram predvidenim dohodkom je zanimivo ugotoviti, na katere vrste državnih dohodkov odpade ta primanjkljaj, kar je razvidno iz naslednje tabele:

Dohodki od:	dejanski	predvid.
nep. davki	1.739,5	1.706,3
troš. in takse	1673,9	1817,1
carine	1657,8	1688,6
monopol	2372,8	2296,9
davki	7444,0	7508,9
drž. gosp.	3542,7	3963,7
skupaj	10.986,6	11.477,6

Iz gornje primerjave je torej razvidno, da znaša napram proračunu primanjkljaj pri davčnih dohodkih, ki predstavljajo dve tretjini vseh državnih dohodkov, le 65 milijonov Din, ali 0,8 %, dočim znaša primanjkljaj pri dohodkih državnega gospodarstva 426 milijonov Din ali 10,7 %. Sedem osmin primanjkljaja dohodkov napram proračunu odpade torej na državno gospodarstvo, ki je poleg tega še močno deficitno. Tako so v tem proračunskem letu znašali skupni izdatki železnice 2537,7 milijona Din, skupni dohodki železnice pa 2337,7 milijona Din, tako da je znašal deficit železnice točno 300 milijonov Din.

Statistika naše zunanje trgovine za I. polletje tekočega leta

Generalna direkcija carin je te dni izdala »Statistični pregled zunanje trgovine kraljevine SHS za prvo polletje 1928« (ce. na 30 Din). Ker smo glavne podatke o naši zunanji trgovini v prvi polovici letošnjega leta že objavili, hočemo v naslednjem podatki le še nekatere podrobne podatke.

Naša zunanja trgovina se po načinu transporta ni bistveno spremenila. Izvzili smo 59,75% po suhem (l. poll. 1927 59,81 odstotkov) in 40,25% po vodi (40,19%); uvozili po suhem 49% (47,67%) in 52 odstotkov po vodi (52,33%). V naslednjem bomo navedli glavne izvozne in uvozne predmete v trgovini s posameznimi državami (v oklepajih podatki za prvo polletje preteklega leta).

V Italijo smo izvozili za 796,3 milij. dinarjev (713,8), od tega največ gradbenega lesa za 343,1 (292,2), jaje za 79 (69), goveje živine za 58,7 (65,2), hrastovih železnih prgov za 34,8 (30,6) in oglja za 20,9 (21,9) milijona dinarjev; uvozili pa smo za 502,4 milijona dinarjev (461,9), od tega največ bombažnega predvaja za 101,4 (53,8), bombažnih tkanin za 99,7 (96,5), riža za 51,8 (47), bakrene galice in cinčkovega klorida za 32,5 (28,7), limon in oranž za 28,4

Če bo greznica še nadalje prepolna in bo deževalo, mu bo tekla gnojlica v trgovino.

— Tatvina kolesa. Franu Kuncu, mlazarskemu mojstru v Gaberju, je bilo ukradeno iz večje g. Čačka v Gaberju kolo znamke »Waffenrad« v vrednosti 1500 Din. Ni dneva, da bi celjska policijska kronika ne zabeležila tatvine kakega kolesa. Občinstvu naj služi to dejstvo v resen opomin, naj pušča svoja kolesa le na varnem prostoru.

(23,8) ter sirovih kož za 27 (18,5) milijona dinarjev.

V Avstrijo smo izvozili za 481,1 milijona dinarjev (622,9), od tega največ živih svinj za 117,7 (161,2), jaje za 54,4 (53,9), goveje živine za 52,2 (40,3), svežega mesa za 46,8 (77,4) in gradbenega lesa za 21,4 (7,8) milijona Din; uvozili pa smo za 633,5 milijona dinarjev (688,5), od tega največ raznih železnih predmetov za 55,8 (55,3), bombažnih tkanin za 49,1 (65,7), volnenih tkanin za 47,1 (60,6), železa in polfabrikatov za 36,9 (26,1), bombažnega predvaja za 35,3 (28,8) in strojev in aparatov za 30,9 (26,5) milijona dinarjev.

V Češko-Slovaško smo izvozili za 190,9 (399,3), od tega največ živih svinj 55,2 (37,6), amonijakove sode za 15,8 (12,8), železne rude za 15,3 (7,1), tobaka za 12,4 (—) in suhih češpelj za 12,1 (3,8) milijona Din; uvozili pa smo za 660,8 milij. Din (640,0), od tega največ bombažnih tkanin za 186,1 (234,3), volnenih tkanin za 66,9 (80,0), bombažnega predvaja za 46,1 (31,8), strojev in aparatov za 29,4 (23,1), železnega materiala za 24,4 (5,9) in čevljev za 22,5 (18,8) milijonov dinarjev.

V Nemčijo smo izvozili za 828,3 milijona Din (264,2), od tega največ bakra za 87,7 (77,1), jaje za 82,4 (69,1), hmelja za 34,3 (9,1), gradbenega lesa za 25,8 (7,0) in suhih češpelj za 13,4 (19,3) milijona Din; uvozili pa smo za 513,9 milijona dinarjev (402,1), od tega največ strojev in aparatov za 84,8 (56,0), raznih železnih predmetov za 53,4 (42,3), električnih predmetov za 25,4 (19,5), prevoznih sredstev za 17,7 (8,7) in volnenih tkanin za 17,2 (20,0) milijona dinarjev.

V Madžarsko smo izvozili za 232,8 milij. Din (226); od tega največ gradbenega lesa za 55,0 (51,0), železne rude za 19,3 (10,1) in drv za 18,9 (11,9) milijona Din; uvozili pa smo za 260,2 milijona dinarjev (156,1), od tega največ strojev in aparatov za 38,9 (12,8), železnega materiala za 19,2 (13,5) in električnih predmetov za 17,1 (11,6) milijona Din.

Položaj na slovenskem lesnem trgu.

Zaradi deževnega vremena je računati, da se bo situacija na lesnem trgu kolikor toliko spremenila, ker bodo sedaj stoječe parne in vodne žage (turbine), ki zaradi pomanjkanja vode dosedaj niso moge obratovati, obrat zopet postaviti v pogon. Drva prihajajo z vsakim dnem bolj v poštev, kar seveda vpliva tudi na ceno. Prav tako je povpraševanje tudi po rezanih drvah.

Za bukovino je vedno večje zanimanje. Italija se živahno interesira za bukovne hlode in to v velikih množinah, kar je v zvezi z določbami netunskih konvencij, ki dajejo Italiji ugodnosti za uvoz okroglega bukovnega lesa iz naše države. Španija bo prišla potem, ko bodo netunske konvencije uveljavljene, potem Italije za našo rezano in okroglo bukovino še bolj v poštev ter bo Italija postala z našo sirovino še bolj konkurenca napram našim izvoznikom, ki ne morejo zaradi pomanjkanja trgovinske pogodbe neposredno izvažati v Španijo.

Zanimanje za bukovne pragove je stopilo v odločni štadij ter je računati, da bo prišlo v kratkem do definitivnih zaključkov za blago fob Sušak. Prva dobava se bo vršila do konca t. l. druga pa do konca marca prihodnjega leta. Upamo, da bo do takrat pereče vprašanje pomanjkanja vagonov vsaj toliko rešeno, da bomo te pragove lahko še pravočasno odpremi. Ponovno zakasnitev dobav za inozemstvo hudo škoduje ugledu naše solidne trgovine, kar nam dokazuje dejstvo, da inozemski kupci, ki dnevno čakajo na kupljeno in eventualno tudi v napred plačano blago, pričemajo dvomiti, da bi pomanjkanje vagonov samo moglo dobave tako zavleči. Hravostivni pragovi se iščejo v precej velikih množinah. Trgovina s hrastovimi pragovi pa je osredotočena v Zagrebu, od koder prihajajo našim producentom povpraševanja tudi za manjše količine. Tudi Francija se je obrnila za bukovne pragove na naš trg; dobava teh pragov pa pride šele nekoliko mesecev pozneje v poštev.

Za jelovino, eksportno manipulirano, je povpraševanje od strani Splita in Solma. Prav tako se išče tudi tesan les, ki bi se lahko izvažal v precejšnjih množinah, vendar ostajalo zaradi pomanjkanja vagonov vsaj sklopi zaenkrat samo na papirju in se na škodo nas vseh ne morejo elektruirati. Sicer pa je za enkrat vsako izmenjivše zanimanje za prodajo našega lesa za promptno dobavo odveč, ker nimamo zaenkrat možnosti, to blago dobaviti po železnici; druga prevozna sredstva pa ne pridejo v poštev.

— Obremenitev Slovenije po davku na kajenje. Včerajšnje »Vreme« objavlja nekatere zanimive podatke o prodaji cigaret v posameznih pokrajinah. Po teh podatkih se je lani pokadilo v Srbiji in Črni gori 1198 milijonov cigaret, v Hrvaški in Slavoniji 746 milijonov, v Sloveniji 527 milijonov, v Vojvodini 526 milijonov, v Bosni 318 milijonov in v Dalmaciji 145 milijonov. Če izračunamo, koliko znaša konsum cigaret povprečno na prebivalca, tedaj dobimo za Slovenijo najvišje število, in sicer 447, za Vojvodino 380, za Hrvaško in Slavonijo

286, za Srbijo in Črno goro 276, za Dalmacijo 234 in za Bosno in Hercegovino 163. »Vreme« je mnenja, da se v Sloveniji največ pokadi. Temu pa ni tako. Slovenija je plača največ davka na kajenje. Prodajna cena za cigarete in tobak je po večini le davek na pušenje, kajti produkcijski stroški predstavljajo le majhen del prodajne cene. V resnici se v južnih krajih največ pokadi, toda večina prebivalstva tam kaj tobak, ki se kupi pod roko ali pa se pridelava doma, čisto potrebo. To je tudi vzrok, zakaj je konsum cigaret v severozapadnih delih države toliko večji. Te številke pa nam dajejo tudi slutiti, koliko je Slovenija po davku na kajenje bolj obremenjena, kakor vse druge pokrajine. Tu gre za stotimilijonske vsote, kajti dohodek od tobačnega monopola znaša v naši državi toliko, kakor vsi neposredni davki. V istem razmerju kakor konsum cigaret pa je različna tudi obremenitev po davku na kajenje.

— Nove poudbe za državno posojilo. Kakor poročajo iz Beograda, je novi finančni minister po zahtevi dem. poslancev gosp. Sečeroval prejel nove poudbe za državno posojilo, ki jih sedaj proučuje. Pogajanja za posojilo v Angliji se tudi v zadnjem času še niso obnovila. V beograjskih finančnih krogih vlada prepričanje, da bodo v jeseni prišla nova pogajanja za posojilo. Posojilo se bo forsiralo tudi zaradi tega, da se bo lahko predložil Narodni skupščini od običnega zbora delničarjev Naerodne banke sprejeti novi zakon o Narodni banki, ki predvideva ekskomptiranje seljaških menic, za kar bi imela Narodna banka potem na razpolago okrog 400 milijonov Din. S tem bi bil po mnenju gosp. Sečerovala bolj olajšan kmetijski kredit, kakor s predlaganimi zakonskimi načrti za razdolžitve seljakov.

— Izplačilo 14. kupona 7% investicijskega posojila iz l. 1921. Z včerajšnjim dnem je zapadel v plačilo 14. kupon 7% investicijskega posojila iz l. 1921. Izplačilo kupona vršijo poleg finančne delegacije in podružnice Poštnih hranilnice v Ljubljani vsi davčni uradi kakor tudi pooblašene banke.

— Otvaritev proge Beograd - Obrenovac in direktne zveze med Beogradom in Sarajevom. S 1. oktobrom bo otvorjen potniški promet na novozgrajeni, 40 km dolgi progi Beograd - Obrenovac. S tem se istočasno otvarja direktna potniška zveza med Beogradom in Sarajevom preko Učice in Vardiša, ki je tudi krajša kakor preko Bosanskega Broda.

— Nameravana likvidacija družbe »Humanik«. trgovine in industrije čevljev. Pred dnevi smo poročali o nameravani likvidaciji družbe »Humanik«, d. d., s sedežem v Sarajevu, sedaj na Bregu pri Ptuj. V pojasnilo dodajamo, da se ta likvidacija, ki je le formalnega značaja, prav nič ne tiče podjetja »Petovica«, usnjarske industrije, d. d. na Bregu pri Ptuj. Trdnica »Humanik«, d. d. v Sarajevu je bila le prodajna organizacija in ni imela v naši državi lastne tovarne. V teku leta 1927. je vse njene prodajalne in podružnice prevzela družba »Petovica«, ki je svoj obrat zaradi tega znatno razširila. »Petovica« razpečava svoje izdelke pod znamko »Pia« in »Humanik«.

— Konkurenca med ameriško in evropsko filmsko industrijo. Dočim je še pred leti ameriška produkcija filmov znašala 90 % svetovne produkcije, bo letos zaradi naraščajoče produkcije v evropskih državah, ki je deloma posledica zaščitnega zakonodajstva (v Angliji, Franciji in Nemčiji), njena udeležba na svetovni produkciji padla na 60 %. Po statistiki revije Lichtbildbühne bo letos znašala ameriška produkcija 750 velikih filmov, evropska pa okrog 550 (od tega Nemčija 200, Anglija 140, Rusija 130 in Francija 60). Zlasti v Angliji in Rusiji se filmska industrija naglo razvija.

Položaj na naših borzih

Devizni promet na ljubljanski borzi 17,9 milijona Din. Vojna škoda nespremenjena. Zasebne vrednote povsem zanemarejene.

Ljubljana, 15. septembra. Pretekli teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi nekoliko večji kakor zadnje tedne. Znašal je 17,9 milijona Din, napram 14,88, 12,87, 14,39 in 17,24 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Privatnega blaga ni bilo mnogo ter je Narodna banka krija večino potrebe. Največ je bilo prometa v devizah na Curih, Dunaj in London. Tečaj deviz se tekom tedna niso bistveno spremenili.

V tečajih Vojne škode ni bilo pretekli teden na zagrebškem efektum tržišču večjega valovanja. Sredi tedna je Vojna škoda nekoliko popustila, včeraj pa se je trgovala po 440, kakor koncem zadnjega tedna. Promet v tem papirju ni bil znan. Večje povpraševanje je bilo po investicijskem posojilu, kar pa je pripisati dejstvu, da je danes zapadel v plačilo jesenski kupon. V početku tedna pa je zopet popustilo na 88,5.

Zasebne vrednote so bile povsem zanemarejene. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki samo v Prastedionu po 920 in v Jugobanki po 88,5. Med industrijskimi papirji pa so se trgovale Sečerovala po 490 do 495, Drava po 452,5 — 455, Dubro

Iz življenja in sveta

Gospod Homunkulus prihaja...

Senzacionalna odkritja Angleža prof. Hilla o možnosti konstrukcije živih celic. — Preorijentacija moderne biologije. —

Že sloviti Paracelsus se je bavil v svojem delu «De generatione rerum naturalium» s kemičnimi možnostmi konstrukcije humunkula, umetnega človeka, Goethe pa je v svojem «Faustu» naravnost segel po njem in ž njim zopet osvežil spomin nenehoma naprej stremečega človeka.

Nu, niti Paracelsus, niti Goetheju, ki se je sicer zelo mlad zanimal za naravoslovne vede, se ni posrečilo napraviti homunkula. Vse je ostalo le pri besedah; teorijah in hipotezah. A kar se ni posrečilo prednikom, lahko uspe za namcem. Danes se že kažejo konture možnosti konstrukcije umetnega človeka.

Pred nekaj dnevi smo pisali v «Jutru» o dveh angleških učenjakih, ki sta homunkulu na živi sledi. Profesor Hill, znan fiziolog, se že dolgo bavi z vprašanjem, kje je prava

meja med življenjem in smrtjo.

Napisal je mnogo razprav o živem stanju in o celicah mišic, v katerih dokazuje, da je organska struktura teh celic kemodinamična. To svojstvo povzroča, da razpolagajo omenjene stanice s kisikom, skrbje za oksidacijo in s tem vzdržujejo življenje. Organizacija te molekularne strukture pa teži k smrti, ki nastane takoj, ko začne razpadati življenska struktura. Razpadanje se pojavi v trenutku, ko preneha vsak impulz od zunaj. Tedaj nastane biokemični kaos in dezorganizacija. Posledica tega je smrt.

Vsaka celica torej zahteva v prvi vrsti

stalno oksidacijo

ki je edina v stanu vzdržati življenje, t. j. organizacijo molekularne strukture. Življenski stroj človeškega telesa se potem takem bistveno razlikuje od mehničnega stroja.

Za izsledke prof. Hilla se posebno zavzema drugi angleški znanstvenik, prof. Donnan, ki meni, da so že doseženi rezultati Hillovih opazovanj v stanju povzročiti

veliko revolucijo v znanosti.

Njegovo naziranje je, da se je prof. Hillu posrečila analiza žive celice, ki je na sledi doslej jedva slutenemu spoznanju organizacije našega življenja. Na podlagi dosedanjih dognanj bo v najbližnji prihodnosti mogoče

skonstruirati živo celico v laboratoriju.

Doslej je znanost imela le meglene pojme o tem, kaj je življenje in smrt. Prvič v zgodovini človeštva se dogaja, da izvemo nekaj pozitivnega o bistveni razliki med življenjem in smrtjo.

Profesor Donnan je sloviti fizik, matematik in kemik ter se bavi tudi s problemi fiziologije. Tehnika njegovih del o fizioloških problemih je nesla njegovo slavo po vsem svetu. Največje občudovanje je zbudil način njegovega merjenja temperature živčnega pulza, ki ga je izmeril do milijonskega dela utripa.

Povsem verjetno je torej, da stojimo pred važnimi izsledki, ki bodo mogoče spravili biološko vedo na čisto nova pota, človeštvu pa odkrili tajno, ki jo išče odkar se zaveda samega sebe.

Romunski kralj Mihael,

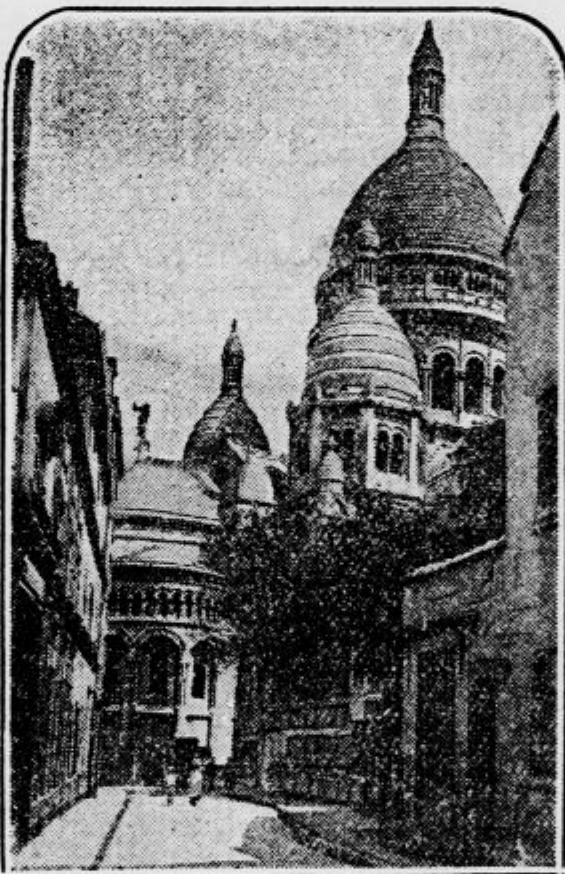
ki bo šel v oktobru šele 7 let, v kopališču v Mamaji, kamor je šel na počitnice.

ozir. gradom tvori desni krak morskega zaliva. Na levi strani mu stoji nasproti visoko sleme z novim gradom in lepim razgledom. Ta scenerija nudi po naziranju prof. Peiskerja dovolj dokazov za sklepanje o dualističnem svetišču.

V vseh krajih, kjer se je do današnjih časov ohranila beseda «deva» ali «devin», bodisi kot samostan ali privednik, pravi češki učenjak, so nekoč živeli slovanski zaratustrovci, ki so segali celo v Španijo in na Angleško.

Ime «Svarog» ali «Svetovid» izvaja prof. Peisker iz staroarijskega jezika. Avesti znači to ime toliko kolikor v našem «solnčna krogla». Slovanski bog Svetovid je bil najbrže avestični Spento-Vidaev. Nauk Zarastre je bil nauk za kmetovalce in seljake, ki so jeli v jarmu nomadskih izkoriščevalcev. Prenašali so ga sužnji, ki so robovali mogočnikom in od katerih se zbežali, če se jim je le ponudila ugodna prilika.

Prof. Peisker gre v svojih izjavah še dalje in obravnava i mnoge druge zanimivosti ter dokazuje, da so povsod v naših krajih bivali slovanski pagani. Njih vpliv je bil tako mogočen, da je pustil sledove v imenih, ki še danes žive v jeziku in duši njihovih davnih potomcev.

Montmartre,

edem izmed najstarejših in najzanimivejših pariških predelov. nekoč zbirališče vse-svetovne umetniške boheme, danes središče ponočnega pariškega življenja po varijetah in drugih zabaviščih, se modernizira z naglimi koraki. Stara romantika izginja, njegove slikovite stavbe in stavbe iz starih časov padajo, ozke, vijugaste uličice dajajo prostor novodobnim, s črtalom in treznim trgovskim okusom izvedenim širokim avenijam. Le prav redki so še takšni intimni kotički, kakor ga vidimo na sliki. V ozadju čista stavba cerkve Presvetege Sra.

Indijanski poglavar v Londonu

Temu indijanskemu poglavarju, ki še prožno koraka po londonskih ulicah, je 107 let. Bil je v Londonu že enkrat pred štiridesetimi leti in sedaj ga je obiskal, ker si ga je želel videti še drugič pred svojo smrtjo.

Možgani levičarjev

Znano je, da se možganski centri za neke višje duševne zmožnosti, kakor za govorjenje, pisanje itd. razvijejo v eni polovici možganov bolj nego v drugi in sicer leži ta polovica vedno na nasprotni strani nego roka, ki je za vsakomvrstna dela bolj razvita. Ker je ogromna večina ljudi desničarjev, jim je leva stran možganov časih komaj za spoznanje, časih pa prav očitno bolj razvita nego desna stran. Seveda se da ta razloček bolje opazovati pri ljudeh, ki so v splošnem duševno razvitejši nego povprečni ljudje. Pričakovati bi bilo, da se pri levičarjih desna stran možganov očitneje razvije nego leva. Toda ta domneva je bila do danes potrjena samo enkrat in sicer za slikarja Menzela, ki je bil levičar. Šele sedaj se je posrečilo dobiti frankfurtskemu zdravniku dr. Rilseju pri obdukciji nadarjenega mladega človeka levičarja drugi dokaz za pravilnost navedene domneve. Njegovi možgani so bili na desni strani odločno bolj razviti nego na levi. Če je tako malo takšnih slučajev, je treba pomisliti, da je že levičarstvo samo na sebi zelo redek pojav, a duševno bolj sposobnih ljudi med levičarji seveda še manj. In le neznatnemu delu med njimi preiščejo zdravniki priprane.

«Groß Zeppelin» pripravljen za polet

Iz Münchena poročajo, da je novi ogromni zrakovolpov «Groß Zeppelin» že ves montiran in napolnjen s plinom. Danes pa bo najbrže vzletel na prvi manjši poskusni polet. Za polnitev so porabili 75.000 kubičnih metrov vodika, kar jih je stalo 19.000 mark. Če bi ga napolnili z negorljivim helijem, bi

Vprašajte svojega prijatelja, rojaka ali znanca, ki je že kupil

ZEPHIR peč

in vi boste nedvomno samo najbolje slišali o nji, ker je kurjava z drvmi higijenična, prijetna in z Zephirjem najcenejša.

Izdeluje

ZEPHIR-TVORNICA PEČI, SUBOTICA.

jih stala polnitev 630.000 mark. Pri montiranju je delalo 350 mož pod vodstvom 2 inženjerjev.

Od leve proti desni: predpoldanska obleka, kombinacija s pull-overjem, plašč iz soboljevine.

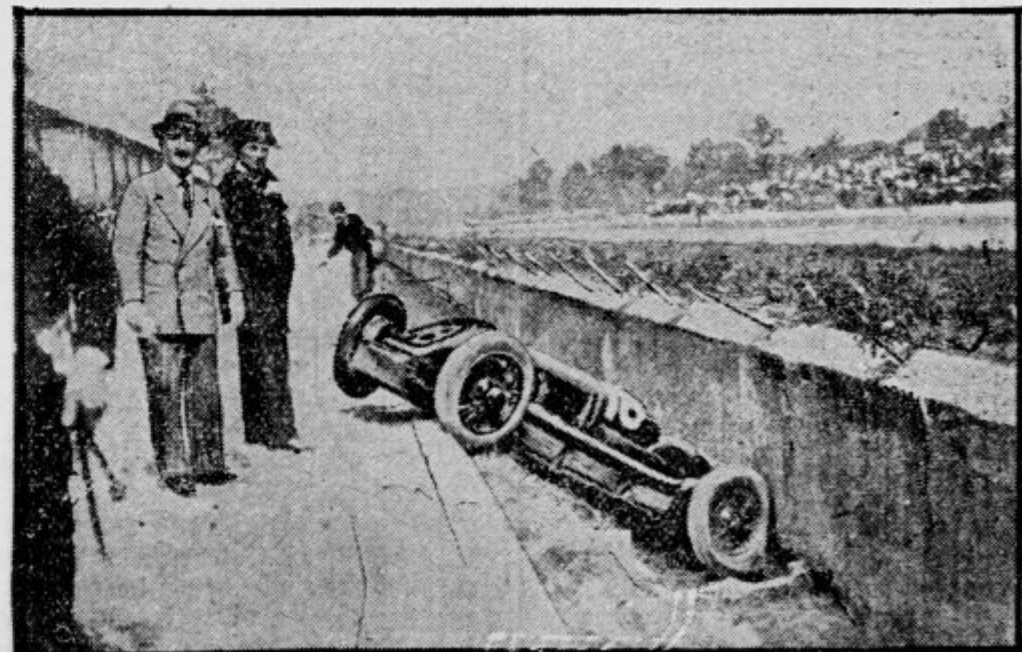
Ženitveni oglas

Kdor meni, da so ženitveni oglas iz um naše trgovsko usmerjene dobe, se moti. Že 19. julija 1695. sta izšla v nekem angleškem časniku dva takšna oglasa. Bila sta dva moška, ki sta mislila, da prideta na takšen način do bolj-ših polovic. Tedanji nazadnjaki niso bili nič bolj bistroumni od današnjih in so se nad dejanjem obeh moških tako zgražali, da ju je moral izdajatelj sam braniti s posebno izjavo. Vendar je zadeva drugim tako ugajala, da so začeli posnemati in se je ženitveno oglaševanje v razmeroma kratkem času razširilo po vsem Angleskem, od tam pa je prešlo tudi drugam. V Nemčiji je bila l. 1738. neka «poštena dama» prva, ki si je iskala po časniku «spremljalca skozi življenje, kakšnega dobrega doktorja ali advokata s primernim imetjem». Kmalu potem je začel izhajati poseben list pod imenom «Splošni poročni tempelj», ki se je ukvarjal samo z ženitvenimi oglašji. Na Dunaju se je opogumil šele 1793. neki «moški z dobro obrtjo na vidiku», da je inseriral v listu «Wiener Zeitung» za roko «dame, ki bi imela 1500 goldinarjev v gotovini». Dandanes so te vrste oglašji nekaj povsem običajnega in morda tudi naj-

bolj uspešni med vsemi. Brani se jihi samo klerikalno časopisje, ki pa koraka, kakor vemo, v vsakem oziru 500 let za luno.

Kam izginjajo dojenčki?

Indijsko javnost in v največjem času tudi angleško razburjajo skrivnostne afere, ki jim nihče ne ve prave razlage. Sredi noči, iz zaprtih sob, ob prisotnosti čuječih staršev, izginjajo komaj rojeni otroci, ne da bi niti najmanjša sled ostala za storilci. Policijske oblasti menijo, da gre za posebno drzno in spretno izvedene zločine, indijsko ljudstvo pa je prepričano, da ima tu svoje prste vmes neka zloglasna vrsta črne magije, takozvana bhana-mati. Med številnimi slučajji je najbolj tragičen oni, ki se je pripetil mlademu uradniku Siedu Džerferju Huseinu v Buriru (pokrajina Nalguda). Ta se je pred šestimi leti poročil z nekim dekletom, po imenu Rukija Bi. Njiju zakon je bil vseskozi srečen, le da ne moreta uživati svojih otrok. To pa je tako: Ko je Rukija porodila l. 1922. prvega otroka in sta s Huseinom spala štirinajst dni po porodu v zaklenjeni sobi z zapah-njenimi okni, ni bilo otroka: zjutraj nikjer nikoder. Niti najmanjši znak v

Smrtonosni avto v Monzi

Vozilo avtomobilista Masserattija na dirkališču v Monzi po katastrofi. Navzlic silni brzini, s katero se je zaletelo v ljudi, je ostalo skoraj nepoškodovano, dočim je ležalo okrog njega vse polno ubitih in ranjenih ljudi. Značilno za fašistično podivjanost je to, da so se tekme po katastrofi vršile dalje.

Ko so bili naši predniki še pagani

Znamenita odkritja praškega profesorja dr. Jana Peiskerja o spomenikih, ki so jih stari Slovani postavljali dobremu duhu in hudiču

Češki jezikoslovec dr. Jan Peisker objavlja senzacionalno študijo o starih Slovanih in ugotavlja v njej, kakšne vere so bili naši predniki, dokler se niso pokristjanili. Razmotrivanja učenjaka slone na tolmačenju imen, ki jih nosijo planine in kraji deloma še danes.

V Vzhodnih Alpah, pravi učenjak, našletimo večkrat na ime Tvarog ali Svarog. Pred časom je na spodnjem Stajerskem obstajala planina, ki je nosila to ime; poleg Tvaroga pa je znan tudi Tvarožič, Tvarogov sin. Podobno je z oznako Devin skok, ki jo nosijo posebno skale.

Svarog je bil pri starih Slovanih bog solnca. Imenovali so ga tudi Svetovid. Ta bog je imel svoje čase na Rujani (Rügen) tempelj, katerega so porušili Danci leta 1168. Tempelj je stal na griču, ki je bil visok 46 m. Da so hram razdejali Danci, je točno ugotovljeno. O tem poročata tudi očitvidca razdejanja Sax Gramatik in Knytling Saga. Ohranilo pa se je še drugo poročilo iz arabskih virov, ki pravi, da je bil otok Rügen slovanska naselbina Rujana.

Od Rujane v Vzhodnem morju do Jadrana in celo do Albanije najdemo mnogo zagonetnih pečin, ki se začenejo z besedo Devin. Ta beseda praviloma ne bi smela biti naglašena na drugem, ampak na prvem zlogu, ker je beseda v tej obliki pridevnik in prihaja od «deve». Skale in pečine so čestokrat označene kot Devin skok (Jungfernsprung). Z vsemi temi oznakami je po sodbi prof. Peiskerja v zvezi legenda o preganjanem dekletu, ki skoči s pečine v vodo (morje). Več takih romantičnih «devinih skokov» je bilo na Koroškem, znani pa so tudi v okolici Milchstätterskega jezera, pri štajerskem Gradcu in na Rabi.

Takšen «devin skok» blizu Tremerja pri Celju se imenuje danes enostavno «Peč» ali «Pečina». Skala je 20 m visoka in štrli nad Savinjo. Njej nasproti se dviga planina Vipota, ki je pri vzhodu kratko označena kot «Hudič». V sredi med Hudičem in Dostbergom leži

romantična Hudičeva grapa (Teufelsgraben), ki je dostopen samo izkušenim plezalcem.

Planina s takim imenom (Skoč-djevojka) leži tudi v Dalmaciji pri Petrovcu, 40 km pod Kotorom, blizu albanske meje. Na vzhodu Tržiča (Monfalcone) pri Trstu leži še ena važna naselbina — Devin. Devin je grič z razvalino starega gradu, kjer je po neki verziji Dante spisal svoj «Pekel». (Druga verzija pravi, da se je Dante potikal po Tolminkem. (Grič z Devinom,

vsej hiši in v sobi ni kazal, da bi se bil v temni noči do otroka priplazil kakšen živ človek. Starša sta bila obupana, toda otroka ni bilo nazaj. Čez dve leti je žena porodila drugega otroka — policija je zadržala hišo, vse zadržali. Starijst dni pozneje je dete izginilo na isti neumljivi način kakor prvo. Mlada mati pa je vedela v tem slučaju povedati le to, da je v usodni noči hipoma zapadla v neko vrsto omotice in v tej omotici sta se ji približala dve moški postavi, ki sta ji zagrozili z mečem v roki, da jo ubijeta, če bi znila najmanjšo besedico. Nato sta izginila z otrokom. Zjutraj pa ni bilo nobenega sledu po teh dveh moških. Ko je stala l. 1926. znova pred porodom, se je preselila k nekim sorodnikom in policija je bila na straži okoli hiše in v hiši sami. Vendar je dete izginilo na isti način, kakor prva dva. Sedaj, poroča »Daily Telegraph«, pričakuje Rukija četrtega otroka. Oblasti so pozvale njo in Huseina, naj prideta v Hajderabad. To sta storila in žena je bila sprejeta v mestno bolnišnico, kjer jo policija neprestano straži. Vse čaka z napetostjo, kaj se bo zgodilo s četrtnim otrokom.

Habsburške skrbi med svetovnim klanjem

Znano je, da se je avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand zelo trudil, da bi zagotovil svojim otrokom »stanu primerno« budočnost. Po habsburškem nasledstvu ne bi imeli pravice do nasledstva, ker se je bil Franc Ferdinand poročil z navadno grofijo, in bi izginili v masi ostalega avstrijskega plemstva. Vsaj svojemu najstarejšemu sinu, vojvodi Maksu Hohenberškemu, bi bil rad preskrbel kakšno kraljevsko krono, n. pr. ogrsko, a temu zadnjemu načrtu so se uprli ogrski plemenitaši. Potem je začel prestolonaslednik sanjati o osvojevanju novega vojvodstva v nemški Lotaringiji, ki bi ga zasedel njegov potomec. Še predno je to sanjalo dosanjalo do konca, ga je zadela Principova krogla v Sarajevu in je izbruhnila svetovna vojna.

Toda njegova misel se je vcepila v glavo nadvojvodinje Marije Terezije, prestolonaslednikove mame. Nemški listi priobčujejo te dni zanimivo korespondenco med njo in cesarjem Viljemom, ki ni o njej Franc Jožef gotovo nikoli zvedel. Pismo nadvojvodinje, ki nosi datum 2. jul. 1916., pričena z namigovanjem na govorice, da nameravajo iz Alzacije-Lorene napraviti baje posebno državo v zvezi nemških držav. Nadvojvodinja predlaga Viljemu, da bi dali to državo kot vojvodstvo prvoročnici Franca Ferdinanda, kar da je ne njena ampak ideja umorjenega prestolonaslednika samega. Nadaljuje z naštevanjem vseh dobrih posledic, ki bi jih imela izvedba tega načrta. Predvsem ne bi imel Viljem nobenega vdanejšega in hvaležnejšega kneza, nego bi mu bil sin njegovega najzvestejšega prijatelja Franca Ferdinanda. Deloval bi vedno po Viljevnih intencijah. Pa tudi francoskim pretenzijam na Alzacijo-Loreno bi napravili s takšnim korakom konec. Dežela bi dobila svojega domačega vladarja (Habsburžani so bili od cesarice Marije Terezije dalje po njenem možu prav za prav Lotaringijci, kakor vemo iz zgodovine). In to da bi bilo baje dovolj krepak razlog za paraliziranje francoskih aspiracij. Na koncu predlaga nadvojvodinja cesarju, naj bi pozval mladega vojvodo k sebi, da bi se prepričal na lastne oči, kako krasno se je razvil telesno in duševno.

Zdi se, da Viljem ni bil nasproten temu načrtu, ker je hotel vojvodo Maksu Hohenberškemu povišati med nemško stanovsko plemstvo. Toda prej je poslal pismo nadvojvodinje tedanjemu državnemu tajniku za zunanje zadeve Jagowu. In Jagow je odgovoril s pismom, v katerem se je odločno uprl vsem tem nameram, češ da imajo nemški stanovski knezi neke posebne, zakonito določene pravice, ki jih ni mogoče podeliti nikomur drugemu brez soglasnega sklepa vseh teh krogov. Tudi bi moral postati vojvoda nemški državljani, kar ne bi šlo brez avstrijskega privolenja. Avstrijska cesarska hiša pa bi gotovo nevoljno gledala, da bi postal vojvoda enak kakšnemu nemškemu knezu, ko

mu ne priznava niti enako vrednost v lastnem krogu.

Viljemov osebni minister grof Eulenbav je dodal k temu pismu, da bi se avstrijski dvor prav gotovo čutil brskiranega, če bi ustregli želji nadvojvodinje Marije Terezije, ker je znano, kako sodijo na tem dvoru o »morganatskih zakonih« — prestolonaslednikov sin pa je izhajal iz takšnega zakona.

Ta naziranja Jagowa in Eulenburgova je kajzer navedel v svojem odklonilnem pismu, ki ga je poslal 22. avg. istega leta Mariji Tereziji iz nemškega glavnega stana. Sestavil ga je kolikor mogoče

vključno in je tudi obljubil, da bo otepal in izravnal pot otrokom »svojege zvestega in obžalovanega prijatelja«, toda na ta način, kakor je ona predlagala, mu ni mogoče pomagati.

In tako je padla v vodo zadnja nada, da bi Habsburžani postal početnik nove vladarske dinastije. Kolo časa je šlo naprej in kmalu je morala priti ura, ki je ustavila ne samo teh in podobnih nakan v najvišjih krogih avstrijskih imenitnikov, temveč ki je tudi te imenitnike same raztepla po vsem svetu in jim za vselej onemogočila zakulisno trgovanje z milijoni tlačenih ljudskih duš.

Dva rekorda naglega poštnega poslovanja

Star mornariški častnik je prejel odlikovanje 27 let potem, ko mu je bilo prisojeno. — Poziv na ljubavni sestanek je došel po 14 letih

V Parizu živeti, danes že skoraj 70 let stari penzionirani ameriški mornariški častnik William Pittsout je doživel te dni vnebovpišne presenečenje.

Pittsout je že dolgo v Parizu, živi sam zase s staro gospodinjjo in s starim slugo, se ukvarja edino s svojim malim vrtom, ne prejema skoraj nikoli nobene pošte, sorodnikov nima, ne zahaja nikamor. Zato si lahko mislimo, kako se je začudil, ko je ob koncu prejšnjega meseca pozvonil na vratih vile poštar in mu izročil večji paket. Ko ga je odprl, se je med številnimi omoti papirja prikazala kovinasta škatla, a v škatli — Pittsout skoraj ni verjel svojim očem — se je blestela prava zlata kolajna. Pod kolajno je bil pergament, popisan s turškimi črkami, in pod pergamentom francoski prevod teh črk. Iz prevoda je doznal, da mu sultan vseh muslimanov milostivo poklanja priloženi veliki vojaški red, v znak posebne milosti pa mu dovoljuje, da sme nositi fes in imeti šest žen. Ubogi starec je najprvo mislil, da gre za kakšno pomoto ali slab dovtip. Prebral je diplomu še enkrat in pogled mu je obvisel na datumu. Datirana je bila z leta 1901. Tedaj se je spomnil na dogodek iz tega leta. Takrat je bil s svojo bojno ladjo na posetih v Carigradu in je bil sprejet tudi v avdienco od sultana. V teku razgovora mu je sultan obljubil visoko turško odlikovanje. Vla-

dar je bil po odhodu ameriške križarke svojo besedo držal, a pošta je potrebovala celih 27 let, da je častniku odlikovanje dostavila! Sultan se je med tem časom že davno preselil v deželo, kjer ni muh in odlikovaneč stoji že z eno nogo v njej, tako da mu nobeno odlikovanje ne koristi več mnogo. Najbolj žalostno pa je seveda to, da se lahko obriše za harem s šestorico lepih in mladih Turkini.

Dva dni prej je doživela podobno, samo bolj veselo presenečenje radi historičnega poštnega poslovanja neka gospa Ankertova na Italijanskem trgu v Parizu. Gospa je bila sama doma, ko je potrkala na vrata poštar, da bi oddal dopisnico njenemu možu. Sprejela jo je sama. Malo je manjkalo, da ni padla vznak, ko je brala, da poziva nekako devojka, po imenu Yvonna, g. Ankerta, očeta štirih otrok, za drugi dan ob štirih popoldne na sestanek na Italijanski trg. Ko se je nekoliko opomogla, je začela kovati najbolj črne naklepe, da bi kaznovala svojo nezvesto slabšo polovico. Tedaj ji je oko ušlo na datum dopisnice in v glavi se ji je zasvetilo. To dopisnico je bila pred štirinajstimi leti sama napisala svojemu možu, tedaj še ljubljenci, in je ta ni prejel! Mlada človeka sta se navzlic temu dobila in sta tudi dosegla svoj cilj, pošta pa je rabila do svojega cilja iz enega okraja v drugega celih štirinajst let.

Turistika in higijena

Imaš li zdravo srce in kakšna je tvoja obleka? — Prehrana je važna in tudi spanja ne smeš zanemarjati

Prav tako kakor pri drugih sportnih udejstvovanjih pozabljamo ljudje tudi kot hribolazci kaj radi na najosnovnejša pravila pametne higijene. Zato ni nič čudnega, če se pojavljajo med turisti pogostoma težke in tudi neozdravljive bolezni. In pri tem trpi seveda v prvi vrsti

srce.

V splošnem hodijo ljudje po gorah v prehitrem tempu in predolge, ne da bi skrbeli za zadosten počitek. To vodi tudi pri krepkih in mladostnih konstitucijah do preutrujenosti srčne mišice, čije posledice so potem razširjenja hipertrofije in degeneracije srca.

Drugi vzrok raznih alpinističnih bolezni in vsaj telesnega neugodja je

obleka.

Običajno odevalo turistov je veliko pretežno in tako gosto, da ne prepušča zraku. Ljudje menijo, da se s takšno spodnjo in zgornjo obleko ubranijo na najlažji način prehladov in — onemogočijo svojim kožam prosto prezračenje in dihanje ki je eden izmed glavnih pogojev zdravega življenja. Zato je potrebno nositi zgornjo in spodnjo obleko iz lahkega blaga, ki dopušča prezračenje. V takšni obleki je tudi veliko lažje stopati po planinah, ker ti ne ovira hoje.

Dijeta

je tretja stvar, proti kateri hribolazci najbolj grešijo. Jedo preveč in o nepravem času, pijejo pa še več. Baš na turah bi bilo treba najbolj paziti na pravilo, da ješ le takrat, kadar te spomni na to apetit. Če si preveč utrujen, nimaš apetita in ti ni treba jesti ali pa le malo; raje glej, da se najprvo spočiješ. »Okrepčevanje« s kakršnimkoli alkoholnimi pijačami opusti popolnoma —

po trenutnem, dozdnevem okrepčenju jim sledi brezpozojno še večja utrujenost, ki je bila kriva že premnogim planiniskim nesrečam. Najboljše sredstvo za žejo je sveža voda, a tudi razni sadni sokji jo ugasijo. Zato jemljaj na planini vedno nekaj sadja s seboj. Jedi naj bodo preproste in lahko prebavljive; mesenim jedem, zlasti klobasam in močno začimljeni hrani, se kolikor mogoče odpovej; tvoja hrana naj bo na turah pretežno mleko, maslo, kruh, sladkor, čokolada in sadje. Skrbi za zadostno

spanje!

Spanje ti organizem najbolj okrepi. Turisti, ki menijo, da jim po večurni, naporni uri zadostujeta dve, tri ure spanja, poleg tega še na slabi postelji v neprežračenem prostoru, se hudo motijo. Če izgubijo sčasoma veselje do pohajanja v planine, naj pripisujejo to samo preziranju teh in drugih zapovedi pametne higijene.

V restavraciji na postaji.

»Plačlino, zakaj je moja porcija dosti manjša nego gospodova?«
»Ker odide vaš vlak 5 minut prej!«

Steklenica whiskyja

Ruski igralec Vladimir Sokolov je bil z nemškimi režiserjem Reinhardtom na turneji v Ameriki in pripoveduje mično zgodbo, ki se mu je tam pripetila. Alkoholne pijače so absolutno prepovedane, vendar se mu je posrečilo tih pred zadnjo predstavo v Newyorku iztakniti steklenico whiskyja. S to steklenico v žepu se je odpravil v gledališče. Slučaj je hotel, da se je zadel za kulisami ob službujočega policista, steklenica mu je padla na tla, pa se ni razbila. Vendar je bil igralec prepričan, da je policist opazil, kaj nosi s seboj in je bil ves večer v najhujšem strahu. Vsak hip je pričakoval aretacije z vsemi posledicami, ki si jih je predstavljal v kar najbolj temni luči. Policista se je izogibal, kakor je mogel; če je stal za

kulisami na levi strani, je vstopal na oder skozi desno stran, če je stal na desni, je vstopal skozi levo. Treba je bilo najbolj čudnih improvizacij, da ni vsa igra zašla v fujasko in dvakrat je režiser igralca ostro narahulil. Na zadnje je bilo tudi predstave konec. Sokolov pa se je zmuznil z električno naglico v svojo kabino in se vanjo zaklenil. Ni bil še preoblečen, ko je nekdo krepko potrkal na vrata. Sokolovu so stopile znojne kaplje na čelo, s tresočo se roko je odprl in zagledal pred vrati — policista z nekakšno knjigo v roki. Igralec je omahnil na stol, presenečen policist pa je skočil k njemu, ga prijel za roko in velel: »Oprostite, hotel sem vas prositi, da bi obogateli mojo spominsko knjigo za svoj avtogram...«

Vzroki železniške katastrofe pri Brnu

Avtentične ugotovitve o poteku in vzrokih nesreče

Brno, 12. septembra.

Podoba je, da železniška nesreča na kavstavi postaji Zajeci ni samo največja katastrofa te vrste na češkoslovaških tleh, odkar obstoji republika, marveč da je to največja železniška nezgoda zadnjih let v Evropi sploh. Ta prežalostni rekord je tem težji, ker je bilo na prvi pogled ugotovljeno, da jo je zakrivila grozna brezbržnost in nemarnost nižjih podrejenih organov.

Potek katastrofalnega dogodka je sedaj pojasnjen in je v kratkem tak: Brzovlak, ki ob osmih zpušča praški Masarykov kolodvor in ima za cilj Bratislavo, je od Brna do Břeclave vozil po enotni progi. Imel je 13 vozov, od katerih je bil jedilni voz sedmi. Na postaji Zajeci se je ta vlak križal s tovornim, ki je šel stal na postaji. Ker je bila proga označena s signalom »prostost«, je strojevodja brzovlaka zmanjšal hitrost na 60 km, toda šele nekoliko metrov pred tovornim vlakom je opazil, da vozi direktno na tovorni vlak, ki je stal na istem tiru. Zavrl je stroj in mu dal paro v nasprotno smer, toda vse to že ni nič več pomagalo. Strojvodja je komaj še skočil s stroja in že se je njegov vlak z vso silo zalezel v tovorni vlak.

Po nesreči je stal tovorni vlak nad jamo pod tiro, ki služi za čiščenje stroja; stroj brzovlaka se je po udaru na stroj tovrnega vlaka zaril v to jamo in na ta način prestregel vozove brzovlaka v polnem teku, da so se morali razbiti. Ako bi se bil tovorni vlak kolikolič udal sunku brzovlaka, bi nesreča ne bila tako grozna. Posledica brzega navala vozov na lokomotivo, ki je zapirala tir, je bila ta, da so se tračnice prelomile kakor šibice in se razsule okoli mesta nesreče v kosih, dolgih po kak meter. Službeni voz se je prvi razbil na drobne kosce in vsi ljudje v njem so bili popolnoma zmekčani. Prvi osebni voz je z zadnjim koncem skočil s tira in se postavil pokonci, drugi za njim je bil vržen daleč stran, tretji pa je zadel v prvega in v kolikor ta še ni bil popolnoma razbit, se je tretji voz zapil vanj in dokončal uničevalno delo. Naslednji vozovi so priletili v se same razvaline. Sedmi je bil jedilni voz, ki je ostal med polomljenim lesovjem in železjem, skrivljenim v bizarne forme, kot dokument solidnega dela: na njem se ni nič poškodovalo, niti les niti kovina. Izmed 46 oseb, ki so se mudile v njem, je bil ranjen samo kuhar z loncem v glavo in neka gospodična v obraz s krožnikom, ki ga je v trenutku udarca držala pred ustmi.

V tem vozu je bil rešen med drugimi tudi rumunski minister Angelescu, ki se je vračal iz Brna s slavnosti agrarne stranke. Od potnikov, ki so se nahajali v prvih vozovih, jih je le malo ušlo samo s lahkim poškodbami, po večini so bili strašno razmesarjeni. V zadnjih vozovih pa je prišlo le do lažjih poškodb, povzročenih po hudem sunku in po prtljaji, ki je popadala s polic. Pripovedujejo, da je silni sunek vrigel ljudi naenkrat na kup in potniki so se v zmešnjavi začeli med seboj pretepati.

Položaj po katastrofi je bil obupen in grozen, ali pomoči ni bilo mogoče priključiti. Nesreča se je zgodila v ponedeljek popoldne in ves naslednji dan še ni bil ugotovljen nje obseg. Uradna poročila so sicer govorila samo o materialni škodi, toda ravno radi tega so se rodile najfantastičnejše domneve o velikanskem številu žrtev. Teh domnev še danes ne morejo pobiti podrobne in definitivne uradne ugotovitve in javnost jim ne verjame, tako nerazumno je postopala uradna poročevalna služba. V celem je mrtvih 21 in težko ranjenih 29 oseb. Od ubitih doslej štiri osebe še niso identificirane: 3 moški in 1 ženska. Večina potnikov je bila iz Nemčije in z Duma, dva težko ranjena sta iz Rumunije, nekoliko jih je iz Prage in ostale češkoslovaške, od jugoslovenov ni bil ubit ali ranjen nihče, dast se jih je vozilo v vlaku več.

Kakor je že znano, je nesrečo zakrivil

Ob 5. obletnici, od kar je Primo de Rivera osnoval na Španskem diktaturo.

Albert Jean:

Šimpanz

Ravnatelj je s hladnim pogledom ošinil rdečelasnega dečka, ki je žvečil gumo, in vprašal:

»Kako se pišeš?«
»Busley, je dobil v odgovor.
»Ali si prečital oglaš?«
»Prečital, gospodi!«
»Šimpanz, ki sem ga hotel uporabiti v filmu, je odpovedal... To je glupa žival brez samoljubja in častiljublja... Nobenega priznora ni mogoče napraviti z njim, nobene kretnje mu ne morem vtisniti v glavo... In tako sem sklenil, da ga zamenjam z igralcem, ki se preoblekel v opico. Ali se boš znal maskirati in odigrati to vlogo?«
»Mislim, da bom,« je odvrnil deček.
»In kdaj prideš na poskušnjo?«
»Če izvolite, lahko takoj.«
»Torej naprej!« je velel ravnatelj in udaril v gong.
Prišel je tajnik.
»Griček, se je ravnatelj obrnil k njemu, »odvedite ga v Sidneyevo garderobo, da se preobleče!«
V garderobi je Busley potegnil iz vreče, ki jo je bil prinesel s seboj, dlakasto triko, dve veliki čeljusti iz gume, podbradek, lasuljo, lepivo in črtala za

barvanje. Poleg sebe je položil posnetek pravega šimpanza ki se je odbijal v zrcalu, pred katerim je stal. Oblekel se je v triko in jel prenaresati svoj obraz v šimpanzov gobec.

Maskiranje je bilo zelo zamudno in težko. Ko je prešlo petdeset minut, je bil že ves znojien in potne kaplje so mu polzele čez plavo pobarvane obrvi, vrhu katerih je hotel prilepiti še dva koščka maske.

Ravnatelj je čakal Busleya v pisarni. Nestrpnost se ga je že lotevala. Napolnjen se je odprla vrata in Busley se je prikazal med njimi. Bil je v silni zadregi, zakaj maska se mu ni bila posrečila in ravnatelj ga je sprejel z osornimi besedami:

»Ti si res opica! Izgini! Poiščem si drugega šimpanza!«

Busley je resignirano pogoltnil ravnateljeve psovke in spravlil v žep pet dolarjev, ki si jih je bil izprosil do drugega dne, ko je hotel še enkrat poskusiti svojo srečo pred strogim vsemogočnikom.

»Nabavi si drugo masko!« je kričal ravnatelj. »Dokaži, da si resničen šimpanz, ne pa potvorla! Če to dosežeš, te sprejemem v službo.«

Obrnil se je — in malo da se ni ustra-

šil. Dolga roka iz temnega, omreženega ozadja ga je bila popadla za šop las na glavi. Busley je vztrepetal in šimpanz v kletki se je odmaknil. Glupa žival, je pomislil Busley. In spet se je oglašil ravnatelj:

»Šimpanz... ima rad ljudi in prost, da bi ga kratkočasili... miloval. Opice pa ne prenese v svoji bližini. Če jo zagrada, podivja, pade po njej in jo bije kakor besen. Nauči se kaj iz tega.«

Iz rešetke je še enkrat segla šimpanzova roka. Šimpanz je bil željan sočutja. Busleya je to tako osrečilo, da mu je podal svojo roko.

Nato je izginil.

Tisto noč je vse spalo v malih vlah, ki so bile razporejene okoli studija. Nenadoma, sredi polnoči, je planil divji krič. Osobje filmskega podjetja se je zdramilo in planilo na prosto.

»Kaj se je zgodilo?«

»Šimpanz je dobil napad!« so odgovarjali drugi.

Stekli so h kletki in zavrtili gumb, da se je užgala električna luč, ki je kakor majhno solnce obsijala šimpanzovo kletko.

»Pozor, v kletki sta dva!« je zaklical ravnatelj.

Besen boj, boj na življenje in smrt

Silva:

Gospod Jošt

Nekaj žalostnoveselega so prav za prav takale stalna omizja. Na primer pri »Kuščarjevem stegnu« v Stranski ulici. Gospodična voditeljica, potem inženir, nadzornik, koncipient, avskultant, kontrolor. Prihajajo in odhajajo, nikakih tanjših stvari ni med njimi, vsak ima svoje reči, nikoli se ne bodo prebili drug do drugega, drug od drugega se menda tudi ne bodo. Vsak opoldan in vsak večer jih družijo stalno omizje, vsak opoldan in vsak večer tuhtajo, kako bi se sešli ali razšli; težko se živi takole blizu narazen.

Na primer gospod Jošt. Z avskultantom sta bila na gimnaziji. In ko ga je tako nekoč čez leta zanesla do tegale »Kuščarjevega stegna«, sta se veselo pozdravila in avskultant je rekel: »Kar k nam prisidi, kaj boš sam! Vidiš, tukajle smo: gospodična voditeljica, inženir, nadzornik, koncipient, kontrolor.«

Človek je izprva v tujem kraju skoro tako sam, kot na koncu, ko ga je že vsak po svoje iznenadil. In takole stalno omizje je že nekaj — si je mislil gospod Jošt. Človek, recimo, lahko reče, da je vroče in vsi mu pritrde. Zmerom

Kraljestvo mode

Jesen ski plašč

se zelo očitno razlikuje od dosedanjih ogrtačev. Če se domislamo, kakšna so bila zimska ogrinjala še pred nedavnim časom, vidimo, da je imel ta kos garderobe na sebi vedno nekaj težkega in okornega, kar se ni dalo ublažiti.

Nova moda je tako bogata na fantaziji, tako sproščena sleherne konvencionalnosti in pritiska, da je ta ležernost prešla tudi na plašče in druge kreacije.

Materijale za plašče so seveda temu primerno mehke, obenem pa tople in prijetne v barvi. Zelo hvaležno je damsko suknjo, ki postaja zopet velika moda. A tudi barvni se čedalje česče pojavlja na ulici. Letošnja jesenska in zimska moda mu je zopet na stežaj odprla vrata.

Glede barve moramo poudariti, da je letošnja sezona takorekoč brez barve. Odtenke si volji modna dama po lastnem okusu. Fantazija ima torej široka krila in se lahko odloči za poljubno nianso. Seveda imajo temne barve že zaradi časa samega prednost pred svetlimi. Če pa smemo namigniti na nekakšno modno barvo, jo označimo z lešnikastorjavo in s petrolejsko silvo, ki pa ne sme vleči preveč na zeleno.

Nevsiljive in elegantne kakor barve so tudi nove modne linije. Njih tendenca se da izraziti v nekaj besedah: mladostnost, lahkostnost, nepristiljenost.

Oblike so zelo raznovrstne. Poleg zvončastih plaščev se čisto videva paletot, na katerega bi modna dama težko resignirala. Kot posebna novost se uvajajo takozvani

princesasti plašči, ki zahtevajo izredno vitko postavbo in brezhibno figuro.

Posebnost novih plaščev je tudi to, da so zelo skromno garnirani, kar seveda povzdigne njihovo eleganco. K veliki modi spada tudi kožuhočina.

Tretji model na naši sliki prikazuje aperten, raven paletot, ki je v sredini sešit, kakor snop žarkov, spodaj pa zaokrožen in povsod obrobljen s kožuhočino. Za obrobljenje se uporablja le kratka dlaka.

Zelo eleganten plašč za popoldne in zvečer je iz črne sobljevne ter obrobljen s perzijsko kožuhočino. Primer te vrste vidimo na četrtem modelu. Tudi ta model je čisto raven in samo na hrbtini partiji nekoliko okrašen s trakci.

Prva risba kaže sportni plašč s kožuhočastim ovratnikom, druga risba pa predstavlja ogrtač tiste vrste, ki bo v najkrajšem času zelo moderen. Na tem plašču si velja ogledati posebno reverje na ovratniku, ki niso obšiti s kožuhočino, med tem ko so rokavi obrobljeni.

Šal

je postal nerazdružljiv spremljevalec modne dame in se nosi ob vsaki priložnosti. Praviloma je iz istega materiala kakor obleka. Zelo čedno se prilaga šal kot dopolnilo izreza na toaletah, zlasti če ga pritrdiš na desnem ramenu v podobi pentljicaste metuljčke. Moderno je tudi postalo večkratno ovijanje šala okrog vratu, ki pa seveda pristoji samo visokim postavam z dolgimi vratovi. V tem primeru se zapne šal na levi strani s posebnimi modnimi gumbi.

NOGAVICE kupite

v Tovarniški zalogi nogavic in plenit v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 14 nasproti hotela Union 178.

Svetlobni kontrasti

so v jesenski mode zelo priljubljeni, pri čemer prihaja v poštev posebno satinov krep. Tudi klobučarska moda se je tega oprijela. Naša skica predloži dva apartna klobuka iz klobučevine, garnirana s trakci iz svile, ki učinkujejo zelo dekorativno.

de človeku dobro, kadar najde somišljenike. Drugi mu menda ne bodo pridili in se bo lahko prekal. Človeku tudi dobro de, kadar se lahko prereka. Za stol je prijel gospod Jošt in gospodična voditeljica, inženir, nadzornik, koncipijent, kontrolor so se nasmejljali in avskultant ga je potrepljal po rami: »No, vidiš!«

In gospod Jošt je videl: Angelico — natakario, ki je polila gospodično voditeljico z juho, inženirja, ki je naročil prav natanko: pol rumenega, pol malinovega in za en dober prst sifona, nadzornika, ki se je razburjal nad zametljivo postrežbo, koncipijenta, ki je navadno molčal, kontrolorja, ki si je s sirovim zavrtkom pokvaril želodec. »Nobene sirove stvari človek lahko ne prenese,« je na tihem mislil gospod Jošt in se ozrl še po drugih gostih, ki niso bili stalno omizje in so prihajali kar tako.

»Le čigav je,« se je razburjal nekoč po večerji nadzornik, ko je bil gospod Jošt odšel. »Ne odkrije se, pa se ne odkrije!« »Klerikalec je,« — se je oglašil avskultant, ki se je menda spoznal na take reči. »Ne dal bi glave za to,« je ugovarjal nadzornik. »Če ni klerikalec, je pa komunist!«

Ojoj, kaj si vse človek pri stalnem omizju nakopile na glavo. In vsak opoldan in vsak večer so tuhtali, kako bi se sešli ali razšli. Težko so živeli takole blizu narazen, najbolj težko gospod Jošt, ki je bil najbolj sam. Gospodična voditeljica je prinesla novico.

Stalno omizje se bo spet razširilo za en stol, seveda, če jim je prav tako. Mlada, novonastavljena učiteljica pride.

Gospod Jošt je stikal po časopisih in je menda preslišal, tudi koncipijenta, ki je navadno molčal, ni razburila ta novica. Vsem drugim pa je bilo to, da je lepa in mlada, vpludna in prijazna, boječa in neizkušena, vse premalo. Sto vprašanj so imeli, in ko gospodična voditeljica že prav nič več ni vedela, so začeli sami ugibati. Gotovo še ni bila nikoli takole med moškimi, gotovo še nima fanta, gotovo se bo kaj vnela. Le za koga?

»Inženir, nadzornik, koncipijent, avskultant, kontrolor, gospod Jošt.« — Še nikoli ni bila takole med moškimi in tesno ji je bilo izprva. Potem se je navadila. In vsak opoldan in vsak večer so prihajali in odhajali, slutili so, da raste nekaj tanjšega med njimi, pa niso prav

Elegantne čunajske in parške

toalete za

dame

F. Lukič

Štritarjeva ulica

Zdravniška posvetovalnica

Vsem p. t. dopisnikom, ki se z vprašanji in za nasvete obračajo na »posvetovalnico« ponovno javljamo, da se pod nohnenim pogojem ne moremo spuščati v privatno korespondenco ali celo v ordinacijo z recepturami. Zato prosimo p. t. dopisovalce, naj ne prilagajajo svojim pismom ne znamk ne denarja, katerega načelno ne sprejemamo, ker nam s tem delajo samo neprimernost in delo. — G. D. F. v S. Opustite nekaj časa vsako umivanje z milom. Morda bo zadostovalo, da srbečica izgine. Če je koža jako suha, mažite jo s kako kremo. Z domačim delom vohče posebno s pomivanjem posode, se seveda roke ne lepotijo. Pordelost, ponorki, zatrki in podobno se pa da ublažiti z umivanjem v topli vodi in močno se penecim nečim milom. Vrh tega si udrgavajte v kožo krepko sledečo kompozicijo: 2 odst. borvaselin, zlate kreme po 10 gr, dihidronovega mazila, 5 gr glicerina, novoga mazila, Lanolina, mitina in cinkovega mazila vsakega po 8 gramov. To mazilo vam napravi vsak lekarnar. Mesto te zmesi je priporočljiv tudi motiol. — G. I. C. — G. v L. Tako kolcanje je lahko prav različnega izvora; skorvedno pa je jako trdovratno in se rado povrača. Da se dožene vzrok krčem v preponi, je pa treba vedno natančne anamneze, preiskave in mnogokrat daljšega opazovanja. Pošlite morda prilično bolnico v ambulatorij živčnega oddelka tukajšnje bolnišnice na pregled. — G. A. V. v Z. Obkladki z raztopnino 1 žlice octovega kislega svinca na 1 liter vode ponoči bodo zadostovali. Potem naj se namaže bolnik z 2 odst. salicilovim lojem. — G. M. S. v P. p. Lj. v B. K. Nedvomno zahteva vaša bolezen strokovnega zdravljenja. Z nasveti se ne da nič opraviti. Prav je, da ste se odločili za kliniko, kjer se vse stori za vas, kar je mogoče; to je najboljša. — Glede cen na kliniki nismo informirani; ne bodo pa dosti večje kot v bolnicah. Obrnite se morda pismeno naravnost — kliniko. — Brez strokovnega pregleda in ugotovitve se ni moči izreči, kaj bo treba in kaj ne. To vse vam že pove ordinirajoči zdravnik po potrebi. Poedinih zdravnikov načelno ne priporočamo. — G. A. S. v Sl. B. Da se mi že načelno ne moremo spuščati v kritiko diagnoz in terapije posameznih zdravnikov, že iz vzroka, ker bolnikov ne poznamo, vam bo ne glede na vse ostalo kot inteligentnemu človeku, samo ob sebi umevno. Prav tako vam tudi iz umevnih razlogov ne moremo v zadevi ničesar svetovati. Karkoli podzavete, za vse se boste morali končno sami odločiti. Imate pa seveda svobodno pot tako v javnosti, ali na sodišče. — G. K. A. v S. Proti breztežnosti uporabljamo vsakovrstne grenčice. Te lahko zredite, kakor so že ali si daste iz njih skuhati čaj, ali jih po 48 ur ali tudi dalj časa namakate v kakem žganju, in jih potem v primernih količinah kot želočen liker zavzivate in sicer po eno do več ur pred jedjo. Encijan, oranžne luščine, pelin, kininova skorja itd., pa tudi druge

DAMA

v kožuhočnem plašču
vzbuja prijetno
-- pozornost --

Gotovo najmodernejšo izberbo po nizkih cenah nudi samo

L. ROT
Mestni trg 9

„Srečna zaročenka sem“

pravi razumna Mica. „Zmeraj bom mladostno izgledala, ker RADION prevzema mesto mene najtežje delo v hiši in sicer pranje perila. RADION pere sam in

varuje perilo!“

dišave, cvetice, ki vsebujejo eterična olja n. pr. kamelice in druge so za tak namen primerne in so tudi sestavine raznih lekarniških tinktur in likerjev za tek. — G. T. S. v S. Po vašem opisu ni moči povedati za kake vrste budo gre. Ker ste že v dozorli življenjski dobi, bi vam svetovali, da ne odlašate z zdravniško preiskavo in se čimprej obrnite na kak ga kirurga. — G. V. S. v P. Par noževih konic boraksa na lavo tople vode. — G. A. D. v B. V vsaki lekarni brez recepta. — G. S. v Lj. Nasvet nemogoč. Fosfite strokovnega zdravnika za očesne bolezni. — G. F. R. v M. Svetovali bi vam, da ne odlašate več in da bolnika takoj odpustite na oddelke za očesne bolezni v tukajšnji splošni javni bolnišnici. — G. T. K. v St. V. p. Z. Sarkom daje jako slabo prognozo. Če ima vaš bolnik novo tvorbo na kolenu in bolečine v prsnem košu, je opravičeno misliti na nasilitev oziroma zanos bolezni v pljuča.

Zahvala ge. Mitrovičeve

Ker so okoliščine zahtevale, da nepričakovano zapustim milo mi Ljubljano ter se podam na angažman na opero v Leipzigu, nisem imela priložnosti, da se poslovim od vseh milih prijateljev kolegov in znancev ter sploh od dragega ljubljanskega občinstva, ki mi je izkazalo vedno toliko ljubezni in simpatij, da sem se je težkega srca odločila za odhod iz Ljubljane.

Zato se tem potom poslavljam od vseh in se jim zahvaljujem — v prvi vrsti dra-

gemu ljubljanskemu občinstvu in strokovni kritiki, ki je spremljala moje delovanje vedno z ljubečnjivo in simpatijami.

Nadalje se zahvaljujem vsem prijateljem in kolegom, gledališki upravi, posebno še g. ravnatelju Mirku Poliču in g. kapelniku, ki so storili vse, da mi je življenje v Ljubljani ostalo v redko lepem spominu. Priskrba hvala vsem in — na svidenje! Leipzig, 12. septembra 1928.

ANČICA MITROVIČEVA.

Berlinski simfonični orkester koncertira v petek, dne 21. t. m., v veliki dvorani hotela Union pod vodstvom glavnega dirigenta, nemškega generalnega glasbenega ravnatelja dr. Ernesta Kunwalda Orkester, ki je znan kot eden najboljših simfoničnih orkestrrov cele Evrope, je v zadnjem času prepotoval vso srednjo Evropo ter izvedel celo vrsto koncertov v vseh glavnih centrih z največjim uspehom. Za Ljubljano je določen izredno interesen program, ki obsega predvsem klasično glasbo. — Iz za zadnjega koncerta Češke Filharmonije še nismo čuli tako imponantnega simfoničnega korpusa kakor je ta berlinski orkester. — Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Jutri, v nedeljo zvečer, ob pol 20. uri se poje v dramskem gledališču »Grolica Marica«, ki je doživela na našem odru izmed vseh operet dosedaj največje aprizoritev in je brez dvoma pri občinstvu tudi najbolj priljubljena. V opereti nastopijo glavni nosilci naših operetnih vlog, ki so nam porok, da bo tudi ta predstava v vsakem pogledu uspeša. Cene so znižane operne. Predprodaja v dramskem gledališču.

Kr žanka „Jelen“

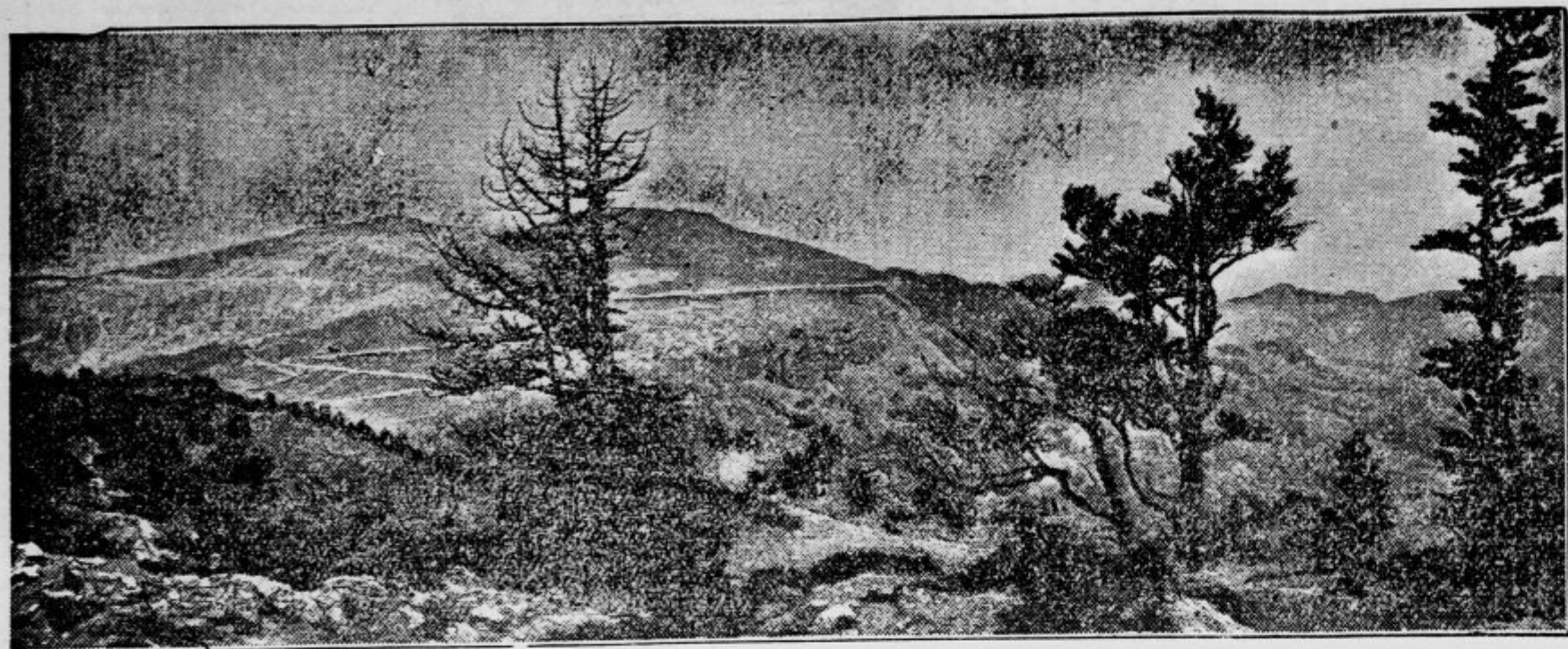
Vodovavno: 1. osebni zaimek, 3. gozdna žival, 6. predlog, 7. pozdrav, 9. riba, 10. predlog, 11. kratka, 12. md, 13. del obraza, 15. zapuščina, 17. moško ime, 20. del večnosti, 21. indijsko plemo, 25. vladar, 27. žensko ime, 29. češko ime, 31. doba, 33. osebni zaimek, 35. država v USA, 38. čen, 39. slovanska država, 40. žival, 41. pariška pojava, 44. bližnji sorodnik.

Navpično: 1. medmet, 2. nikačnica, 4. reka v Franciji (fonetično), 5. moško ime, 8. pesnitev, 9. veznik, 10. moško ime, 11. srbi, ime, 12. bližnja sorodnica, 13. letovišče v Sloveniji, 14. veznik, 16. pomožni gla-

gol, 17. svetopisemska oseba, 18. kras, 19. bolezen, 20. nota, 22. železov sovražnik, 23. kons, 24. hipotetična snov vsemirja, 26. kvartaški izraz, 28. opera, 30. egiptovski božanstvo, 32. rokodelce, 34. osebni zaimek, 37. akademski naslov, 42. predlog, 43. veznik.

Rešitev nedeljske kržanka. Vodovavno: 1. rak, 4. Stromboli, 9. Jo, 10. Egon, 13. pastorka, 14. na, 16. Reims — Navpično: 1. rt, 2. Ares, 3. ko, 4. srp, 5. mio, 6. bor, 7. Lear, 8. lg, 11. oni, 12. nam.

Kajmakčalan

Planini Dobro polje in Vetrenik

Brodi septembra 1918., to dni pred desetimi leti, so vrgle srbske divizije, pomnožene s hrvatskimi in slovenskimi vojniki bojarake čete iz strelskih jarkov v pozicije, ki so se vlekle tod naokoli. Drle so čez planine Sokol, Dobro polje in Vetrenik s devizo: Zmaga ali smrt! — in so popolnoma strle sovražnika.

Kajmakčalan, to tje zveneče imo visoke planine na skrajnem jugu naše države, predstavlja enega najslavnejših činov naše jugoslovenske vojske, ko sta priznana hrabri srbski vojniki in njemu enaki jugoslovenski dobroveljci iz tedaj še neosvobojenih pokrajin z nadčloveškim naporom v krvavi borbi utemeljila sijajno tradicijo naše narodne vojske.

Vse naše deklaracije, niška, majmlička in krška, bi ostale samo kosi papirja, popisane za visokoletečimi frazami, da jih ni na bojnem polju potrdila puška ujedinenega naroda in jim tako pripomogla do veljave. Kajmakčalan ni samo zadeva enega plemena, kakor bi sedaj radi dokazali ljudje, ki jim nobena stvar ni dovolj sveta, da je ne bi skušali oblatiti s tem, da jo vlačijo v vrtnice vsakdanje politične borbe. Veličastni čin proboja solunske fronte, ki ga je na Kajmakčalanu izvršila vojska ujedinenega naroda, znači prvo vrzel, ki je zazijala v železnem obroču centralnih sil, da se je potem v mesecu dni razsula nemško-madžarska trdnjava.

Ako z brati Srbi slavimo Kosovo, prinašamo temu krepkemu slovanskemu plemenu, da je iz bolečine poraza rodilo svetlo misel - vodnico, ki je postala

la po dolgih stoletjih miselni stožec našega osvobojenja in ujedinenja. V proslavljanju Kosova je zapopadana naša hvaležnost bratskemu plemenu za ono orjaško delo, ki ga je izvršilo tudi za nas brez našega sodelovanja. Slaveč Kajmakčalan pa se zavedamo, da smo pri tem dogodku sodelovali tudi mi, da se je tam lila tudi naša slovenska kri in da so tam tudi naši dobrovoljci bojevali težak in krut boj v proseh skupne jugoslovenske stvari.

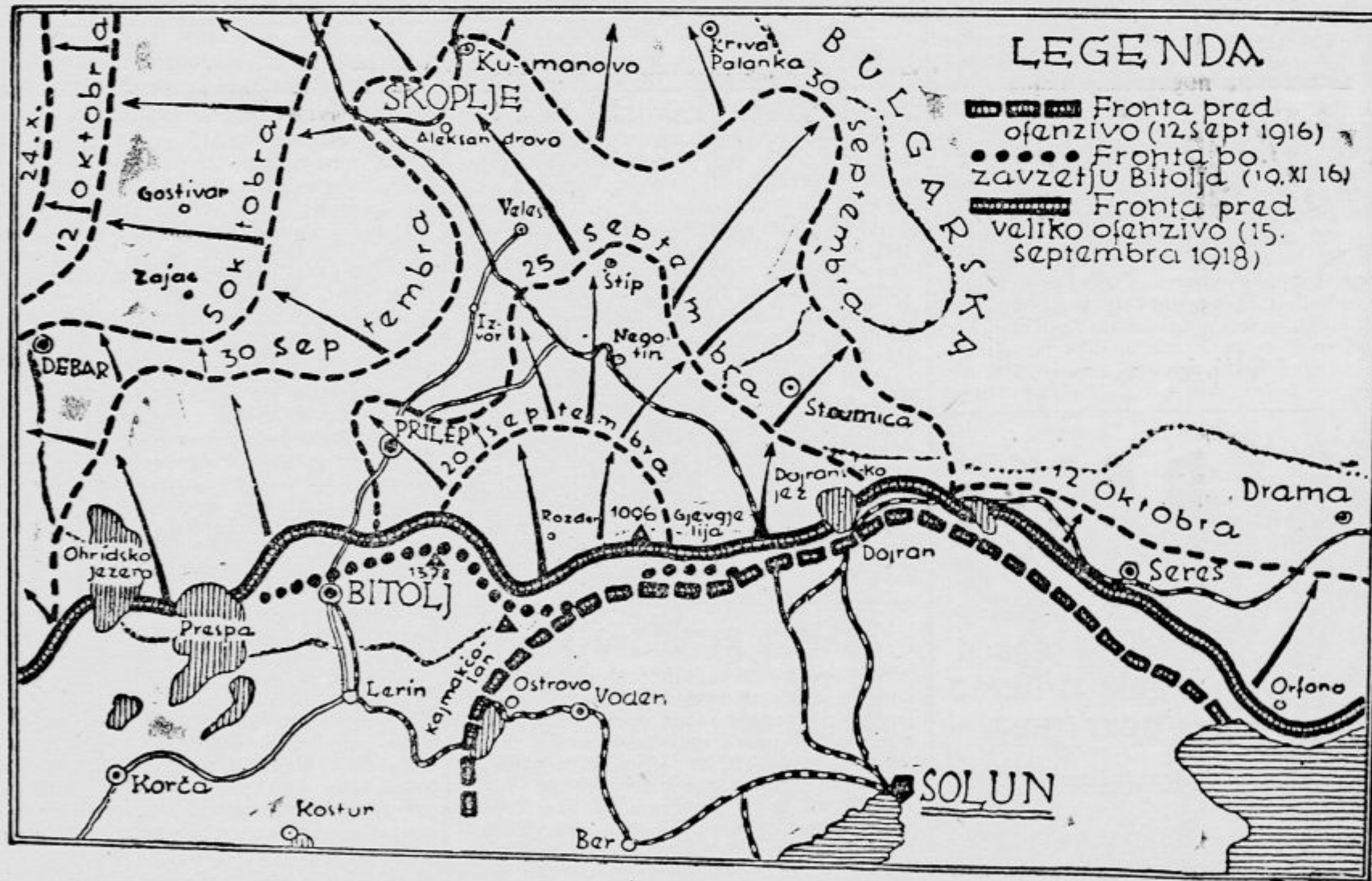
Deseta obletnica velepomembne bitke na Kajmakčalanu je tedaj sponinski praznik prve velike zmage ujedinenega srbsko-hrvatsko-slovenskega oboroženega naroda in nam priča, kaka močena dela lahko vršimo, ako složno stopamo po stopinjah kajmakčalanskih junakov in z isto nesebičnostjo delujemo za proseh domovine, s kakršno so nam jo oni pred desetimi leti priborili in osvobodili.

Obnovljena srbska vojska, pomnožena z desetisoči jugoslovenskih dobrovoljcev, ki so prinesli v vojsko ujedinenega naroda predvsem tudi veliko moralno silo, se je začela zmagovito uveljavljati septembra meseca 1. 1918. V strašnih bojih je ta obnovljena vojska osvojila višine okoli Ostrovskega

jezera. Borba je dosegla svoj vršek 18. septembra, ko je pal Kajmakčalan, 2517 metrov visoka, negostoljubna planina. Odtod je vodila odprta pot v domovino. Sovražnik se je v neredu umikal in le od časa do časa so se Nemci zamen ustavljali zmagovitim četam, ki so z nepojmljivim elanom vršile veliko delo osvobojenja. Kajmakčalan, Sokol, Dobro polje in Vetrenik so imena, ki bodo poznim rodovom pričala o slavnem pohodu vojske ujedinenega naroda, imena, ki tvorijo temelj naše državne svobode.

Po tisočletnem presledku je tudi slovenski vojak vodil borbo za svoj račun in proti zatiralcem svojega naroda ter tako otvoril novo epoho. Te borbe so sijajen temelj za tradicijo nove jugoslovenske vojske in s ponosom ugotavljamo, da je ta temelj gradil tudi slovenski vojak! Zato je Kajmakčalan tudi znamenje naše slave, plod naše krvi in naših naporov!

V globoki pobožnosti se spominjamo kajmakčalanskih junakov in oddajamo dolžno čast njih manom obenem z brati Hrvati in Srbi, želeč, da bi ta svetli praznik doprinesel k skorajšnji slogi, da ne zapravijo nesposobni nasledniki plodu svojih slavnih prednikov!

Situacijska karta srbskih bojov v Južni Srbiji

Legenda prikazuje fronte pred ofenzivo 12. septembra 1916., po zavzetju Bitolja 19. XI. 1916. in pred odločilno ofenzivo dne 15. septembra 1918.

H. Pontoppidan:

Kamen modrih

Nekoč je živel mlad človek, slišal je, ko so govorili o kamnu modrih, ki leži še rane in lajša vse boli, in ko mu je pognal mah na bradi, se je odpravil v daljni svet, da poišče kamen.

Iskal ga je ob studencu ljubezni, kjer so se vsake večer shajale lepe deklice, ki so hodile z lončenimi posodami po vodo. Udaril je s popotno palico na božjo iskro zvestobe in se spustil v brezdanost znanosti... a nikjer ni bilo utešeno njegovo hrepenenje in ni kjer niso bile olajšane njegove boli.

Pa je slišal o možu, ki skupaj z volkom samotno prebiva tam nekje v puštinji. Bil je predraga kralj, ki je vladal nekoč na širni zemlji od bregov jutranje zarje pa do ravnin večernih temin. Stanoval je v gradiču s sto zlatimi stolpci in najlepša hčerka zemlje je bila njegova. Zdaj je živel kot prosjak v siromašni bajti, izdan po svojem narodu, zapuščen po ženi, osovažen, izgnan po svojih sinovih, ki so mu bili izžgali oči in ga pahnili v bedo. Mladi človek, ki je romal v puščino, da obišče tega tako kruto preizkušeneža moža, ga je našel v zemeljski votlini: čepel je na kamnu in se igral s petimi mladimi volkovi, ki so ležali na hrbtu in razgrehali zemljo. Brada in lasje so mu bili beli, ko da je starec, vi-

soka postava je bila sključena in imel je komaj toliko cunj, da je zakril gofoto.

Ko je slišal, da se nekdo bliža po pisku, je vzdignil močno glavo in preko zagorelega obličja z globokimi votlimi očnimi jamicami mu je zaigral smehljaj.

Mladi popotnik se je zelo začudil in dejal: «Ali si ti tisti, ki si bil kralj, in vladal širni zemlji od bregov jutranje zarje do poljan večernih temin?»

Starec je pokimal. «Da, jaz sem!» je pristavil z zagonetnim nasmehom.

«In ali si ti stanoval v gradu s sto zlatimi stolpci, in je bila tvoja najlepša hčerka sveta?»

«Da, sin, jaz sem tisti!»

«In ali je tebe izdal tvoj narod, zapustila žena, osovražili in pregnali sinovi, ki so ti izžgali oči in te pahnili v bedo?»

«Da, dal.»

«In vendar se smešljajš?»

Tedaj je prešinilo mladega popotnika kakor blisk in vzkliknil je: «Resnično, tedaj si tudi našel kamen modrih, ki teši vse hrepenenje, zdravi vse rane in lajša vse boli!... Povej mi Ali ni tako?»

Starec je strmel. «Kamen modrih?... Nu, da, utegnil bi imeti prav, prijatelj!»

«Ali kje je?»

«Globoko tu notri!» je odvrnil starec in se udaril po prsih.

«Kaj meniš s tem?... Oh, povej mi!» je prosil mladenič in se vrgel s sklenjenimi rokami na kolena. «Kaj je kamen modrih, ki teši vse hrepenenje, celi vse rane in lajša bolečine?»

Tedaj se je ponosni kralj vzravnil in odgovoril: «To je globoka, nema mrznja do ljudi!»

Stella
pralno milo

vsebuje na vsakih 100 kom.
1 Dolar

Tvornica Vesel, Moravče.

Prigode porednega Bobija

G. Th. Rotman:

Vesela opičja zgodba

1. Bobi je bil kaj pametna in prebrisana opica. Njegov gospodar ga je bil pripeljal s seboj iz Afrike, da je v cirkusu za denar razkazoval svoje spretnosti in umetnje. Kupil mu je tudi lepo obleko; tako nališpan je bil Bobi ljubljene občinstva in glavni junak vsake predstave.

2. Na kalost pa ima tudi življenje opice svoje zoprne strani. Ko ga je Bobi nekoč pri predstavi polomil, so ga neusmiljeno naklestili. To se mu je tolikanj zamerilo, da jo je še tisto noč popihal. »Oj z Bogom, suženjsko življenje, svoboda je pač lepša stvar!«

3. Med tem, ko ga je gospodar iskal in ves obupan begal po cirkusu, je Bobi pritekel v park in se je skril med listjem velikega kostanja; tam je tudi prenočil. Niti jutraj se še ni upal na svetlo, ampak se je rajši kratkočasil s tem, a je obnetaval izprehajalce s kostanjem.

4. Ena njegovih prvih krtev je bil doktor Plešec, imeniten in postaven gospod, ki se je vedno izprehajal s klubom v roki. Tieski mu je priletel debel kostanj s vso močjo na golo glavo. Doktor Plešec je srdito buljil na vse strani, dokler ni zagledal dveh šolarčkov, ki sta se mirno razgovarjala.

5. »Aha!« je zavpil. »To nesramnost vama poplačam!« Ko pa je ubral proti njima, se je spotaknil ob vrtnarjevo vodno cev, ki je ležala preko poti, in je telebnil na nos. A to še ni bilo najhujše: vrtnar je od nepričakovanega trzaja izgubil oblast nad cevjo ter poskropil gospodično, ki je sedela s knjigo v rokah na bližnji klopi.

6. Gospodična ni bila tako krotka, kakor bi si kdo mislil. Planila je s klopi, iztrgala vrtnarju cev in mu vrazil nemilo za nedežo, dokler se ni ves premočen sesedel na tla. A tedaj je prisopihal doktor Plešec z vestjo, da nesreče ni kriv vrtnar, ampak preklekana paglava. »Joj, joj,« so zastokali vsi trije, »mladine je vsak dan manj prida!«

7. Ko se je spet vse pomirilo, je prišla Spela z vozičkom, v katerem je peljala malo Bredico na izprehod. Vročina je bila huda in Spela je sopihaje sedla na klop pod Bobijevim drevesom. Skrbno je zaslonila dete z odejo, da ne bi sonce pripekalo nanj, in blaženo zadrmla.

8. »Imenitno mora biti, če ležiš v takemle krasnem vozičku,« je pomislila opica. Oprezno se je spustila s drevesa, vzela Bredico v naročje in skrila otročička za grm. Nato se je vlegla v voziček, potegnila si odejo na obraz in tudi sama zaspala.

Radio

Nedelja, 16. septembra.

LJUBLJANA 11: Promenadni koncert iz »Zvezde«. — 18: Pavlice. — 18.30: Šaljivi prizori (Damljo). — 19: Predavanje o radiju (Andree). — 20: Celo-solo s klavirjem in petje ge. Ribičeve. — 21.30: Poročila. — **ZAGREB 11.30:** Dopold. koncert. — 20: Prens koncert iz opere: Leoncavallovi »Glumaci«. — **PRAHA 18:** Arje in pesmi. — 19.10: Godba na pihala. — 20: Zabavni večer. — 22.20: Prens koncerta iz Brna. — **BRNO 18:** Pevski koncert. — 19.15: Orkestralni koncert. — 20: Koncert filmske glasbe. — 21: Prens koncerta z razstave. — **VARŠAVA 17:** Poljuden orkestralni koncert. — 20.15: Koncert solistov in orkestra. — **DUNAJ 11:** koncert simf. orkestra. — 16: Popoldanski koncert. — 18: Komorna glasba. — 20.10: Kalmánova opereta »Predpustna vila«. — **Lahka godba. — BERLIN 17:** Popoldanski koncert. — 20: Koncert. (sopran, violina in orkester). — **FRANKFURT 20.30:** koncert solistov in orkestra. — **LANGENBERG 20.10:** Kreutzerjeva opera »Taborišče in Granadi«. — **Lahka glasba. — STUTTGART 19:** Moderna glasba. — 20: Dunajski večer (Solist in orkester). — 21: Koncert filharmoničnega orkestra. — 22: Mešan večer. — **BUDIMPEŠTA 12.15:** Simfonični koncert 17: Popoldanski koncert. — 20.50: Stara in moderna godba za ples. — **Ciganska godba. — LONDON 21.05:** Koncert pevcev in vojaškega orkestra. — **RIM 21:** Simfonični koncert. — **STOCKHOLM 19.45:** Orkestralni in pevski koncert. — 21.40: Prens inozemskih postaj. — 1: Lahka godba in izidi volitev v švedski parlament.

Ponedeljek, 17. septembra.

LJUBLJANA 12: Godba in borzna poročila. — 18.30: Francosčina. — 19: Predavanje o zdravju. — 20: Koncert cerkvene glasbe. — 21.30: Poročila. **ZAGREB 17:** Popoldanski koncert. — 20.30: Prens programa iz Prage. — **PRAHA 19:** Slovaški večer iz Bratislave. — 20.30: Mednarodni koncert. 1. Dvojak: Serenada za godalni orkester. — 2. Arje iz oper »Jakobinec« in »Vragova stena«. 3. Foerster: »Cyano de Bergerac«; simf. suita. — 4. Foerster: Tri pesmi. — 5. Novak: »Tatra«; simf. pesnitev. — **BRNO 19:** Slovaški večer iz Bratislave. — 20.30: Prens koncerta iz Prage. — 22.15: Koncert z razstave. — **VARŠAVA 18:** Večerni koncert. — 20.30: Prens koncerta iz Prage. — **DUNAJ 11:** Dopoldanski koncert. — 16.15: Orkestralni koncert. — 20.30: Prens koncerta iz Prage. — **BERLIN 20:** Meyerbeerova opera »Perotek«. — **FRANKFURT 19.30:** Prens iz frankfurtske opere: Verdi: »Moč usode«. — **LANGENBERG 17.45:** koncert Beethovnovih skladb. — 20: Orkestralni koncert. — 21: Fantastične dogodovščine. — **Lahka godba. — STUTTGART 20.15:** Stare angleške pesmi. — **BUDIMPEŠTA 12:** Komorni koncert. — 17.45: Ciganska godba. — 20.30: koncert komorne glasbe. — **LONDON 19.15:** Koncert pevskega zbora. — 19.45: Francoske skladbe za flavto. — 20: Koncert orkestra soprana in tenorja. — 22.50: Beethovnova klavirska skladba. — **RIM 21:** Vokalen in instrumentalni koncert lahke glasbe. — **STOCKHOLM 18.30:** koncert zbora mandolin. — 21.15: koncert solistov in orkestra.

RABITE TUNGSRAM BARIJEVE CEVI

Torek, 18. septembra.

LJUBLJANA 12: Godba in borzne vesti. — 18.30: Nemščina. — 19: Predavanje. — 20: Večerni koncert kvarteta. — 21.30: Poročila. — **ZAGREB 17:** Popoldanski koncert. — 20.30: koncert ruske glasbe. — **PRAHA 17:** Vojaska godba. — 19.15: Koncert tamburašev. — 20: Mešan večer. — 21: Koncert solistov in orkestra. — **BRNO 17:** Popoldanski koncert. — 19.30: Dramski večer. — 21: Koncert z razstave. — **VARŠAVA 18:** Večerni koncert. — 20.30: Koncert solistov in orkestra. — **DUNAJ 11:** Dopoldanski koncert. — 16.15: Koncert kvarteta. — 20.05: Beethovnov klavirski trio v Es-duru, op. 70. — 20.45: Gledališki in pevski večer. — **BERLIN 20.30:** Gledališki večer. — **Lahka glasba. — FRANKFURT 20.15:** Sluhoigra o Joh. Seb. Bachu z njegovo godbo. — 21.15: Koncert iz Stuttgarta. — **LANGENBERG 17.45:** Večerni koncert. — 20: Orkestralni koncert. — 21.15: »Admiral«, igra z godbo. — **STUTTGART 20:** Recitacijski večer. — 21.15: Koncert mandolinjskega zbora. — **Lahka godba. — BUDIMPEŠTA 12:** Ciganska godba. — 17.45: Klavirski koncert in madžarske pesmi. — 19: Prens iz opere. — **Ciganska godba. — LONDON 19.15:** Zborovski koncert. — 19.45: Zamorske pesmi. — 20: Komorna glasba. — **RIM 21:** Tretje dejanje Saint-Saensove opere »Samson in Dalila«. — **STOCKHOLM 19.45:** koncert solistov in orkestra.

Sreda, 19. septembra.

LJUBLJANA 12: Godba in borzne vesti. — 18.30: Jezikovni tečaj. — 19: Predavanje. — 20: Večerni koncert. — **ZAGREB 17.30:** Popoldanski koncert. — 20.35: Schubertov večer. — **PRAHA 17:** Popoldanski koncert. — 18: Pevski koncert. — 19.15: Lahka godba. — 21.30: Klavirski koncert. — **BRNO 19:** Orkestralni koncert. — 20.10: komorna glasba. — 21: Koncert z razstave. — **VARŠAVA 18:** Večerni koncert. — 20.30: koncert solistov. — **DUNAJ 11:** Dopoldanski koncert. — 16.15: Orkestralni koncert. — 20.05: Koncert narodnih pesmi. — 21.15: Lahka godba. — **BERLIN 21:** koncert pevskega zbora. — 22.30: Lahka glasba. — **FRANKFURT 20.15:** Mešan večer. (Tenor,

Nočemo hvaliti, pustimo govoriti naše odjemalce!

Zahtevalje pri svojem trgovcu ravno kar 400.000 izvodov nakladi izšle INGELEN Radio poročila. V njih boste našli mnenja posestnikov INGELEN U 7 aprata, kralja okvirnih sprememb, INGELEN Radio zvočnika s sliko faksimilnih bakrovezov; tiskano na svilo. — V zalogi pri:

Radioval Ljubljana, Kongresni trg 3,
Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta,
Fran Bar-u, Mestni trg 5.

violina, orkester). — **LANGENBERG 17.45:** Novoromantična komorna glasba. — 20: Orkestralni koncert. — **STUTTGART 20.15:** Simfonični koncert filharmoničnega orkestra. — **Groteske. — BUDIMPEŠTA 12:** Ciganska godba. — 17.45: Popoldanski koncert. — 20.30: koncert solistov in orkestra. — **LONDON 19.15:** Zborovski koncert. — 19.45: Pevski koncert in vojaška godba. — **RIM 21:** Vokalen in instrumentalni koncert. — **STOCKHOLM 18.30:** Lahka godba. — 19.45: Koncert vojaškega orkestra. — 21: Večernice iz Upsale.

Sport

† Anton Černe

V petek je preminul po daljšem bolehanju v ljubljanski bolnici g. Anton Černe, faktor Jugoslovanske tiskarne. Pokojnik, znan po svojem kremenitem in veseljem značaju, je ves svoj itak počel odmerjeni prosti čas posvetiti slovenskemu sportu, zlasti nogometni panogi.

S posebno vmejo in ljubeznijo pa je deloval v SK Jadranu. Bil je njega soustanovitelj in je upravljal do smrti razne odborniške funkcije. V največjih težavah, ki jih je moral doživeti ustanavljajoči se klub, je bil pokojnik s svojim vztrajnim delom, s svojimi nasveti in denarno podporo dostikrat edina rešitev. Nikdar ni obupal nad klubovimi neuspehi in je zlasti redno članstvo bodril kot njih načelnik k vztrajnemu delu, požrtvovalnosti in napredku.

Zaradi svoje pravilčnosti in delavnosti si je pridobil zaupanje vseh slovenskih sportnih klubov. Sodeloval je v Ljubljanskem nogometnem podsavezu od njegove ustanovitve dalje, kjer se je zlasti udeleževal zadnja tri leta kot podpredsednik. Njegov res plemeniti sportni duh je tudi v tej organizaciji dostikrat premostil največje težave.

Bodi ohranjen plemenitemu sportniku v slovenskih sportnih organizacijah trajen spomin.

SK Jadran. Zaradi smrti načelnika naše nogom. sekcije g. Ant. Černeta se kvalifikacijska prvenstva, tekma odlogi. Pogreb se vrši v nedeljo ob 15. uri iz deželne bolnice. Pozivamo vse članstvo, da se pogreba polnoštevilno udeleži. Zbirališče pred deželno bolnico ob 14.45. — **Predsednik.**

Iz LNPa. — Predsedstvo LNP obvešča klube LNPa in člani podsaveznih odborov, da je preminul v petek dolgoletni, velezašlužni podpredsednik LNPa in SK Jadrana g. Anton Černe, faktor Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani. Predsedstvo LNPa poziva članstvo ljubljanskih klubov in odbornike LNPa, da v čim večjem številu sprejmejo blagopokojnega na njegovi zadnji poti. Pogreb se vrši danes, v nedeljo popoldne iz drž. bolnice, čas je razviden iz smrtnih oznanil. — **Predsednik.**

Medmestna tekma Ljubljana : Celovec

Danes popoldne na igrišču Ilirije. Po daljšem presledku bo imela Ljubljana zopet priliko videti v svoji sredi goste iz inozemstva in to reprezentanco Celovca oziroma Koroške. Ljubljanska in celovška reprezentanca se srečata danes četrtič na zelenem polju in nikakor ni nezanimivo, če si priključimo v spomin dosedaj dosežene rezultate. Prva tekma je izpadla s 3 : 2 v korist Ljubljane, druga tekma je bila s 3 : 3 neodločena, a tretjo je odločila zopet Ljubljana s 2 : 1 v svojo korist. Kakor vidimo iz tega, je Ljubljana vedno prekašala Celovčane, toda s temnimi rezultati.

Četrta tekma, ki se danes vrši, obeta biti izmed vseh dosedaj odigranih tekem najzanimivejša. Ker stojimo pred drugim tekmovalnim za savezni pokal, je sklenil LNP, da preizkusi tudi nekaj najboljših mariborskih igralcev v tekmi proti celovskemu teamu in da s tem podsaveznemu kapetanu možnost, da sestavi podsavezno reprezentanco, ki bo res dostojno predstavljala slovenski nogomet. Z ozirom na to, da bo ljubljanski team ojačen z igračmi iz Maribora, bodo tudi Celovčani kompletirali svoje moštvo s par igračmi iz Beljaka in bo torej ta tekma prav za prav tekma med reprezentanco LNPa in reprezentanco Kärntner Fussballverbanda.

Naš reprezentančni team bo sestavljen sledeče:

Kot rezerve bodo pozvani naslednji igralci: Pleš (I), Svetic (P), Zemljak (P) in Siska (I).

Naša reprezentanca je torej sestavljena iz igralcev naših treh vodilnih klubov. Ne moremo delati nikakih prognoz, če in kako se bo obnesla, vendar upamo, da se bo izkazala v najboljši luči in se bo tudi četrtič mogla Ljubljana afirmirati na zelenem polju.

Zaradi nenadne smrti podpredsednika SK Jadrana g. Černeta odpade za danes določena kvalifikacijska prvenstvena tekma med omenjenim klubom in SK Reka ter se vrši samo glavna tekma, medmestna tekma Ljubljana—Celovec, ki prične točno ob 16.30.

Običajno opozarjamo, da so na igrišču na razpolago krite tribune, ki omogočajo publiki zasledovati celoten potek igre tudi v najslabšem vremenu.

Hazena Ilirija : Primorje

Danes ob 11. dopoldne na prostoru Ilirije

Z današnjo tekmo med hazenskima družinama Ilirije in Primorja se prične odločilna tekma za letošnje hazensko prvenstvo Slovenije. Kakor pri nogometu se vrše hazensko prvenstveno tekmo letos ločeno v ljubljanskem in mariborskem okrožju, zmagovalca pa igra 30. t. m. in 7. oktobra dvojni finale, prvega v Ljubljani, drugega v Mariboru. V ljubljanski skupini vodi iz za pomladanske sezone SK Ilirija, dosedajni hazenski prvak Slovenije. Najpospešnejša nasprotnika ima tudi v tej sportni panogi v hazenastih ASK Primorje. V mariborski skupini je vodeči klub SSK Maribor. SK Mura je spomladaj izgubila toliko na terenu, da v letošnjem prvenstvenem tekmovalju po vsej verjetnosti ne bo igrala več pomembne vloge.

Hazena Ilirije je na svoji turneji po Srbiji z rezultati 3 : 3 in 10 : 3 proti beograjski reprezentanci vnovič dokazala, da spada med najboljšje hazenske družine v državi. Kot taka gre pač tudi v današnje srečanje s svojim lokalnim tekmeccm kot

favorit. Na drugi strani je hazena Primorje je tekmo zadnjih mesecev toliko napredovala, da se mora smatrati za popolnoma resnega tekmeča Iliriji, ki bi mogel odvzeti Iliriji eventualno tudi obe prvenstveni točki. Vsekakor se računa z zmago v obeh taborih.

Službene objave LNP. — Ex praesidio se objavlja: Reprezentančno moštvo Koroškega nogometnega saveza prispe v Ljubljano danes ob 11.35; člani podsaveznih odborov se naprošajo, da pričakujejo goste na kolodvoru; želeži je, da prisostvojujejo sprejemu tudi zastopniki ljubljanskih klubov. — V team proti Celovcu se postavlja namesto službeno zadržanega igr. L. Zupaniča igr. P. Zemljak (Primorje), dalje namesto obolelega igr. Verovška igr. Jos. Pleš (Ilirija). — Na prošnjo ASK Primorje se razreši igr. g. Svetic naloženih obveznosti glede na današnji medmestni tekmo. Glede igr. Zemljaka se prošnjo ASK Primorja ni moglo ugoditi. — Odobrijo se prijati, tekme Atletik SK : Primorje danes v Celju, Rapid : Deutscher SV Leoben danes v Mariboru in Rapid : GAK, Gradec 23. t. m. v Mariboru. — Zaradi slabega vremena se preloži prvenstvena tekma Grafika : Natakhar na kasnejši termin, ki ga bo še določil poslovni odbor. — **Tajnik I.**

Motoklub »Ljubljana« naznanja svojim članom, da so gorske dirke na Trojane prelozene na nedeljo dne 23. septembra.

ZSK Hermes. Danes dopoldne ob 10. se vrši trening med prvim moštvom in rezervno. Vodi ga g. Dolinar. Važno zaradi nedeljskih jesenskih prvenstvenih tekem. Pozivamo vse rezerviste in juniorje zaradi razdelitve opreme, da se ob isti uri oglase na igrišču ZSK Hermes. — **Predsednik.**

ASK Primorje (nog. sekcija). Danes ob 10. uri sestanek I. moštva v tajništvu Anžlovar, Vidic, Svetic, Zemljak, Slamič, Windisch, Pišek, Erman, Vrhovnik, Terček, Kariž, Jug II, Sočan, Slapar.

Motorna gorska dirka na Trojane. Zaradi deževnega vremena se motorne dirke, ki bi se imele vršiti dne 16. septembra t. l., odgodi na nedeljo dne 23. septembra t. l. ob istem času in sporedu. Pri tej priliki se opozarjajo vsi motociklisti, da vzdržijo to dirko samo sportniki amaterji; posebno se vabijo novinci, ki še nikoli niso startali na oficijelnih dirkah, da vpošljejo svoje prijave. Motoklub Celje.

Medklubske teniške turnir SK Ilirija : TKD Atena. Danes se vrši na prostorih TKD Atena medklubske teniške turnir med obema ljubljanskima kluboma. SK Ilirija, ki je v poslednjem času dosegla presenetljivo dobre rezultate proti SK Ptuj in SK Celje, bo nastopila s kompletnim prvim moštvom. Nastopili bodo gđ. Šaplja, Hoffmann, Svoboda in gg. Kmet, Bagroff, Zajec Vlado, Koželj, Staub in Stojan. Za TKD Ateno pa igrajo gđ. Ksenija Ravnharjeva, ga Marta Dacarjeva in gg. dr. Höglar, inž. Novak, inž. Finotti, Dacar, Zajc Vaso in Bleiweis-Trsteniški. Rezultat je povsem negotov in je pričakovati ostrega boja, posebno pri igrah dame-single. Začetek ob 8. uri.

Igrišče Ilirije. Ob vsakem vremenu.

Danes ob 16.30 popoldne medmestna nogometna tekma

Ljubljana : Celovec

Predigra ob 14.45. - Kvalifikacijska prvenstvena tekma za prestop v prvi razred Jadran : Reka.

Po svetu

Za Dunajčane je bila zadnja nogometna nedelja malo neprijetna. V tekмах za srednjeevropski pokal sta oba njihova zastopnika, Rapid in Admira podlegla. Dočim so Madžari zmago zaslužili, jo je Pražanom preskrbel berlinski sodnik Zander, ki mu berejo dunajski listi že ves teden neumisljene levite. Danes se vršita drugi dve tekni za semifinala, ena na Dunaju med Rapidom in Viktorijo in v Budimpešti med Admiron in Ferencvarosom. Šanse za finalista imata Rapid in Ferencvaros! — Prvenstvo gre na veliko. Na Dunaju vodi Vienna pred Austro in WAC, v Budimpešti je Hungaria izgubila točko proti Bastiji, Nemzeti pa je položil Ujpesta. — Nemci se tepejo danes na dveh frontah, v Norimberku proti Dancem, v Monakovem pa zastopstvo mesta proti Bernu.

Ze zlepa ni bil miling tako napet kot med avstrijskimi in poljskimi atletinjami na Dunaju. Sebe pri zadnji točki, v štafeti 4 X 100, sta dobili obe državi po 8 točk, kar je odločilo razmerje 54 : 52 za Avstrijo. Rezultati so bili prav dobri; med drugim so bili doseženi trije avstrijski in štirje poljski rekordi. Konopacka, je vrgla disk »samoz 36.84 m! Odlikovala pa se je še bolj v metu krogle, kjer je z 10.95 m postavila nov poljski rekord. Ljudi je bilo malo! — Velika mednarodna prireditve se je vršila tudi v Parizu, kjer so bili zbrani številni zvezdniki lahke atletike. Višek uspehov je dosegel črnc Cator iz Haitija, ki je skočil v daljavo 7.937 m in s tem postavil nov svetovni rekord v tej disciplini. Najbolji nevaren tekmecc mu je bil dosedaj soplemenjak Hubbard, ki je skočil 7.896, česar pa mu vsled nepravilne naprave niso oficijelno priznali. Na letošnji olimpijadi je Ham dosegel slec 773 cm, toda pred njo že tudi 798 m! Na vsak način bomo v kratkem na 8 m! — Na 800 m je zmagal Nemecc Engelhardt v 1 : 51.8, na angleško miljo, Nemecc Böcher v 4 : 25, na 2000 m Nemecc Körnig v 19.6, v skoku v višino Francoz Ferrier itd. Danes se udarilo v Budimpešti Italijani in Madžari ter Poljaki in Čehi v Pragi. Madžari so se dobo pripravili, da popravijo lanski poraz v Bollogu. Pri državnih prvenstvih se je odlikoval Barsi na 400 m ter dosegel v času 49 nov rekord. Na kratkih progah je dober Fluck, v ostalih disciplinah pa čitamo tudi imena Farkas, Kesmarky, Szepes, Egri itd. — Nurni se vozi po Nemčiji: v Düsseldorfu je zmagal na 3000 m v času 8 : 29.6. Danes teden starta še na Dunaju, nato se pa za vselej loči od tekališč.

Za plavalce preko Rokavskega liva je sedaj že vse bolj urejeno. Zaradi prevelike frekvence in splošnega nereda pri doseganju raznih rekordov so Angleži ustanovili zanimivo organizacijo tkzv. Channel Swimming Association, ki bo sedaj nadzirala vsakega plavalca preko La Manche. Nedavno je neki predmešč celotil, ker jo je skušal

brez kontrole mahnjati »prekoc. — Plavanje preko jezera Ontario, ki so bila razpisana za nagrade kralja zveznega gumija Wrigleyja, so niso udeležili samo dame — kakor smo oni dan beležili — temveč še v večjem številu moški. Staralo je 118 plavalcev, a na cilj ni bilo nikogar. Voda je bila tako mrzla, da so morale celo hiše kot Vierköter, Michel itd. odnehati. Sedaj se pripravajo za nagrado 35.000 dolarjev, ki je bila znižana in razdeljena na prve tri plavalce. Michel ni zadovoljen, češ da je bil najdalje v vodi. Ko je Wrigley razpisal še tolažilno plavanje, izmed boljših sploh ni hotel nihče več na start.

Sokol Pomen sokolskih dni v Skoplju

Svetli i carstvujušč grad Skoplje, kakor imenujejo glavno mesto Južne Srbije starosrbske listine carja Dušana, je poleg vseh svojih dosedanjih osvajaljev dočakalo novega osvobodilca — jugoslovanskega Sokolstva. S seveva je vlak za vlakom dovažal vedno čete naših in srbskih in slov. Sokolov, ki so se v tako mogočnem številu nagrmadili v Dušanovo mesto, da ga zavojujejo v imenu ideje jugoslovanskega jedinstva in s svojim kulturnim poslanstvom potrdijo in izpopolnijo oboroženi osvobodilci srbske vojske in junakov jugoslovanskih dobrovoljcev iz polpreteklih let.

Sokolstvo je poneslo v smelem pohodu s svojimi prapori in trpečo in mnogo pretrpčano Južno Srbijo svojo kulturno idejo, temelječo na zahtevi demokracije vseh vekov, na svobodi, enakopravnosti in bratstvu. Bolj ko v kateremkoli delu naše domovine se čuti ob Vardarju silna žoja naroda po svobodi, enakopravnosti in bratstvu, zato je prav in pravično, da je Sokolstvo zaneslo svoj kulturni evangelij tudi v to deželo, ki je do večera stekala pod krutim jarmom otomanskega barbarstva.

Sokolska manifestacija v Skoplju je dokaz, da je Povardarje stopilo v našo narodno zvezo, v našo kulturno zajednico in da so prazne nade tistih, ki mislijo, da je zahteva po Južni Srbiji samo stvar enega plemena. Zlet je svarilo vsem, ki posegajo po tej deželi in ki so se imeli sedaj priliko prepričati, da je zahteva po Povardarju enako krepka pri Slovencih in Hrvatih, kakor pri Srbih.

Poseben pomen pa je imela ta veličastna sokolska prireditev za tamošnji narod. Ker se je moral zlet preložiti zaradi nesrečnih dogodkov v naši notranji politiki, so naši nasprotniki dvigali glave in se nadejali, da so politični dogodki tudi v Sokolstvo zanesli razdor, kar bi pomenilo, da je država v razkroju in da se bodo skoro uresničile smeje sanje naših sovražnikov. Impozantni zlet, na katerem so bile bolj ali manj številno zastopane vse slovenske, hrvatske in srbske sokolske župe, pa je učinkovito ovrgel domneve nasprotnikov naše države ter dokazal vso njih prazno neosnovanost. Tisoči južnosrbskega naroda so imeli priliko videti na lastne oči, kako čvrsto živi v sokolskih vrstah misel narodne edinstva in volja do neokrnjenosti celote naše države. Na vročih južnosrbskih tleh je bila ta afirmacija tem bolj potrebna v času, ko sovrage računa s težkim notranjim položajem in v času, ko so tamošnjemu ljudstvu še živo v spominu razni teroristični zločini one peščice, ki hoče izrgati Povardarje iz naše državne zveze.

Povorke in sprejemi v Skoplju, akademija in javna telovadba na Tasini česmi so južnosrbskemu ljudstvu dokazale kulturno, silo in narodno zavest sokolskih množic, ki so prihitele z daljnega severa, da potrdijo svojo pripravljenost, braniti to deželo proti napadom s katerekoli strani. Navdušenje, s katerim je sprejel narod sokolske borce, odobravanje, s katerim je poplaval na akademiji naše olimpijce in ljubljanske članice, in končno frenetične ovacije Sokolom na zletišču Tasina česma, vse to je dokaz, da se je tamošnjega ljudstva globoko dojmil nastop jugoslovanskega Sokolstva, ki je s tem vršilo eminentno narodno in državno delo.

S tem v zvezi je treba omeniti epiki pohod na Kosovo, kjer je združeno jugoslovansko Sokolstvo ponovilo na svetih zgodovinskih tleh prisrčno vernosti in zvestobe domovini in narodu ter kar najsvetenejše potrdilo integralno narodno edinstvo. Temu slavnostnemu obredu so prisostvovali desetstotisi drugorodnega ljudstva, ki je bilo priča, kako se vse jugoslovanske sokolske župe klanjajo namom kosovskih junakov, kako usvajajo svetlo kosovsko tradicijo kot dragoceno lastnino naroda od Triglava do Vardarja in kako vsi slovanski gostje s severa z enakim navdušenjem soprispejajo zvestobo jugoslovanski državi in narodu. Ni dvoma, da bo ta veličastna sokolska epopeja na Kosovu zapustila globoke sledove v dušah in srcih južnosrbskega naroda.

Končno je skopska prireditve posebnega pomena za nas Slovence, kajti naši Sokoli so se predstavili v Južni Srbiji posebnim odlično in priznanjem vredno. Naš prestiz so dvignili olimpijci in br. Stukelj je v kratkem času postal ljubljenecc občanstva, ki je pozdravljalo njegane in njegove tovariše z naravnost ekstatičnim pljaskanjem in vzklikanjem. Kjerkoli se je pojavila vrla olimpijska vrsta. Narod ve, da so olimpijci proslavili naše ime in našo zastavo pred širnim svetom, zato jih je na domačih tleh s hvaležnostjo akklamiral kot Slovence. Ljubljanske članice so si s svojim vzornim nastopom na akademiji hipoma pridobile splošno naklonjenost in občinstvo ni štedilo s pohvalo vrlim »zlatim« Slovcem.

Ni manj ni proslavil svoje ožje domovine Slovenec, pomorski kapetan Kovač s svojimi mornarji, ki so izvajali prekrasne proste vaje po melodiji »Iz brtaskog zagrljaja«. V belih čepicah in belih hlačah z golimi zagorelimi junaki prišli in pleči so našli Fovaečevi dečki neprekinjen niz plastičnih, globoko občutenih gibov v lepi harmoniji z melodijo in besedilom. Ta točka je bila brez dvoma najlepša od vseh, kar jih je bilo izvedenih na Tasini česmi. Tisoči ljudstva vseh ver, plemen in narodov Južne Srbije so mestoma padali v pravi delirij navdušenja in odobravanja.

Ako omenimo še, da je župa iz staroslavne Kranja priredila telovadno akademijo na daljnem jugu v Veleusu in žela zaslužen uspeh, bo vsakomur jasno, kako odlične deleže je imelo ravno slovensko Sokolstvo na skopskem zletu. Dokazano je, da je slovensko Sokolstvo stožec in silna hrbenica jugoslovanskega Sokolstva in ta dokaz je do prineslo pred tisoči ostalega jugoslovanskega

ga in slovanskega Sokolstva ter pred desetstotisi južnosrbskega ljudstva. —bb—

Sokol I. naznanja, da se prične v torek 18. t. m. redna telovadba ženskih oddelkov. Od 6. do 7. ima telovadbo ženska deca; od 7. do 8. ženski naraščaj; od 8. do pol 10. pa članice. Vpisovanje novih članic, naraščajnic in dece se vrši neposredno pred telovadbo dotičnega oddelka. Zdravol! Dobor.

Premog, drva, koks, kovaški premog-ogije »ILIRIJA« Vilharjeva c. na Gl. kol. Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4. Tel. 2820.

Dopisi

ŠKOPLJICA. Ravateljstvo državnih železnic prosimo, da ukrene najpotrebnejše, da bi se osební vlak na progi Skofljica—Smarje ne ustavljal še nadalje po pol do trideset ure vs. čakal, da mu pride na pomoč lokomotiva iz Grosuplje. Ker je na tej progi strmina, se dogodi, ako je vlak nabito poln potnikov, da stroj odpove, ter se ustavi sredi predora za celih deset minut. Ni prijetno, ako mora človek v tej tesnobi tako dolgo počitati duh premoza. Da se to v bodoče prepreči, naj se posebno ob nedeljah, ko je več ljudstva, že na glavnem kolodvoru v Ljubljani dodeli osebnemu dolenskemu vlaku boljši stroj, ki bo svoji nalogi kos. — **Dolenski potniki.**

PLANINA PRI SEVNICI. Premestjen je starešina tukajšnjega finančnega oddelka g. Maks Udir iz našega trga na Jesenice. G. Udir si je s svojim sedemletnim bivanjem na Planini pridobil v vseh krogih splošno priljubljenost. Z njegovo premestitvijo izgubimo idealnega narodnega delavca, ki se je aktivno udeleževal pri vseh nacionalnih in kulturnih prireditvah. Bil je dober glasbenik in kot tak tudi član planinskega orkestra, dober pevec in družabnik. Ni se strašil tudi javno pokazati v najkritičnejših časih svojih mnenj, zaradi česar so ga vsi kot iskrenega in značajnega moža spoštovali. Zelim prav iz srca njemu kakor njegovi obitelji na novem službenem mestu mnogo sreče.

RUSE. Tukajšnje pevsko društvo priredi danes, v nedeljo, ob 16. uri na vrhu g. Josipa Munteja pevski koncert. Nastopi moški zbor, 25 pevcev. K oblihi udeležbi vabli odbor.

Obrotniki in 10urni delavnik

Prejeli smo:

Vrhovni obrtniški svet je na svoji seji dne 8. septembra 1928 v Mariboru razpravljal o uredbi o odpiranju in zapiranju obratovališč ter osemurnem delavniku in je prišel do sledečega zaključka:

»Obrtniški položaj v državi je skrajno neugodno. Naše zahteve in naši protesti ne najdejo na merodajnih mestih nikakega odmeva! Rušijo se najosnovnejše obrtnikove pravice v pogledu obrtne zakonodaje, državna uprava spodbuja kruh obrtniku s svojimi delavnicami, ugona blaga za inozemska konkurenca, tarejo ga davki in druge dajatve, — preživlja dobo nasilnega proletariziranja in obubožavanja. Z žalostjo konstatiramo, da ruši državna uprava s svojo neuvrednostjo in svojo brezbriznostjo najzdravnejše temelje naše države.

Z uredbo o odpiranju in zapiranju obratovališč je zadalo ministrstvo socialne politike v sporazumu z ministrstvom trgovine in industrije gospodarskim krogom, zlasti malemu obrtniku, najtežji udarec

KREDITNA ZADRUGA reg. pom. blag. v Mariboru

PALAČA POK. ZAVODA

izplača po osmih mesecih vsakemu članu, ki se poroči in plačuje ta čas članarino in prispevke za poročence, doto v znesku

Din 20.000.

10877

Prispevki neznatni. — Zahtevajte prospekte.

OPEKARNA (RINGOFEN)

kompletna, letos moderno zidana blizu železnice, letna kapaciteta dva in pol milijona zidne in nad en milijonzarezane strešne opeke in bobrovcev z novimi modernimi stroji na električni obrat lasten transformator, glina za 100 let, zraven lepo posestvo, letni zaslužek lahko nad 1 milijon Din, se radi družinskih razmer

tako prodaja

10.878

za 2.500.000 Din pod ugodnimi pogoji.

Vprašanja »Poštni predal šte. 15, Maribor«.

NAJSTAREJŠA KLEPARSKA DELAVNICA

Jakob Fligl

LJUBLJANA, TURJAŠKI TRG ŠT. 5.

Telefon 3353.

Stavbeni in galanterijski klepar. Izdelovalec vse vrst kopalnih kadi in krovce lesenocementnih streh. —

Vodovodni instalater. Naprava modernih kopalnic, stranišč in drugih sanitarnih naprav s toplo in mrzlo vodo.

Priporočam se slav. občinstvu in zavodom za vsa v mojo stroko spadajoča dela. Cene kulantne, izvršba točna in solidna. Proračuni brezplačni in natančno po načrtih.

Naročila se sprejemajo tudi na Tržaški cesti št. 24.

NESTLE-JEVA OTROŠKA MOKA

142

DELA DECO KREPKO IN MOČNO

HOTEL „ROYAL“ BEOGRAD

Kralja Petra ul. 70. Telefon 55-27.

Novo otvoren hotel prvega reda v centru trgovega kraja v mestu z vsem modernim komfortom (lift, topla in hladna voda, kopališče, vrt itd.) priporoča se najtopleje potnikom. Cena sobe od 50 dinarjev naprej.

10.671

DIREKCIJA.

Razpis.

Mestna občina mariborska razpisuje:

1.) Oddajo zemeljskih in betonskih del za izvršitev cestnega kanala na Samostanski ulici.

2.) Oddajo težaških, zidarskih in vseh obrtniških del za napravo javnega podzemeljskega stranišča na Glavnem trgu. Pravilno kolekovane, (ponudba 100 Din, priloge 5 Din) zapečatene in na ovitku z naslovom zgradbe označene ponudbe je vložiti ločeno po zgradbah do 11. ure dne 18. septembra 1928 v vložnišču mestnega magistrata.

Takse in druge dajatve je vpoštovati pri enotnih cenah. Za ponudbo potrebni načrti in spisi so proti plačilu nabavnih stroškov Din 20.— + Din 30.— na razpolago pri mestnem gradbenem uradu od 8. ure dne 15. sept. 1928.

Mestna občina mariborska si pridržuje pravico, oddati dela skupno ali posamezno in brez ozira na višino ponujenih cen.

10893

LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 7.

Novo otvorena specialna trgovina z gramofoni in ploščami.

Samoprodaja za Slovenijo:

Homophon Co., Berlin

Clausophon A. G., Berlin.

Naprosamo za obisk brez obvez za kupčijo.

Garaže

10886

oddajamo po zmernih cenah ter prevzamemo vso oskrbo avtomobilov kakor: pranje, popravila, bencin, olje itd.

JUGO-AVTO, d. z. o. z. Ljubljana

Dunajska cesta št. 36

Tel. 2236.

Gradbena podjetja, stavbenike, zidarske mojstre in posestnike na Gorenjskem opozarjamo

da dobe vsako množino, malo ali na vagone, dalmatinskega (v Splitu) in prvovrstnega trboveljskega cementa ter drug gradbeni material vedno pri LJUDEVITU SIRCU, KRANJ po tovarniških cenah. V zalogi ima tudi stropno trsje, žico in žebelje. Za Gorenjsko najbližja in najhitrejša dobava. 10807-a

Novost za Ljubljano. Šoferska šola

(Oblastveno koncesijonirana) za poklicne šoferje, za dame in gospode! Teoretičen in praktičen pouk v vožnji! Poseben tečaj za dame.

Otvoritev 1. oktobra 1928. — Priglasitve in pojasnila daje šoferska šola K. Čamernik, Dunajska cesta 36. Telefon 2236. 10.740

136a

Generalni zastopniki za Jugoslavijo Banaz & Rusko, Zagreb, Trg Kralja Tomis'ava 18. Telefon broj 2641. Brzjavi: Sabaudo, Zagreb, ter

Ljubljana, Dunajska c. 38, Lloyd Sabaudo.

Ogromen prihranek izdatkov.

Za vsakovrstno blago za moške in ženske obleke, za razno perilo, kamgarni, sukno, blago za ženske plašče, raznovrstni parhenti za obleke in perilo.

SEZIJSKA RAZPRODAJA.

Kamgarne za moške obleke od Din 110.—, razno sukno za moške obleke od Din 40.—, za ženske plašče od Din 60.—, volneno blago za ženske obleke, dvojna širina, Din 34.—, različni kambriki od Din 10.—, vsakovrstni parhenti od Din 9.— naprej.

Suknena obleka, 3,20 m blaga z vso dobro podlogo Din 230.— 10824

Vse navedeno se dobi samo v manufakturni trgovini

IVAN KOS — LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 23.

Ne zamudite ugodne prilike!

Oglejte si blago!

LOKOMOBILE MOTORJI DIESELOVI IN NA SESANI PLIN JAREMNIKI PINI & KAY KOMPL. ŽAGE

Povoljni plačilni pogoji

Braća Fischer d. ZAGREB, Gundulićeva ul. 36

Volneno, belo in pisano platno

hlače, delene, kambrike, druk, srajce, kravate, žepne rute, svilene rute, nogavice, dežnike itd. kupite najceneje pri tvrdki

ALOJZIJ DROFENIK, CELJE

samo Glavni trg št. 9.

Vsakovrstni OSTANKI za polovično ceno.

Sanatorij dr. Hausa

GRAZ, Körb'ergasse Nr. 42

telefon št. 23—52.

Edini privatni zavod za vse operativne, interne porodniške slučaje in za ženske bolezni.

Moderno urejeno. — Višinsko solnce, roentgen diatermija — Zdravniki po lastni volji — Zmerne cene. — Prospekti na zahtevo. 101

Češke tkanine za domačo uporabo

Eksportiram svoje garantirano pristno-barvne izdelke za konsumente, (kanavas, zefil - maceo, inlet, batist, flanelo, damast, brisače i. t. d.).

Ko vpošljete moj naslov (zadostuje dopisnica z 1.50 Din znakom), dobite takoj iz moje tkalnice vzorčno kolekcijo gratis in franko na vpogled.

JAROSLAV MAREK,

tkalnica.

Bystre nad Metuje — Češkoslovaška.

MAKULATURNEGA PAPIRJA

Za trgovce, za obrtnike, za peke, za mesarje, za industrijo

104 4 Din

večja množina

na razpolago po ugodni ceni

Naslov pove uprava »Jutra«.

Otomane

v različnih vrstah po 600, 800 in 900 Din. otomanske ogrinjala, modroce itd. kupite najbolje pri Rotmilinjevici, trgovca lapetnega pohištva, Marjin trg št. 8

Pazor avtomobilisti in aviotaksi!

2 elegantna nova avtomobila STUDEBAKER 6cilindrska ter 1 eleganten nov 6sedežen ADLER avto oddam po zelo ugodni ceni ter pod jako ugodnimi dolgotrajnimi plačalnimi pogoji.

O. Zužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11

„Underwood“

pisalni stroji ima svetovni sloves

nad 2.000.000 strojev v prometu, nedosegljiv v trpežnosti in vsled tega najcenejši

LUDVIK BARAGA LJUBLJANA

Selenburgova ulica šte. 6/1.

Zahvala.

Sprejmite vsi, ki ste se nas spominjali in nas tolažili ob težki, nenadomestni izgubi našega predobrega soproga, očeta, sina, brata itd., gospoda

dr. KARLA ŠAVNIKA

ministrskega naceinika n. r., direktorja Poštne hranilnice, honorarnega profesorja, juridične fakultete

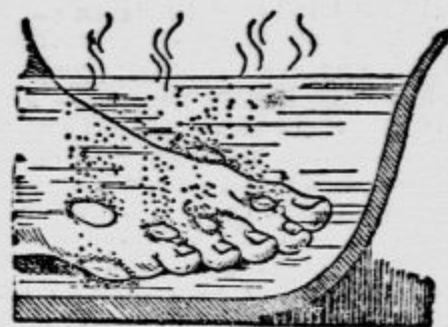
našo globoko občuteno, presrečno zahvalo.

Udano zahvalo izrekamo g. velikemu županu in njega ge. soprog, ki nam je stala v težkih trenutkih tako ljubeznjivo ob strani, vsem predstavnikom oblasti in uradov, Univerze, oficirskega zbora in društev, vsem dragim prijateljem, ki so počastili pokojnika, ga spremlili na zadnji poti v Ljubljani in Kranju in mu okrasili krsto s cvetjem. Iskrena, prisrčna zahvala bodi izrečena gg. delegatoma Poštne hranilnice v Beogradu in g. direktorju Poštne hranilnice v Zagrebu, p. n. uradništvu in osebju Poštne hranilnice v Ljubljani in Finančne delegacije, ki so počastili na tako prisrčno načno svojega sedanjega in bivšega šefa, preč. duhovščini, Sokolskemu društvu v Ljubljani in Kranju in pevskemu zboru Narodne čitalnice v Kranju za ginijive žalostinke.

Ljubljana-Kranj, dne 15. septembra 1928.

Zaluoč: ostali.

Čudapolna nožna kopel!

Risba kaže, kako razkrajajoče učinkujejo čudežne moči nožne soli sv. Roka na lezla kurjih oces in na trdo kožo, kako prodro v dupline in izvlečejo trdine.

BOLEČINE V NOGAH IZGINEJO ENKRAT ZA VSELEJ.

Ze leta je nožna sol sv. Roka najbolj preizkušen in popularen dodatek za nožno kopel. Čigar proizvajalci načelno odklanjajo uporabo ledkih, razjedljivih kislin za odpravo kurjih oces. Različna sredstva zoper kurja očesa v obliki mazil obližev, tinktur itd., ki vsebujejo kisline, razjedajo pač zgornje dele kurjih oces, ker požgo kožo in meso, ne da bi zatrli korenine kurjih oces. Kurje oko kmalu zopet poraste, vrhu tega pa ta procedura povzroči velike bolečine. Sv. Roka nožna sol ne vsebuje nobenih kislin in učinkuje le na narasti kurjega očesa. Poleg tega vpliva specijalna in čudežna kemična sestavina sv. Roka nožne soli dobrodejno in osvežujoče na živo, zdravo meso, ne da bi ga omehčala. Omehča le trde dele kurjega očesa, tako da se ga lahko odstrani z nožem.

Sv. Roka nožna sol pa ni samo najbolj idealno sredstvo zoper kurja očesa, temveč je tudi kozmetično vsesplošno sredstvo zoper vse bolečine v nogah. Kopel v nožni soli sv. Roka odpravi najhitreje otišlanec, ožuljke, tvore, poleti posebno zoperno sklenjenje nog dalje premočno potenje nog in njih vonj. Kopel v nožni soli sv. Roka odvzame vsako utrujenost nog ter jih nanovo prerodi. Ta dobrodejni učinek na noge se razširi tudi na drugo telo ter celotni človeški organizem kot osvežujoča kopel. Cena velikega paketa 16.— Din. Dobi se v vsaki lekarni. Sicer jo pa naročite pri DROGERIJA GREGORIČ, LJUBLJANA, PRESERNOVA ULICA 5.

Sv. Roka nožna sol popravi tudi zanemarljive noge.

Lutzove peči

peči „Monolit“

Inž. GUZELJ, Ljubljana VII,

Jernejeva cesta 5.

Razpored Voithove male turbine in Conzovi elektromotorji. 142

Trstie

za stroje naročate le v tvornici, katera edina izdeluje in blago iz najboljšega materiala in prodaja najceneje.

druga drastov in tukovih parket deski

Ios. R. Puh, Ljubljana

iradaška ulica 22 Telefon 251:

Sinciar Gluck:

„Zlati panter“

1. poglavje.

Dobil sem prijatelja.

Slonel sem ob strešni ograji visoke stanovanjske hiše in strmel preko svetlobnega morja pod seboj, nastavlja obraz vetru, ki me je božal s vojnimi rahlimi prsti. To božanje je imelo name pomirjač vpliv, ki sem ga prav tisto noč zelo potreboval. Zakaj bil sem na koncu dvomesečnega neprestane iskanja.

Nisem se upal opustiti vere, da še živi tam doli, v tej deroči reki ljudi najdražja mala sestra, ki jo je kdaj kak človek imel na svetu. Nemara da je katera izmed drobčenih pičic, ki so spodaj hitele mimo, celo vedela, kje je bila in kaj se je bilo zgodilo z njo. Le jaz, ki bi si bil rad iztrgal srce, da jo najdem, le jaz nisem vedel ničesar. Spominjal sem se samo njene ljubkosti, njenega kipečega smeha in njene ganljive nedolžnosti.

Morda je bila usoda ljubosumna na najino skupno srečo, kajti zadala nama je bila okruten udarec: iztrgala mi je sestro, pahnila jo v Bog si ga vedi kako strašen položaj, mene pa prepustila gorju, ki mi je brez konca glodalo dušo. Bal sem se, da ne bi zblaznel, če je kmalu ne najdem.

Ko sem stal zdaj na stehi, se mi je zdelo, da je minilo izza tistega jutra pred komaj dvema mesecema, ko je s smehom na obrazu priplesala v moj atelier, že nešteto morečih let. Neka gospa Furneajeva, ki sem jo od daleč poznal, se je bila ponudila, da jo vzame s seboj k nekim prijateljem na obed in da pojde po obedu z njo v gledališče. Margareti je bilo pravkar sedemnajst let in njena nedolžna, sloka, otroška lepota, me je spravljala pri mojih poizkusih da bi jo naslikal, malone ob pamet. O tisti družbi je bilo rečeno, da bo »nekaj posebnega, prosim!« — pa sem jo moral pustiti z doma.

Prvi namig o preteči tragediji sem dobil od gospe Furneajeve, dame, ki je bila vzela Margaret s seboj v Newyork. Ves zamaknjen v slikanje portreta, ki sem ga delal baš tedaj, se nekaj časa vobče nisem zmenil za sestrično dolgo odsotnost. Toda okoli sedmih, uro po tem, ko bi se bila morala vrniti, je zazvonil telefon in sigajoč glas me je vprašal po električni žici:

»Ali je Margaret že pri vas? Ali se je vrnila?«

Gospa Furneajeva je govorila kokaj zmeheno, a naposled sem vendarle izvedel podrobnosti. Nekaj po petih sta bili odšli iz gledališča in se odpeljali z vozom gospe Furneajeve proti domu. Na štiriinideseti cesti pa je Margaret poprosila, naj jo počaka deset minut, da stopi v eno izmed bližnjih veleprodajalcev nekaj nakupit. Gospa Furneajeva se je ustavila s avtom pred prodajalno in Margaret je stekla vanjo. To je bilo vse!

Gospa Furneajeva je čakala skoro pol ure, nato pa, ko je videla, da hočejo že zapreti kakor vsak večer, je stopila noter, da bi pogledala, kaj je z njo. Vrnila se je brez nje. Po šoferjevi izpovedi

pa Margaret tudi ni bila ostavila prodajalke; zato je šla gospa še enkrat nazaj in temeljito preiskala vso prodajalno, ki je bila malone že prazna. Toda izvedeti ni mogla ničesar — niti ne najti žive duše, ki bi bila videla otroka.

Misleč, da je Margaret nemara našla kake znanke in se z njimi zakramljala ali da je šla v kako drugo trgovino po tisto, kar je hotela kupiti, je gospa Furneajeva skoro še uro čakala v svojem vozu. Med tem časom so pozapri vse prodajalne. In mimo tega je bila Margaret obzirno dete in se iz lastnega nagiba gotovo ne bi bila tako zamudila, ne da bi prijateljici kaj povedala. Gospe Furneajeve se je zdaj lotila resna skrb in zato je poklicala mene.

Pol ure po tem sem bil pri njej v Newyorku. Prečeta sva vse možnosti, toda našla nisva nikake opore, po kateri bi mogla sklepati, kaj se je zgodilo s sestrico. Klicala sva vse prijatelje, kar jih je imela v Newyorku, toda izvedela nisva ničesar. In tako sem sporočil podrobnosti o njenem nestanku policiji ter poslal gospe Furneajevo, ki je bila vsa prestrašena in utrujena, domov, sam pa sem šel v hotel, da bi bil pri rokah, če bi me policija potrebovala.

Tista noč bo do smrti neizbrisna v mojem spominu. Uro za uro sem se izprehajal po sobi in se ustavil vsakih deset minut pri telefenu ter klicaj svoje stanovanje, od koder mi je zbegana služkinja vsakikrat iznova odgovarjala, da ni novic in da se Margaret ni vrnila. Sivo jutro me je našlo še vedno oblečenega in nespočitega, kakor sem bil.

Prodajalno so odpirali ob devetih in gospa Furneajeva je ob tistem času spet prišla k meni v mesto, da bi mi pomagala. Skupaj sva prehodila trgovino ter izprašala vse uslužbenke — vratarja, sprejemne dame in prodajalke — vse! Toda izvedela nisva ničesar. O sestri ni bilo duha ne sluha.

Tista noč in tisto jutro sta bila pričetek dveh mesecev, polnih tesnobe, ki me je mučila huje od najstrašnejših utvar vročičnega sna. Obilica poizvedb je izprva dajala mojemu duhu opravlja in vzdrževala v meni upanje, da se ni zgodilo otroku nič resnega. Nato so prišle poizvedbe po bolnicah in razgovori z vsemi možnimi uradniki. Gospa Furneajeva mi je pomagala pri iskanju in ostajala povse dni z menoj. A ko je čas le mineval in mineval, ne da bi bila kaj dognala, je legel name obup kakor dušeč oblak in misel, da je bila gospa Furneajeva udeležena pri vsej stvari, me je jela navdajati z nezmislno mržnjo do nje. To mržnjo sem skrival, kakor sem vedel in znal; toda ona je morala vendarle nekaj opaziti, zakaj čez teden dni je opustila iskanje in jaz sem sam nadaljeval svoja prizadevanja.

Dnevi so se raztegnili v tedne, a združeni napor policije, najboljših detektivskih agentur v deželi in vsakojakih drugih agentur, ki sta jih denar in odločnost vobče mogla spraviti v mojo službo, še niso obrodili niti senčice uspeha; zato pa so drugi zločini in med njimi prava epidemija nestajanja mladih deklet z ugledne družbe naposled odvrnili občo pozornost, tako da mi ni ostalo drugega kakor zanesti se na svoje lastne moči.

Upanje nerado umre; še vedno je bilo mogoče, da se dete vrne domov ali pa kaj zvem o njej, zakaj — njenega trupla vendarle niso

našli! Toda po dveh mesecih jalovega iskanja, ki sem ga skoro neprenehoma nadaljeval vse dni in vse noči, sem bil zdaj vendarle že dokaj obupal in skoro da tudi obnemogel.

Pustil sem bil vse ostalo in se preselil v Newyork. V teh osmih tednih sem videl nemalo čudnih krajev in še bolj čudnih stvari. Toda o devotki, ki sem jo iskal, ni bilo nikoder sledu...

Pod menoj se je širilo mesto, potuhnjeno kakor velika, negibno prežeha žival. Blazno sem ga sovražil zaradi tega, kar mi je bilo storilo, in ves koprnel po tem, da bi mu — čeprav s silo — iztrgal njegovo skrivnost. Dolej sem iskal slepo, brez smotra, brez načrta in brez misli na bodočnost. A zdaj sem se zaklel, da bo moje življenje odsihod posvečeno samo še iskanju; edino smrt me sme ustaviti — ali pa uspeh!

S to mislijo sem se odvrnil od ograje, da bi šel dol v svojo sobo. Ko sem se okrenil, se je nekdo dotaknil mojega komolca in opazil sem Larryja, da stoji zraven mene. Ob medli svetlobi, ki je prihajala na stredo skozi odprti vzhod, sem čital na njegovem obličju komaj prikriti sočutje.

Šele nekaj tednov je bilo tega, kar sem bil vzel Larryja v svojo službo ali bolje, kar je bil on naletel name.

Ob pričetku svojega iskanja sem si bil kupil lahek avtomobil in sem v njem vse noči vozil po mestu nadejaje se, da odkrijem vsaj senčico kakega sledu o Margareti. Eno tistih noči sem se počasi peljal po Boweryjevi aveniji. Pozno je že bilo in vsa dolga, široka cesta je bila videti zapuščena. Ko pa sem prispel do nekega vogala, je zdajci planil iz stranske ulice Larry, odprl vrata mojega voza, spustil se v temi na sedež za menoj in pridružen viknil: »Za Boga, gospod, vozite dalje. Policija mi je za petami!«

Ta nesramnost mi je za trenutek zaprla sapo; nato sem vstavil največjo brzino, šinil okoli vogala in izginil zasledovalcem izpred oči. Še preden sem utegnil pomisliti, da podstavljam pravici nogo. Toda njegov zaupljivi nasme in še nekaj drugega, česar si v tistem trenutku nisem mogel pojasniti, me je navdalo s čudno naklonjenostjo do njega in ga dvignilo zame nad množico običajnih zločincev.

Zdaj, ko je bila neumnost storjena, sem zavil še okoli nekaterega vogala in spravlil dobršen kos mesta med najo in zasledovalce, preden sem ustavil voz, da si natančneje ogledam »pasažirja«.

Poskočil je, kakor bi me hotel prehiteti, in živahno izpregovoril: »Postojte, gospod — dajte, da si vas ogledam!«

Od osuplosti mi je beseda obtičala v grlu, on pa mi je med tem strmel v obraz. Nato se je udaril po stegnu, sklonil se naprej in me prijel za roko.

»Bogme, gospod,« je vzkliknil, »saj sem vedel! Vi ste moj človek. Ne boste me predali čeladarjem. Če bi bili taki, me ne bi bili rešili! Prav za prav gre itak le za majhen vlom — to bo poslej vse drugače!«

Obmoknil je in me pogledal z odtlenkom tesnobe v očeh. »Nu prav, predajte me policiji, če že mora biti. Figo se menim zanj in kmalu se je bom otrešal. A vi niste navadne sorte človek. In jaz — rad bi vam služil, gospod!«

Trgovec s kurivom

za mesto Ljubljana (drva, premog, oglje itd.) se sprejme kot drug z glavnico do 100.000 Din. Pisarna, telefon, odkladalni prostori z lastnim industrijskim tirom na razpolago.

Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Lesni strokovnjaki«. 10894

KLAVIRJI

Tovarna in zaloga klavirjev — prvovrstnih in štrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Ugaševanja in popravila za Glasbeno Matico, konservatorij in druge inštitucije izotavlja moja trdnja. — Točna postrežba in zm. tne cene — tudi na obroke izdelovalce klavirjev

R Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5/1

Aparat za obliko nosa

zredno duhoviti ortopedijski aparat »Zello« za obliko nosa, kateri garantirano v najkrajšem času najgriši nos modelira v lepo in željeno formo. Din 95.— Centifolia kosmet. zavod Zagreb, Illica 37. Zahtevajte brezplačne ilustrirane prospekte!

Rast brade pri damah

In vse nadležne dlake na tilnu, ku pod pazduho in na obrazu odstranite sami na najprostejši način s molim preizkušnim odstranjevalcem dlak — Kompletni same Din 60 franko, ako pošlete denar naprej. Koem. laboratorij 41

W. ECKHARDT, Augsburg, Deutschland. Reklamengestalt. 12 83

Korespondentko

veščo slovenske stenografije in drugih pisarniških del, eventuelno dobro začetnico sprejme takoj tovarna v okolišju Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stenografina«. 10900

Rheumatizem.

Izjava zahvalnosti

Velecenjenemu gosp. dr. I. Rahle-jevu, Beograd, Sarajevska 70.

Čast mi je, prositi Vas, da bi mi poslali Vaše — izmed vseh do danes preizkušeni — najboljša zdravila zoper revmatizem. Vaša sposobnost in trud se širi na vse strani, ker so v našem mestu trije težko trpeli na revmatizmu, a z Vašo pomočjo, vidimo danes vse tri popolnoma zdrave. Zato Vas prosim, da bi mi takoj odposlali to močno zdravilo, ker trpi moja družina težko na revmatizmu.

Udano se Vam zahvaljuje

Niko Črncević.

Vir Pazar, (Črna gora), 5. oktobra 1925.

Zdravilo Radio-Balsamika izdeluje, prodaja in razpošilja proti naplati Laboratorij Radio-Balsamika dr. I. Rahle-jeva, Beograd, Sarajevska 70.

Zdravilo se dobi tudi v vseh boljših lekarnah in drogerijah. 168

Hočete li dobiti še eno skodelico?

Iako šepče dete majki na uho, tako vprašuje vsak dan mnoga druga deca, ker je izvrsten okus eden glavnih obilježj Ovomaltine. Poznano je, da je slabotna deca zelo izbirljiva in jedi. Deca je izbirljiva, ker je slabotna, a slabotna je, ker je izbirljiva. Dajte vaši deci v skodelici pgregretega mleka 2 — 3 žličice

OVOMALTINE

ki jo deca smatra za slaščico, pa boste videli kako bo dete po nekolkilo tednih narredovalo.

OVOMALTINE je naravna krepilna hrana, ki poseduje vrlo veliko hranilno vrednost, ter vnese v telo v pravilnem razmerju vse hranilne elemente, ki so potrebni za zdravje in dober razvoj telesa. Ovomaltine pospešuje rast ter jači telesno odpornost dece prot nevarnostim obolenja

Dobiva se povsod! —

Izrežite in pošljite nam:

Bon. br. 104.

P. n.

Dr. A. WANDER d. d. Zagreb

Prosim Vas, pošljite mi franko brezplačen vzorec »OVOMALTINE«.

Ime in priimek: _____

Poklic: _____

Stanovanje: _____

Kraj: _____

Čudovito nizke cene

Izbira velika. — DVOKOLESA nova od Din 1000.— naprej. SIVALNI STROJI od Din 1400.— naprej. OTROSKI VOZICKI od Din 240 — MOTORJI prav po cenil — Pred nakupom si ogledjte zalogo. — Prodaja na obroke. — Ceniki franko — pri »TRIBUNA« P. B. L. Ljubljana, Karlovška cesta št. 1 1264

Preselitev.

108 4

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svojo trgovino s kožuhovalino iz Turjanskega trga, oziroma Frančiškanske ulice

na Miklošičevo cereto št. 14

Priporočam veliko zalogo kožuhovaline, plaščev, jopic in boe. Prevzemam plašče v moderniziranje ter vsa v to stroko spadajoča dela. — Vljudo se priporočam za obilni poset in cenj. naročila.

P. SEMKO, krznar,

Ljubljana, Miklošičeva cesta 14.

KUPUJEM

stano vsako množino. Kostanjevece taninskega lesa, smrekove skorje, cele in zdrobljene, smrekove hmeljeve droge

abljene dobro ohranjene sode od strojnega in jedinega olja po najvišji cenah proti akreditivnemu plačilu

FRANC OSET Sv. Peter v Savinjski dolini

Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji

za šivanje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledjte si to zrednost pri tvrdki

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ulica 6 I. Izpolnjen pouk 15-letni garancija. Telefon št. 980.

Kupite na obroke!

brez posredovalca kredita direktno pri dobavitelju, ker si s tem prihranite mnogo denarja.

Na primer:

Oblačilnica »ILIRIJA«, Ljubljana, Mestni trg 17/I

Vam nudi:

3 m volnenega blaga 1½ m brokatne podloge

kompletno za damski plašč

na šestmesečne obroke za Din 440.—

Na deželo pošljemo vzorce!

Na zahtevo pošljemo potnika na dom! 10.904 a

OBLAČILNICA »ILIRIJA«

Telefon 2825 MESTNI TRG 17/I Telefon 2825

Iz prvih hiš pariške haute couture smo najelegantnejše

MODELE

za sestavo naše kolekcije dobili.

V največji izbiri prinašamo

kožuhe, plašče, obroke, klobuke, pletenine in predmete za nakit.

Interesanten kroj, apart. material in nova barva odlikujejo kakor vedno naše izdelke. Zdi se, da so pripravljene za Vas izdelavo v naših znanih kr. jnih delavnicah

MODELNA TRGOVINA SCHWARZ HERRENGASSE 3 in 7 1.79

R. Willmann

strojno podjetje

Ljubljana, Slomškova ul. 3

Telefon 2055.

izdeluje različne vrste strojev za lesno industrijo, transmisijske naprave, tovorna dvigala vseh vrst, rebraste cevi iz kovanega železa, prevzema projektiranje in opremo različnih mehaničnih naprav ter izvršuje vsa v strojno stroko spadajoča dela in popravila točno, solidno in po možnosti najhitreje.

Damski filc klobuki

v veliki izbiri in najnižjih cenah v modnem salonu 10.905 a

Erna Djukanov č, Ljubljana

sv. Petra cesta 27 (Ovrišče)

Otvorila sem

NOV

modni salon za dame.

Postež a točna in olione cene. — Priporo am se cenj damam

Irenezija Stopar,

10997

Komenskega ul. 36/I

Mednarodni

velesejm v Pragi

25. septembra do 2. oktobra 1928

Svetovni velesejm, na katerem so zastopane vse države in narodi.

ZNIZANA VOZNJIA

za brzovlake in navadne vlake: Jugoslavija 25%, Češko-slovaška 33%, Avstrija 25%.

Pojasnili in legitimacije daje: Češko-slovaški konzulat v Ljubljani, Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2. Putnik, Ljubljana, Dunajska c. 1.

Narčila in vse dopise, ki se
na malih oglaševanjih, se pošiljajo na:
Oglasi oddelka JUTRA, Ljubljana,
Priljubna ulica, Cerkveni račun
pošte brailnice ljubljane, št. 1842.

Telefon številka 2492

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in socialne namene
občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.
Priljubna za šifro Din 3. Zbiranje, dopolnjevanje in oglaševanje

trgovskega ali reklamnega značaja vsaka beseda Din 5.
Najmanjši znesek Din 10. Priljubna za šifro Din 5. Vse priljubne
ne je upoštevati obtem z naročilom, uar se oglaševanje priobčijo

Sprejemanje malih oglaševanj za pri-
hodnjo številko JUTRA se zaključuje
dan pred izidom lista ob 17 uri.
Pozneje sprejeti oglasi bodo pri-
občeni v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Službo dobi

Slik. pomočnik
Izobražen v slikarstvu, sprej-
ma v stalno službo Fran-
Ambrožič, Maribor, Gra-
jska 2. 29060

Trgov. vajenca

Izobražen v trgovini, sprej-
ma v stalno službo Fran-
Ambrožič, Maribor, Gra-
jska 2. 29060

Uradnik-organizator

Izobražen v organizaciji, sprej-
ma v stalno službo Fran-
Ambrožič, Maribor, Gra-
jska 2. 29060

Deklico

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Izučeno kuharico

Izobražen v kuhinjskem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Kroj. pomočnika

Izobražen v krojenju, sprej-
ma v stalno službo Fran-
Ambrožič, Maribor, Gra-
jska 2. 29060

Šiviljo-natakarico

Izobražen v šiviljskem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Prodajalko

Izobražen v prodajnem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Kuharico

Izobražen v kuhinjskem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Vajenca ali vajenko

Izobražen v vajenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Dekle

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Službo natakarice

Izobražen v natakarstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Skladničnika

Izobražen v skladništvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Učenca

Izobražen v učenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Pošteno dekle

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Avtomehaničar

Izobražen v avtomobil-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Vajenca

Izobražen v vajenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Zastopnik

Izobražen v zastopništvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Za lahke posle

Izobražen v lahkem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Učenko

Izobražen v učenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Kuharico

Izobražen v kuhinjskem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Mizar. vajenca

Izobražen v mizarstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Slučajarskega

Izobražen v slučajarskem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Dobro službo

Izobražen v dobrem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Fotograf. učenca

Izobražen v fotograf-
skem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

2 kamnolomca

Izobražen v kamnolom-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Kontoristino

Izobražen v kontor-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Učenca

Izobražen v učenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Prodajalko

Izobražen v prodajnem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Kuharico

Izobražen v kuhinjskem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Vajenca ali vajenko

Izobražen v vajenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Dekle

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Službo natakarice

Izobražen v natakarstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Skladničnika

Izobražen v skladništvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Učenca

Izobražen v učenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Pošteno dekle

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Avtomehaničar

Izobražen v avtomobil-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Vajenca

Izobražen v vajenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Učenko

Izobražen v učenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Dobro vajenko

Izobražen v dobrem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Mesar. pomočnika

Izobražen v mesar-
skem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Zastopnik (ce)

Izobražen v zastopni-
štvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Fotograf. učenca

Izobražen v fotograf-
skem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

2 kamnolomca

Izobražen v kamnolom-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Kontoristino

Izobražen v kontor-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Učenca

Izobražen v učenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Prodajalko

Izobražen v prodajnem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Kuharico

Izobražen v kuhinjskem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Vajenca ali vajenko

Izobražen v vajenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Dekle

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Službo natakarice

Izobražen v natakarstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Skladničnika

Izobražen v skladništvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Učenca

Izobražen v učenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Pošteno dekle

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Avtomehaničar

Izobražen v avtomobil-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Vajenca

Izobražen v vajenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Za lahke posle

Izobražen v lahkem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Sodaril

Izobražen v sodaril-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Trgovski

Izobražen v trgov-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Iščemo potnik

Izobražen v iskanju
potnikov, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Mesto postrežnice

Izobražen v postre-
žništvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Pletilja

Izobražen v pletil-
skem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Kdor želi

Izobražen v kdor-
želi posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Pletilje

Izobražen v pletil-
skem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Postrežnica

Izobražen v postre-
žništvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Učenke(ce)

Izobražen v učen-
stvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Dajem punk

Izobražen v dajem-
punk posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Nemščino

Izobražen v nem-
ščini, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Prodajalka

Izobražen v prodaj-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Kuharico

Izobražen v kuhinjskem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Vajenca ali vajenko

Izobražen v vajenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Dekle

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Službo natakarice

Izobražen v natakarstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Skladničnika

Izobražen v skladništvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Učenca

Izobražen v učenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Pošteno dekle

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Diplom. učiteljica

Izobražen v diplom-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Ritmiko

Izobražen v ritmi-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Službe iče

Izobražen v služ-
benem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Dekle

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

60.000 Din

Izobražen v 60.000
Din posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Kinooperater

Izobražen v kino-
operativnem posluhu, sprej-
ma v stalno službo Fran- 29081-a

Trg. pomočnik

Izobražen v trg-
ovnem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Kot sobarica

Izobražen v kot-
sobarstvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Žagovodja

Izobražen v žago-
vodstvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Prodajalka

Izobražen v prodaj-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Službo sluga

Izobražen v služ-
benem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Učenka

Izobražen v učen-
stvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Prodajalka

Izobražen v prodaj-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Učenca

Izobražen v učenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Pošteno dekle

16-18 let stara, pridno in
poštena, ki bi pomagala
pri gospodinjstvu in v pre-
kajevanju, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Avtomehaničar

Izobražen v avtomobil-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Vajenca

Izobražen v vajenstvu,
sprejma v stalno službo
Fran- 29081-a

Za lahke posle

Izobražen v lahkem
posluhu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Kmečko dekle

Izobražen v kme-
čnem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

1000 Din

Izobražen v 1000
Din posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Učenec

Izobražen v učen-
stvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Trg. pomočnik

Izobražen v trg-
ovnem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Prodajalka

Izobražen v prodaj-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Kinooperater

Izobražen v kino-
operativnem posluhu, sprej-
ma v stalno službo Fran- 29081-a

Trg. pomočnik

Izobražen v trg-
ovnem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Kot sobarica

Izobražen v kot-
sobarstvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Žagovodja

Izobražen v žago-
vodstvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Prodajalka

Izobražen v prodaj-
nem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Službo sluga

Izobražen v služ-
benem posluhu, sprejma v
stalno službo Fran- 29081-a

Učenka

Izobražen v učen-
stvu, sprejma v stalno
službo Fran- 29081-a

Enonadstropno hišo
s takoj prostim stanovanjem, v večjem trgu na Dolenjskem, kjer je sodnijski dekanat in drugi manjši uradi, večja trgovina s lesom, velika kmetija s sadnimi vrtni, lepo gospodarsko poslopje, hišo s kletjo, posebno priprano za obrtnika, sodavkarja ali klobučarja, takoj prodam za 50.000 Din. Potrebno je 25.000 Din. Našlov pove oglasi oddelku „Jutra“. 28883

Lepo posestvo
1000 m², prodam v 8000. Poljska dolina, g. Plešev, 80. 800 m, Maurerjeva ul. št. 19. 28998

Parcela
1000 m², prodam v 8000. Poljska dolina, g. Plešev, 80. 800 m, Maurerjeva ul. št. 19. 28998

Stavbni prostor
okrog 10.000 m², na najlepši točki pri mestu, voda in elektrika v bližini, pripraven za kakršnikoli industrijsko poslopje, kakor tudi posamezni stan hiše, več manjših in večjih posvetov, posameznih hiš in poslovnih prostorov. V našem oddelku „Jutra“ prodam. 28953

Majhno posestvo
lepo, četiri ure od Maribora, 3000 m², prodam v 8000. Poljska dolina, g. Plešev, 80. 800 m, Maurerjeva ul. št. 19. 28998

Parcela
1000 m², prodam v 8000. Poljska dolina, g. Plešev, 80. 800 m, Maurerjeva ul. št. 19. 28998

Vinograd, posestvo
tri četiri ure od Maribora, 3000 m², prodam v 8000. Poljska dolina, g. Plešev, 80. 800 m, Maurerjeva ul. št. 19. 28998

Hišo
na zelo lepem kraju, s vsem inventarjem, takoj prodam. Maribor, Linhartova ulica št. 12. 28803

Stavbno poslopje
hrastove stropnice, dvostanske, priprave za verande, prodam. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Brezje
na kolovozu in vozi vagonov, prodam. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Suhih bukovih drv
za takojšnjo dobavo, prodam 80 vagonov. Cena po dogovoru. Našlov v oglas. oddelku „Jutra“. 28903

Lokal
v ročnem skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Pisarno
oddam takoj. Telefon in inventar na razpolago. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Dunajska cesta“. 28968

Trgovski lokal
pripraven za manjšo trgovino ali obrt, s priključnim stanovanjem ali brez tega oddam s 1. novembrom v novi hiši na Dunajski cesti. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal“. 28968

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
primeren za vsako obrt, na prometnem kraju na Dolenjskem, kjer je sodnijski dekanat in drugi manjši uradi, večja trgovina s lesom, velika kmetija s sadnimi vrtni, lepo gospodarsko poslopje, hišo s kletjo, posebno priprano za obrtnika, sodavkarja ali klobučarja, takoj prodam za 50.000 Din. Potrebno je 25.000 Din. Našlov pove oglasi oddelku „Jutra“. 28883

Mehan. delavnico
s avtomobilom in stanovanjem oddam v Kranju na Dunajski cesti. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Popolnoma varno“. 28847

Lokal
dveh prostorov, v centru mesta, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
v ročnem skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lesno skladišče
s leseno rampo, levo in na zelo prometnem kraju oddam. Alojzij Keber, Miklošičeva cesta 4. 29075

Pisarno
oddam takoj. Telefon in inventar na razpolago. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Dunajska cesta“. 28968

Lokal
v ročnem skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Lokal
za ročnim skladiščem in vsem inventarjem oddam na zelo prometni točki v središču Ljubljane, oddam za takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Turk, Domale 135. 28165

Čisto stanovanje
majhno sobico in kuhinjo s 1. oktobrom gospodarske in materialne, v bližini labora ali 8. Petra ošte. Cenjena ponudba s navedbo stanarice na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Mirna stranka 48“. 28700

Stanovanje
3-4 sob, kuhinje in priključni, v mestu 1800 m² mirna stranka 2 oseb za takoj ali pozneje. Plaša dobro. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Jesen“. 29116

Stanovanje
2 sob, kuhinje in priključni oddam s 1. novembrom v novi hiši na Dunajski cesti. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Stanovanje 900“. 28968

Stanovanje
2 sob, kuhinje in priključni, blizu dolajškega ali glavnega kolovozarja, oziroma električne železnice. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Dve osebi 11“. 28611

Dijaka (info)
sprejem posredni na stanovanje. Električna luč. Našlov pove oglasi oddelku „Jutra“. 29024

Dva dijaka
sprejem na hrano in stanovanje. Našlov v oglas. oddelku „Jutra“. 29002

Dijaka
sprejem v dobro oskrbo v Gorupovi ulici št. 3/II, levo. 29193

Dva dijaka
sprejme boljše rodbina na stanovanje s vso oskrbo. Polzve se v Sp. Šiški. Celovška cesta št. 49/1. 28912

Solčno sobo
v vili, širakejeva ulica 9 (nasproti mestni vrtini v Trnovski) oddam gospodu takoj ali s 1. oktobrom. 29033

Gospoda
sprejem na stanovanje s hrano ali brez. Našlov v oglas. oddelku „Jutra“. 29091

3 sobe
parketirane in s elektriko, oddam takoj skupno ali posamezno. Našlov v oglas. oddelku „Jutra“. 29102

Opremljeno sobo
s sepranim vzhodnim stopnic, takoj oddam v bližini Tabora, samo solumu gospodu. Doplate na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Soliden“. 29106

Soba za zajtrkom
oddam 2 gospodoma, najraje dijakoma na Poljski cesti št. 54/II, vrata 34. 29109

Prazno sobo
veliko, s elektriko in posameznim vzhodom, v centru mesta, oddam za takoj ali pozneje. Cena po stranski stvar. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Nemobliovana“. 29149

Soba
lepo opremljeno, s posameznim vzhodom oddam 2 gospodoma ali dijakoma. Našlov v oglas. oddelku „Jutra“. 29083

Lepo sobo
takoj oddam. Našlov pove oglasi oddelku „Jutra“. 29069

NE POZABITE, DA KUPITE LAHKO VSE, KAR RABITE, BREZ DENARJA - NA UGODNE OBROKE
ako se obrnete na organizacijo ljubljanskih trgovcev, ki vam bo omogočila, da kupite to, kar želite

poljubno skoraj v vseh ljubljanskih trgovinah.
Na ta način si lahko izberete prvovrstno blago, in sicer: obleko, manufakturo, modno blago, krzno, čevlje, dežnike, perilo, pohištvo, kuhinjsko opremo in železnino, steklo in porcelan, volno, nogavice, kolesa, papir in pisarniške potrebnosti, pisalne in živalne stroje, radio, fotografske aparate itd.

KREDITNA ZADRUGA DETAJLNIH TRGOVCEV V LJUBLJANI
Selenburčeva ulica št. 7, I. nadstropje.

Kupi takoj! Plačaj pozneje!
9730

Pridejo originalne švicarske junice za rejo!
Prvovrstne, neposredno iz Švice importirane simentalke breje junice so na potu iz Švice ter bodo v 2-3 dneh naprodaj pri **E. VAJDA, ČAKOVEC (Kolodvor) MEDJUMURJE.** 10.8.8 a

Interurban telefon št.: 3, 4, 59 in 60. Brzjavni naslov: Vajda Čakovec.

2 opremljeni sobi
oddam 2 gospodoma ali v pokojnecem s 15. septembrom, event. s celotno oskrbo, event. s celotno oskrbo. Mizarstvo Krevelj, Sevnica, kolodvor. 29016

Opremljeno sobo
eventuelno s hrano oddam v pokojnecem s 15. septembrom, event. s celotno oskrbo. Mizarstvo Krevelj, Sevnica, kolodvor. 29016

Opremljeno sobo
mirno, s elektriko, lepo in pisano mizo, lepo in pisano mizo. Našlov pove oglasi oddelku „Jutra“. 29147

24letni inženjer
iz Bohinja se proci, naj polje svoj naslov na oglas. oddelku „Jutra“. 29192

Ustregla Vaši želji
v kratkem upam svidele. Ob evidenci beli nagajček. Pišite pod „Vlaško“ na oglas. oddelku „Jutra“. 28963

Gospodična
s nedeljskega večerja se naproba za odgovor na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Sreča 15“. 28914

Državni uradnik
III. kat. na delu, 40letni, sam, želji v svojo kajenje živitve znanja s gospodinjstvom, ne pod 35 let. Le resne in ne anonimne ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Triglav“. 28771

Čebele
6 zelo živahnih, sbojnih židarskih panjev, s velikim zalogo medu in elegantno čebelnjak — vlad gradnje, cene proko vrta, ugodno proda K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36. 28993

7 krasnih pegazov
(Perihitner) tudi posamezno naprodaj na Večni pot št. 1. 29108

Ovčarja
2 letni, stara, s ročnim, lepimi, poceni proda Matko Maretič, Ljubljana, Gospodarska cesta 5. 29115

Kunčice
zajamčeno čistokrvne, imortirane iz Nemčije, prodajamo samo za razpolo, starejši od 2-3 mesecev, specijalna vzgoja. Stok klub za gojenje domačih kunčev v Kamniti pri Mariboru. Za odgovor priložite znakmo za 1 Din. 28835

Psa
lepo dogo angleške pasme, 4 let, maseca, staro proda Debenjak, Celje, Kralja Petra cesta. 28832

Palica
s koženim ročajem in monogramom F. K., se je izgubila v nedeljo popoldne v Franciskanski ulici. Pošte najdite! Naj jo odda Breznik, Ljubljana, Mestni trg št. 3, poleg magistrata. 182

Klavirje
pianino, harmonije, na najmanjši obroke in na posodo — svetovno najboljši Stenway, Holzel, Bösendorfer, Förster, Stingl original etc. dobile je v velikih zalogi in izbiri strokovnjaka in biseru učitelja Glasbene Maticе — Alfonz Brenzik, Ljubljana, Mestni trg št. 3, poleg magistrata. 182

Zmagovalca
Kar srce občudi, duša ne da, ker duša oblega prostorček srca; v njem hrani podoba

Oceana
Kar srce občudi, duša ne da, ker duša oblega prostorček srca; v njem hrani podoba

Opremljeno sobo
lepo, s posameznim vzhodom, v centru mesta, oddam za takoj ali pozneje. Cena po stranski stvar. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Soliden“. 29106

Opremljeno sobo
lepo, s posameznim vzhodom, v centru mesta, oddam za takoj ali pozneje. Cena po stranski stvar. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Soliden“. 29106

»Profesor 10«
Drigite pismo v oglas. oddelku „Jutra“. Ideal 18. 29072

Ločenec
višje naobrazen uradnik, 34 let star, želi priključiti s inteligentno in neodvisno damo, leobenko ali vido, pianistko, ki ima lastno stanovanje in eksistentno — radi event. ženitve. Dopise pod „Zavetje dom“ na oglas. oddelku „Jutra“. 29147

24letni inženjer
iz Bohinja se proci, naj polje svoj naslov na oglas. oddelku „Jutra“. 29192

Ustregla Vaši želji
v kratkem upam svidele. Ob evidenci beli nagajček. Pišite pod „Vlaško“ na oglas. oddelku „Jutra“. 28963

Gospodična
s nedeljskega večerja se naproba za odgovor na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Sreča 15“. 28914

Državni uradnik
III. kat. na delu, 40letni, sam, želji v svojo kajenje živitve znanja s gospodinjstvom, ne pod 35 let. Le resne in ne anonimne ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Triglav“. 28771

Čebele
6 zelo živahnih, sbojnih židarskih panjev, s velikim zalogo medu in elegantno čebelnjak — vlad gradnje, cene proko vrta, ugodno proda K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36. 28993

7 krasnih pegazov
(Perihitner) tudi posamezno naprodaj na Večni pot št. 1. 29108

Ovčarja
2 letni, stara, s ročnim, lepimi, poceni proda Matko Maretič, Ljubljana, Gospodarska cesta 5. 29115

Kunčice
zajamčeno čistokrvne, imortirane iz Nemčije, prodajamo samo za razpolo, starejši od 2-3 mesecev, specijalna vzgoja. Stok klub za gojenje domačih kunčev v Kamniti pri Mariboru. Za odgovor priložite znakmo za 1 Din. 28835

Psa
lepo dogo angleške pasme, 4 let, maseca, staro proda Debenjak, Celje, Kralja Petra cesta. 28832

Palica
s koženim ročajem in monogramom F. K., se je izgubila v nedeljo popoldne v Franciskanski ulici. Pošte najdite! Naj jo odda Breznik, Ljubljana, Mestni trg št. 3, poleg magistrata. 182

Klavirje
pianino, harmonije, na najmanjši obroke in na posodo — svetovno najboljši Stenway, Holzel, Bösendorfer, Förster, Stingl original etc. dobile je v velikih zalogi in izbiri strokovnjaka in biseru učitelja Glasbene Maticе — Alfonz Brenzik, Ljubljana, Mestni trg št. 3, poleg magistrata. 182

Zmagovalca
Kar srce občudi, duša ne da, ker duša oblega prostorček srca; v njem hrani podoba

Oceana
Kar srce občudi, duša ne da, ker duša oblega prostorček srca; v njem hrani podoba

Opremljeno sobo
lepo, s posameznim vzhodom, v centru mesta, oddam za takoj ali pozneje. Cena po stranski stvar. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Soliden“. 29106

Opremljeno sobo
lepo, s posameznim vzhodom, v centru mesta, oddam za takoj ali pozneje. Cena po stranski stvar. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Soliden“. 29106

Opremljeno sobo
lepo, s posameznim vzhodom, v centru mesta, oddam za takoj ali pozneje. Cena po stranski stvar. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Soliden“. 29106

»Profesor 10«
Drigite pismo v oglas. oddelku „Jutra“. Ideal 18. 29072

Ločenec
višje naobrazen uradnik, 34 let star, želi priključiti s inteligentno in neodvisno damo, leobenko ali vido, pianistko, ki ima lastno stanovanje in eksistentno — radi event. ženitve. Dopise pod „Zavetje dom“ na oglas. oddelku „Jutra“. 29147

24letni inženjer
iz Bohinja se proci, naj polje svoj naslov na oglas. oddelku „Jutra“. 29192

Ustregla Vaši želji
v kratkem upam svidele. Ob evidenci beli nagajček. Pišite pod „Vlaško“ na oglas. oddelku „Jutra“. 28963

Gospodična
s nedeljskega večerja se naproba za odgovor na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Sreča 15“. 28914

Državni uradnik
III. kat. na delu, 40letni, sam, želji v svojo kajenje živitve znanja s gospodinjstvom, ne pod 35 let. Le resne in ne anonimne ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Triglav“. 28771

Čebele
6 zelo živahnih, sbojnih židarskih panjev, s velikim zalogo medu in elegantno čebelnjak — vlad gradnje, cene proko vrta, ugodno proda K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36. 28993

7 krasnih pegazov
(Perihitner) tudi posamezno naprodaj na Večni pot št. 1. 29108

Ovčarja
2 letni, stara, s ročnim, lepimi, poceni proda Matko Maretič, Ljubljana, Gospodarska cesta 5. 29115

Kunčice
zajamčeno čistokrvne, imortirane iz Nemčije, prodajamo samo za razpolo, starejši od 2-3 mesecev, specijalna vzgoja. Stok klub za gojenje domačih kunčev v Kamniti pri Mariboru. Za odgovor priložite znakmo za 1 Din. 28835

Psa
lepo dogo angleške pasme, 4 let, maseca, staro proda Debenjak, Celje, Kralja Petra cesta. 28832

Palica
s koženim ročajem in monogramom F. K., se je izgubila v nedeljo popoldne v Franciskanski ulici. Pošte najdite! Naj jo odda Breznik, Ljubljana, Mestni trg št. 3, poleg magistrata. 182

Klavirje
pianino, harmonije, na najmanjši obroke in na posodo — svetovno najboljši Stenway, Holzel, Bösendorfer, Förster, Stingl original etc. dobile je v velikih zalogi in izbiri strokovnjaka in biseru učitelja Glasbene Maticе — Alfonz Brenzik, Ljubljana, Mestni trg št. 3, poleg magistrata. 182

Zmagovalca
Kar srce občudi, duša ne da, ker duša oblega prostorček srca; v njem hrani podoba

Oceana
Kar srce občudi, duša ne da, ker duša oblega prostorček srca; v njem hrani podoba

Opremljeno sobo
lepo, s posameznim vzhodom, v centru mesta, oddam za takoj ali pozneje. Cena po stranski stvar. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Soliden“. 29106

Opremljeno sobo
lepo, s posameznim vzhodom, v centru mesta, oddam za takoj ali pozneje. Cena po stranski stvar. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Soliden“. 29106

Opremljeno sobo
lepo, s posameznim vzhodom, v centru mesta, oddam za takoj ali pozneje. Cena po stranski stvar. Ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Soliden“. 29106

»Profesor 10«
Drigite pismo v oglas. oddelku „Jutra“. Ideal 18. 29072

Ločenec
višje naobrazen uradnik, 34 let star, želi priključiti s inteligentno in neodvisno damo, leobenko ali vido, pianistko, ki ima lastno stanovanje in eksistentno — radi event. ženitve. Dopise pod „Zavetje dom“ na oglas. oddelku „Jutra“. 29147

24letni inženjer
iz Bohinja se proci, naj polje svoj naslov na oglas. oddelku „Jutra“. 29192

Ustregla Vaši želji
v kratkem upam svidele. Ob evidenci beli nagajček. Pišite pod „Vlaško“ na oglas. oddelku „Jutra“. 28963

Gospodična
s nedeljskega večerja se naproba za odgovor na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Sreča 15“. 28914

Državni uradnik
III. kat. na delu, 40letni, sam, želji v svojo kajenje živitve znanja s gospodinjstvom, ne pod 35 let. Le resne in ne anonimne ponudbe na oglas. oddelku „Jutra“ pod šifro „Triglav“. 28771

Čebele
6 zelo živahnih, sbojnih židarskih panjev, s velikim zalogo medu in elegantno čebelnjak — vlad gradnje, cene proko vrta, ugodno proda K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36. 28993

7 krasnih pegazov
(Perihitner) tudi posamezno naprodaj na Večni pot št. 1. 29108

Ovčarja
2 letni, stara, s ročnim, lepimi, poceni proda Matko Maretič, Ljubljana, Gospodarska cesta 5. 29115

Kunčice
zajamčeno čistokrvne, imortirane iz Nemčije, prodajamo samo za razpolo, starejši od 2-3 mesecev, specijalna vzgoja. Stok klub za gojenje domačih kunčev v Kamniti pri Mariboru. Za odgovor priložite znakmo za 1 Din. 28835

Psa
lepo dogo angleške pasme, 4 let, maseca, staro proda Debenjak, Celje, Kralja Petra cesta. 28832

Palica
s koženim ročajem in monogramom F. K., se je izgubila v nedeljo popoldne v Franciskanski ulici. Pošte najdite! Naj jo odda Breznik, Ljubljana, Mestni trg št. 3, poleg magistrata. 182

Klavirje
pianino, harmonije, na najmanjši obroke in na posodo — svetovno najboljši Stenway, Holzel, Bösendorfer, Förster, Stingl original etc. dobile je v velikih zalogi in izbiri strokovnjaka in biseru učitelja Glasbene Maticе — Alfonz Brenzik, Ljubljana, Mestni trg št. 3, poleg magistrata. 182

Zmagovalca
Kar srce občudi, duša ne da, ker duša oblega prostorček srca; v njem hrani podoba

Vreče
za sve in rabljene vrste
vrst las
tuto za embalažo
ma vedno v salor
Mirko Mikar
tehljana Slomkova 1

30
zidarjev

potrebuje v Ljubljani za delo do
pozne jeseni event
tudi v akordu.

tavbna družba d. d.

Doslej najsolidnejša
najstarejša in naj-
večja trdka v
Jugoslaviji

ALFONZ BREZNIK
b.v.s. učit. Glasb. Matic
Ljubljana, Metni trg 3
poleg magistrata
Svarim pred naku-
pom glasbil, potrebo-
ščin in strun
navidezne bazarske
in sejmarske
kakovosti.

Kupujte le pri za-
nesljivi, prvo-azred-
ni domači trdki.

¹Ureduje Davorn. Kavljien. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Frank Jezeršek. Za inzeratne delo odgovarja Alojzij Novak. Vr. 1. Ljubljana.